

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΒΟΥΛΗΣ

Αριθμ. Πρωτ.: 6735
Ημερομ. 06/10/2025

Αθήνα, 6 Οκτωβρίου 2025

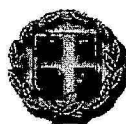
Προς: 1. Τον κ. Πρόεδρο της Βουλής των
Ελλήνων
2. Τον κ. Πρόεδρο της Διαρκούς
Επιτροπής Οικονομικών Υποθέσεων

ΘΕΜΑ: Κατάθεση προσχεδίου κρατικού προϋπολογισμού 2026

Καταθέτουμε το προσχέδιο κρατικού προϋπολογισμού 2026, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 79 του Συντάγματος και τις παρ. 2, 3 και 4 του άρθρου 121 του Κανονισμού της Βουλής και παρακαλούμε για την εισαγωγή του στη Διαρκή Επιτροπή Οικονομικών Υποθέσεων για συζήτηση.

Ο Υπουργός
Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών

Κυριάκος Πιερρακάκης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΠΡΟΣΧΕΔΙΟ ΚΡΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

2026

Κατατέθηκε στη
Διαρκή Επιτροπή Οικονομικών Υποθέσεων
της Βουλής των Ελλήνων

από τον
Κυριάκο Πιερρακάκη
Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών

ΑΘΗΝΑ, ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2025

Προς τα μέλη της Διαρκούς Επιτροπής Οικονομικών Υποθέσεων της Βουλής

Κυρίες και Κύριοι Βουλευτές,

καταθέτουμε προς συζήτηση στη Διαρκή Επιτροπή Οικονομικών Υποθέσεων της Βουλής το προσχέδιο του κρατικού προϋπολογισμού του έτους 2026.

Το προσχέδιο κατατίθεται εν μέσω σημαντικής διεθνούς αβεβαιότητας, τόσο σε γεωπολιτικό όσο και σε δημοσιοοικονομικό επίπεδο. Οι γεωπολιτικές εντάσεις στην Ουκρανία και τη Μέση Ανατολή σε συνδυασμό με την ενίσχυση του προστατευτισμού και της επιβολής δασμών αλλά και των δημοσιονομικών προκλήσεων που αντιμετωπίζουν μεγάλες οικονομίες της Ευρώπης, εντείνουν την αβεβαιότητα ως προς τις προοπτικές της παγκόσμιας ανάπτυξης.

Παρά την ανωτέρω αυξημένη αβεβαιότητα στο παγκόσμιο οικονομικό περιβάλλον, η ελληνική οικονομία προβλέπεται να συνεχίσει για έκτο συναπτό έτος να καταγράφει σημαντικά υψηλότερο ρυθμό πραγματικής ανάπτυξης σε σχέση με τον μέσο όρο της Ευρωζώνης. Ο ρυθμός ανάπτυξης αναμένεται να ανέλθει σε 2,2% το 2025 και 2,4% το 2026. Σημειώνεται ότι σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ο ρυθμός ανάπτυξης για την Ευρωζώνη εκτιμάται σε 0,9% για το 2025 και 1,4% για το 2026, ενώ σύμφωνα με τις πρόσφατες προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, τον Σεπτέμβριο του 2025 ο ρυθμός ανάπτυξης της Ευρωζώνης προβλέπεται σε 1,2% το 2025 και σε 1,0% το 2026. Το ονομαστικό ΑΕΠ αναμένεται να αυξηθεί από τα 249,6 δισ. ευρώ το 2025 σε 260,9 δισ. ευρώ το 2026. Παράλληλα, ο εγχώριος πληθωρισμός αναμένεται να αποκλιμακωθεί από 2,6% το 2025 σε 2,2% το 2026.

Σημαντικό ρόλο στην επιτάχυνση του ρυθμού ανάπτυξης διαδραματίζουν τόσο η φορολογική μεταρρύθμιση όσο και οι λοιπές παρεμβάσεις που ανακοινώθηκαν στη Διεθνή Έκθεση της Θεσσαλονίκης. Μέσω της διαρθρωτικής αναμόρφωσης της φορολογίας εισοδήματος με έμφαση στους νέους, στις οικογένειες με παιδιά και στη μεσαία τάξη, ενισχύεται άμεσα το εισόδημα των πολιτών. Παράλληλα, η μείωση των συντελεστών συνεπάγεται μεγαλύτερη ωφέλεια για τους εργαζόμενους, τους συνταξιούχους, τους αγρότες και τους ελεύθερους επαγγελματίες με κάθε μελλοντική αύξηση των αποδοχών τους. Στο πλαίσιο της δημογραφικής φορολογικής μεταρρύθμισης εισάγονται επιπλέον μέτρα με τοπικά χαρακτηριστικά και παρεμβάσεις που σχετίζονται με το στεγαστικό πρόβλημα, όπως η σταδιακή κατάργηση του ΕΝΦΙΑ για οικισμούς με πληθυσμό έως 1.500 κατοίκους, η μείωση του ΦΠΑ στα ακριτικά νησιά με πληθυσμό έως 20.000 κατοίκους, η μείωση της φορολογίας ενοικίων σε συνδυασμό με την επιστροφή ενός ενοικίου ετησίως καθώς και η μείωση των τεκμηρίων διαβίωσης για τις κατοικίες και άλλα περιουσιακά στοιχεία με απαλλαγή των εξαρτώμενων τέκνων από την ελάχιστη δαπάνη διαβίωσης. Επιπροσθέτως, ενισχύεται το εισόδημα των συνταξιούχων μέσω της σταδιακής κατάργησης του συμψηφισμού των αυξήσεων των συντάξεων με την προσωπική διαφορά, με την περαιτέρω αύξηση των συντάξεων βάσει ΑΕΠ και πληθωρισμού καθώς και με την ενίσχυση των χαμηλοσυνταξιούχων, των ανασφάλιστων υπερηλίκων και των ατόμων με αναπηρία με το ποσό των 250 ευρώ κάθε Νοέμβριο.

Ο ρυθμός μεταβολής των επενδύσεων αναμένεται να αυξηθεί από 4,5% το 2024 σε 5,7% το 2025 και σε 10,2% το 2026, καθ' όσον σε συνδυασμό με τη δυναμική που επιδεικνύουν οι ιδιωτικές επενδύσεις, αναμένεται να υλοποιηθεί ένα σημαντικά διευρυνόμενο πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων το 2026, με πόρους ύψους 16,7 δισ. ευρώ έναντι 14,6 δισ. ευρώ το 2025. Η ανωτέρω αύξηση των επενδύσεων αποτελεί τη δεύτερη μεγαλύτερη αύξηση στην Ευρωζώνη για το 2025 και τη μεγαλύτερη αύξηση τόσο στην Ευρωζώνη όσο και στην Ευρωπαϊκή Ένωση των 27 για το 2026, μειώνοντας περαιτέρω το παραγωγικό κενό. Σημειώνεται ότι ο μέσος όρος αύξησης των επενδύσεων στην Ευρωζώνη εκτιμάται σε 1,3% για το 2025 και 2,2% για το 2026, σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Το ποσοστό ανεργίας, έχοντας υποχωρήσει σε μονοψήφιο αριθμό ήδη από το 2025, προβλέπεται να βελτιωθεί περαιτέρω το 2026 κατά μισή ποσοστιαία μονάδα του εργατικού δυναμικού, διαμορφούμενο σε 8,6% βάσει της Έρευνας Εργατικού Δυναμικού, το οποίο αντιστοιχεί στο χαμηλότερο ποσοστό ανεργίας στην Ελλάδα μετά το 2008.

Το πρωτογενές αποτέλεσμα του κρατικού προϋπολογισμού αναμένεται να διαμορφωθεί σε 3,6% του ΑΕΠ για το 2025 και σε 2,8% το 2026, ενώ το συνολικό αποτέλεσμα της Γενικής Κυβέρνησης σε 0,6% το 2025 και σε -0,1% το 2026. Σε αυτό το πλαίσιο, το χρέος της Γενικής Κυβέρνησης ως ποσοστό του ΑΕΠ αναμένεται να παρουσιάσει για έκτο συνεχόμενο έτος τη μεγαλύτερη αποκλιμάκωση στην Ευρωπαϊκή Ένωση και να διαμορφωθεί σε επίπεδα κάτω του 140%, με την πρόβλεψη να διαμορφώνεται σε 137,6%, που είναι το χαμηλότερο επίπεδο από το 2010.

Παρά το ασταθές παγκόσμιο περιβάλλον, η Ελλάδα αποτελεί πλέον σημείο αναφοράς για τη σταθερότητα και τη συνέπεια της οικονομικής της πολιτικής. Η αναγνώριση αυτή από τους ευρωπαϊκούς και διεθνείς θεσμούς δεν είναι αυτονόητη, αλλά συνιστά αποτέλεσμα συλλογικής προσπάθειας, υπευθυνότητας και σταθερού μεταρρυθμιστικού προσανατολισμού. Η διατήρηση της δημοσιονομικής ισορροπίας, σε συνδυασμό με τη συνέχιση των επενδύσεων και των διαρθρωτικών αλλαγών, αποτελεί τη έναυσμα για βιώσιμη ανάπτυξη και ουσιαστική βελτίωση του βιοτικού επιπέδου όλων των πολιτών.

Οκτώβριος 2025

Κυριάκος Πιερρακάκης

Αθανάσιος Πετραλιάς

Υπουργός

Υφυπουργός

Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών

Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1	13
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ	13
1.1. Μακροοικονομικές εξελίξεις το 2025	13
1.2. Νομισματικές και πιστωτικές εξελίξεις στην Ελλάδα το 2025	21
1.3. Μακροοικονομικές προβλέψεις το 2026	23
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2	31
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ	31
2.1. Εκτιμήσεις 2025	31
2.1.1. Κρατικός Προϋπολογισμός	33
Έσοδα - Ανάλυση σε δημοσιονομική βάση	33
Δαπάνες - Ανάλυση σε δημοσιονομική βάση	36
2.1.2. Λοιποί υποτομείς της Γενικής Κυβέρνησης	39
2.1.3. Ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις της Γενικής Κυβέρνησης προς τρίτους	41
2.2. Προβλέψεις 2026	43
2.2.1. Κρατικός Προϋπολογισμός	44
Έσοδα - Ανάλυση σε δημοσιονομική βάση	44
Δαπάνες - Ανάλυση σε δημοσιονομική βάση	46
2.2.2. Λοιποί υποτομείς της Γενικής Κυβέρνησης	48
2.2.3. Επισκόπηση δαπανών και εσόδων	50
2.2.4. Προϋπολογισμός επιδόσεων	50
2.2.5. Λειτουργική ταξινόμηση του προϋπολογισμού	51
2.2.6. Ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης στον προϋπολογισμό - Green Budgeting	51
2.3. Δημοσιονομικές παρεμβάσεις	51
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3	61
ΔΗΜΟΣΙΟ ΧΡΕΟΣ	61
3.1. Σύνθεση δημόσιου χρέους	62
3.1.1. Το χρέος της Κεντρικής Διοίκησης και της Γενικής Κυβέρνησης	62
3.1.2. Δομή και χαρακτηριστικά του χρέους της Κεντρικής Διοίκησης	62
3.2. Δαπάνες εξυπηρέτησης χρέους	63
3.3. Οι αγορές τίτλων του Ελληνικού Δημοσίου	63
3.3.1. Πρωτογενής αγορά τίτλων	64
3.3.2. Δευτερογενής αγορά τίτλων	64
3.4. Βασικές κατευθύνσεις δανεισμού και διαχειριστικών στόχων για το 2026	65

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ

Διάγραμμα 1.1.: Ρυθμοί μεγέθυνσης κρατών - μελών ΕΕ	13
Διάγραμμα 1.2.: Απόκλιση τριμηνιαίου ΑΕΠ και συνιστωσών Ελλάδας - Ευρωζώνης	14
Διάγραμμα 1.3.: Πραγματική εγχώρια ζήτηση στην Ευρωζώνη 2024 - 2023	15
Διάγραμμα 1.4.: Εξέλιξη συμβολής ΑΕΠ ανά συνιστώσα	16
Διάγραμμα 1.5.: Εξέλιξη διάρθρωσης βασικών οικονομικών κλάδων	17
Διάγραμμα 1.6.: Εξέλιξη διεθνών τιμών στην ενέργεια	19
Διάγραμμα 1.7.: Εξέλιξη Ισοζυγίου Τρεχουσών Συναλλαγών	20
Διάγραμμα 1.8.: Το επενδυτικό κενό της Ελλάδας έναντι της Ευρωζώνης	26
Διάγραμμα 1.9.: Ρυθμός μεταβολής κατά κεφαλήν ΑΕΠ	27
Διάγραμμα 3.1.: Χρονοδιάγραμμα λήξης χρέους της Κεντρικής Διοίκησης την 31η.8.2025	63

ΠΙΝΑΚΕΣ

Πίνακας 1.1.: Βασικά μεγέθη της ευρωπαϊκής και της παγκόσμιας οικονομίας	24
Πίνακας 1.2.: Βασικά μεγέθη της ελληνικής οικονομίας	29
Πίνακας 2.1.: Ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης σύμφωνα με τη μεθοδολογία ESA	32
Πίνακας 2.2.: Εξέλιξη ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων της Γενικής Κυβέρνησης	42
Πίνακας 2.3.: Εξέλιξη εκκρεμών επιστροφών φόρων Δεκέμβριος 2023 - Ιούλιος 2025	42
Πίνακας 2.4.: Κυριότερες μόνιμες δημοσιονομικές παρεμβάσεις 2025 - 2027	58
Πίνακας 3.1.: Σύνθεση δημόσιου χρέους	62
Πίνακας 3.2.: Ύψος δαπανών για τόκους χρέους της Κεντρικής Διοίκησης	63

Σημείωση: Ενδεχόμενες διαφορές ποσών ή ποσοστών στους πίνακες οφείλονται σε στρογγυλοποιήσεις.

**Γνώμη του Ελληνικού Δημοσιονομικού Συμβουλίου
(παρ.4α του άρθρου 2 και παρ.2 του άρθρου 58 του ν.4270/2014, Α' 143)**

Το Ελληνικό Δημοσιονομικό Συμβούλιο υιοθετεί τις μακροοικονομικές προβλέψεις στις οποίες βασίζεται το προσχέδιο του κρατικού προϋπολογισμού οικονομικού έτους 2026, ενώ παράλληλα, κατόπιν αξιολόγησης των δημοσιονομικών προβλέψεων, διαπιστώνει τη συμμόρφωση αυτών με τους αριθμητικούς δημοσιονομικούς κανόνες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

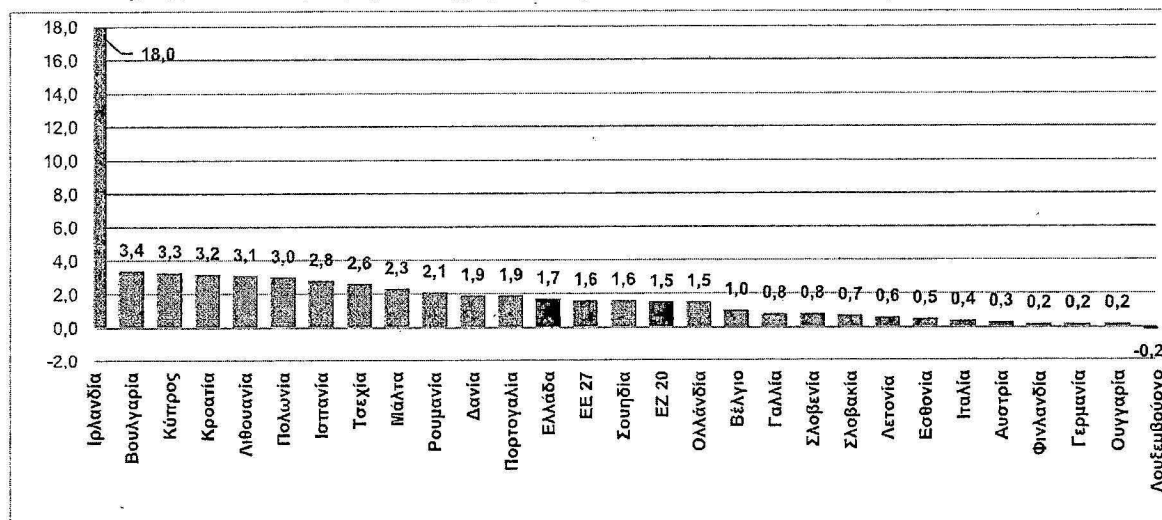
1.1. Μακροοικονομικές εξελίξεις το 2025

Κατά το 2025 η παγκόσμια οικονομία συνεχίζει να λειτουργεί σε ένα περιβάλλον αυξημένων προκλήσεων και αβεβαιοτήτων. Η διατήρηση και σε ορισμένες περιπτώσεις η κλιμάκωση των γεωπολιτικών εντάσεων στην Ουκρανία και τη Μέση Ανατολή καθώς και οι αναταράξεις σε νευραλγικές θαλάσσιες οδούς εμπορίου, όπως η Ερυθρά Θάλασσα, επηρεάζουν την ομαλή λειτουργία των εφοδιαστικών αλυσίδων και επιτείνουν την αβεβαιότητα ως προς τις προοπτικές της παγκόσμιας ανάπτυξης. Παράλληλα, οι ανταγωνισμοί ομάδων χωρών, η ενίσχυση του προστατευτισμού, η επιβολή δασμών από τις ΗΠΑ σε βασικές κατηγορίες προϊόντων και οι αναμενόμενες αντιδράσεις των παραδοσιακών εμπορικών τους εταίρων έχουν επιβραδύνει το διεθνές εμπόριο, αποτελώντας τροχοπέδη για τις επενδύσεις και την παραγωγικότητα.

Στον αντίποδα αυτών, η αποκλιμάκωση του πληθωρισμού σε παγκόσμιο επίπεδο επέτρεψε στις κεντρικές τράπεζες να προχωρήσουν σε βαθμιαία χαλάρωση της νομισματικής πολιτικής, ενώ συγχρόνως, οι τιμές της ενέργειας επιδεικνύουν συγκράτηση παρά την αβεβαιότητα. Η πορεία της παγκόσμιας οικονομίας μπορεί να χαρακτηριστεί ως ρευστή, επηρεαζόμενη από σημαντικούς παράγοντες αβεβαιότητας, οι οποίοι υποσκάπτουν και τις γενικότερες προοπτικές ανάπτυξης.

Παρά την ανωτέρω αυξημένη αβεβαιότητα στο παγκόσμιο οικονομικό περιβάλλον και την όξυνση σε αρκετές περιπτώσεις της γεωπολιτικής αστάθειας, η ελληνική οικονομία εξακολουθεί να παρουσιάζει ανθεκτικότητα καταγράφοντας ρυθμούς μεγέθυνσης του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος (ΑΕΠ), που βρίσκονται σταθερά πάνω από τον μέσο όρο της Ευρωζώνης και της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ). Ειδικότερα, κατά το 2ο τρίμηνο του 2025, σύμφωνα με τα στοιχεία της Ευρωπαϊκής Στατιστικής Υπηρεσίας (Eurostat)¹, το ΑΕΠ της Ελλάδας διαμορφώθηκε σε 1,7% έναντι 1,5% της Ευρωζώνης και 1,6% της ΕΕ, όπως αποτυπώνεται στο Διάγραμμα 1.1.

Διάγραμμα 1.1.: Ρυθμοί μεγέθυνσης κρατών - μελών ΕΕ, 2ο τρίμηνο 2025 (σταθερές τιμές, %)

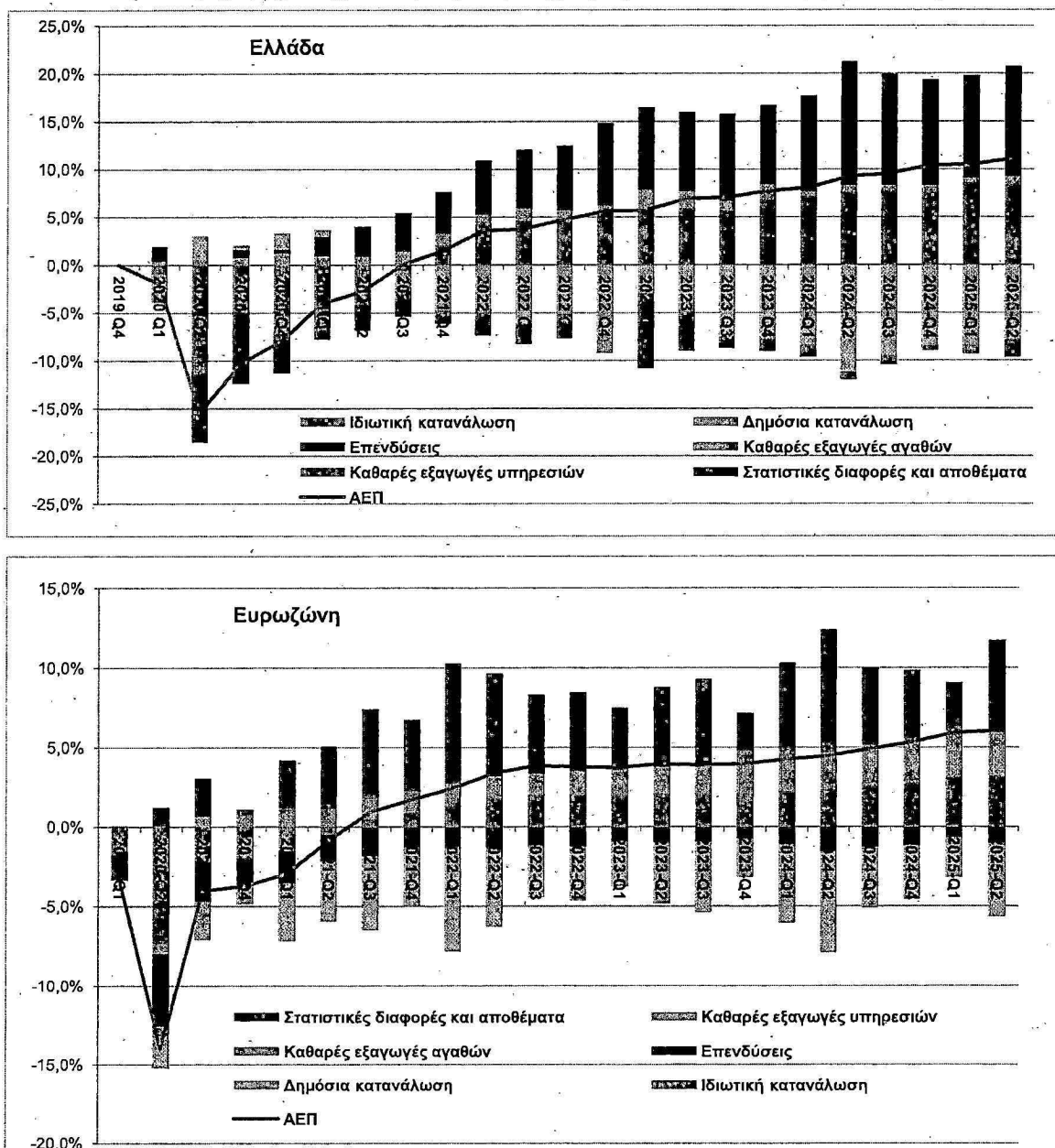

Πηγή: Τριμηνιαίοι Εθνικοί Λογαριασμοί (ΕΛΣΤΑΤ, Eurostat), επεξεργασία Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών

¹ Eurostat, Euro Indicators, September 2025.

Την ίδια χρονική περίοδο αρκετές χώρες της Ευρωζώνης και μεγάλες οικονομίες, όπως η Γερμανία, η Γαλλία, η Ιταλία, το Βέλγιο και η Αυστρία, εμφανίζουν αναιμικά επίπεδα ανάπτυξης, χαμηλότερα της μίας ποσοστιαίας μονάδας, ενώ το Λουξεμβούργο βρίσκεται σε υφεσιακό καθεστώς. Η ισχυρή οικονομική ανάπτυξη των ισχυρών οικονομιών της Ευρωζώνης οφείλεται, μεταξύ άλλων παραγόντων, και στις επιπτώσεις της δασμολογικής πολιτικής των ΗΠΑ καθώς και στους δημοσιονομικούς περιορισμούς. Αντίθετα, η ιρλανδική οικονομία καταγράφει ιδιαίτερα ισχυρούς ρυθμούς μεγέθυνσης λόγω, μεταξύ άλλων, και της ενίσχυσης των εξαγωγών προς τις ΗΠΑ το 2ο τρίμηνο του 2025 σε αναμονή της αναγγελθείσας επιβολής δασμών εκ μέρους τους, αλλά και λόγω του ευνοϊκού φορολογικού καθεστώτος των πολυεθνικών επιχειρήσεων, με αποτέλεσμα να συμβάλλει και στην αύξηση του μέσου όρου της Ευρωζώνης και της ΕΕ.

Διάγραμμα 1.2.: Απόκλιση τριμηνιαίου ΑΕΠ και συνιστωσών 2019Q4 - 2025Q2 Ελλάδα - Ευρωζώνης (σταθερές τιμές, εποχικά διορθωμένα στοιχεία, ως % του ΑΕΠ 4ου τριμήνου 2019)

Πηγή: Τριμηνιαίοι Εθνικοί Λογαριασμοί (ΕΛΣΤΑΤ, Eurostat), επεξεργασία Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών

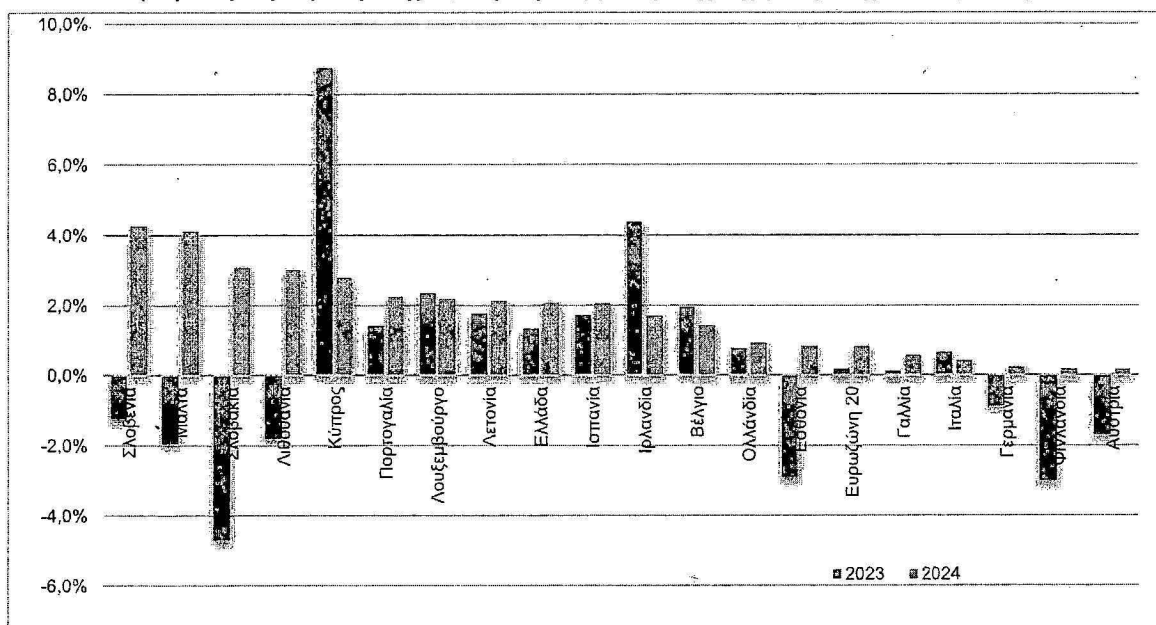
Το ΑΕΠ της ελληνικής οικονομίας (σε όρους όγκου) το 2ο τρίμηνο του 2025 εξακολουθεί να μεγεθύνεται σε ετήσια βάση, συμπληρώνοντας το δέκατο έβδομο συνεχόμενο τρίμηνο ανάπτυξης μετά το 1ο τρίμηνο του 2021 (Διάγραμμα 1.2.). Η εν λόγω μεγέθυνση οφείλεται στην ενίσχυση των επενδύσεων, στη σταθερή ιδιωτική κατανάλωση και στην ισχυρή ανάκαμψη του τουρισμού. Επίσης, θετικά επέδρασαν οι καθαρές εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών παρά την επιβολή εκ μέρους των ΗΠΑ δασμών στις εισαγωγές από την ΕΕ από τον Απρίλιο 2025.

Συνολικά για το 2025 οι επιπτώσεις από την επιβολή δασμών εκ μέρους των ΗΠΑ αναμένεται να είναι περιορισμένες λόγω της χαμηλής έκθεσης των ελληνικών εξαγωγών, χωρίς ωστόσο να παραβλέπονται οι πιθανές έμμεσες επιπτώσεις.

Το Διάγραμμα 1.2. αποτυπώνει τη συμβολή των συνιστωσών του ΑΕΠ στην οικονομική ανάπτυξη της Ελλάδας και της Ευρωζώνης από το 2019 και εφεξής.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η εγχώρια ζήτηση της Ευρωζώνης για το έτος 2024 ανέκαμψε, αλλά με ήπιους ρυθμούς, σημειώνοντας αύξηση 0,8% έναντι της οριακής αύξησης 0,2% το 2023. Η ανάκαμψη αυτή ήταν σταδιακή, δεδομένου ότι οι καταναλωτές παρέμειναν επιφυλακτικοί λόγω των πληθωριστικών πιέσεων. Για την Ελλάδα το 2023 η αύξηση ήταν 1,3% και το 2024 αυτή η δυναμική επιταχύνθηκε σημαντικά, με την εγχώρια ζήτηση να αυξάνεται κατά 2,1% σε ετήσια βάση. Η επίδοση αυτή κατέταξε την Ελλάδα για το 2024 μέσα στις πρώτες δέκα θέσεις μεταξύ των κρατών - μελών της Ευρωζώνης που παρουσιάζουν ισχυρή και συνεχή αύξηση της εγχώριας ζήτησης, όπως αυτό αποτυπώνεται στο Διάγραμμα 1.3.

Διάγραμμα 1.3.: Πραγματική εγχώρια ζήτηση στην Ευρωζώνη 2024 - 2023
(ετήσιοι ρυθμοί μεταβολής %, συμπεριλαμβανομένης της μεταβολής αποθεμάτων)

Πηγή: Μακροοικονομική βάση δεδομένων AMECO της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Στο σύνολο του 1ου εξαμήνου του 2025 η ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας διαμορφώθηκε σε 2,0%, όσο και στο 1ο εξάμηνο του προηγούμενου έτους, ανερχόμενη σε υψηλότερα επίπεδα σε σχέση με την ΕΕ (1,6%) και την Ευρωζώνη (1,5%). Κύριοι μοχλοί της ανάπτυξης για το 1ο εξάμηνο του τρέχοντος έτους ήταν η ιδιωτική κατανάλωση με συμβολή κατά μία (1) ποσοστιαία μονάδα στο ΑΕΠ (και ετήσια μεταβολή 1,5%) καθώς και οι επενδύσεις με συμβολή κατά 0,3 ποσοστιαίες μονάδες στο ΑΕΠ (και ετήσια μεταβολή 2,1%).

Οι συνολικές εξαγωγές (αγαθών και υπηρεσιών) του 1ου εξαμήνου του 2025 αυξήθηκαν κατά 2,2%, ενώ οι εισαγωγές (αγαθών και υπηρεσιών) μειώθηκαν κατά 0,5%. Η ελληνική οικονομία στο 2ο τρίμηνο του 2025, παρά τη συνεχιζόμενη αβεβαιότητα αναφορικά με τις δασμολογικές πολιτικές σε παγκόσμιο επίπεδο, συνέχισε να μεγεθύνεται σε ετήσια βάση κατά 1,7% (σε πραγματικές τιμές) έναντι αύξησης 2,2% που καταγράφηκε στο 1ο τρίμηνο του 2025.

Σε όρους συνιστωσών του ΑΕΠ (σε σταθερές τιμές) στο 2ο τρίμηνο του 2025 η συνεχιζόμενη αύξηση της ιδιωτικής κατανάλωσης κατά 1,1% συναρτάται άμεσα με τις θετικές εξελίξεις στην αγορά εργασίας, καθ' όσον παρατηρείται περαιτέρω ενίσχυση της απασχόλησης, η οποία προσθέτει εισοδήματα στα νοικοκυριά, ενώ η άνοδος του μέσου μισθού τόσο στον ιδιωτικό όσο και στον δημόσιο τομέα συμβάλλει αποφασιστικά στην ενίσχυση της κατανάλωσης ομαλοποιώντας τις επιπτώσεις από τις πληθωριστικές πιέσεις.

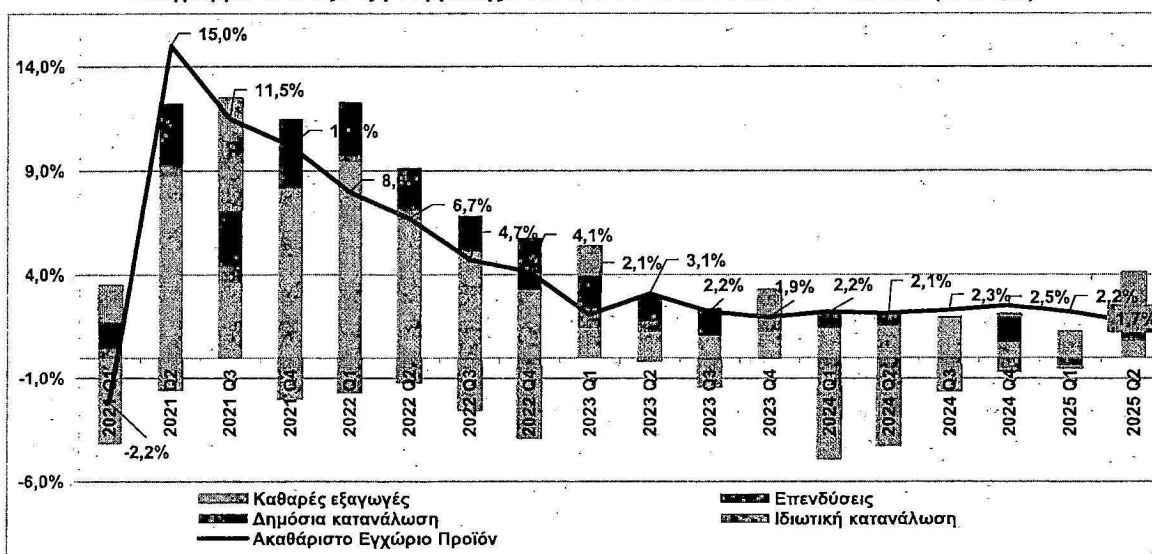
Οι επενδύσεις στο 2ο τρίμηνο του 2025 ανέκαμψαν σημαντικά σε σχέση με το 1ο τρίμηνο του 2025, ενισχυόμενες σε ετήσια βάση κατά 6,5%. Σημαντική συμβολή στην εξέλιξη αυτή είχαν οι εισροές από το Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (ΑΠΔΕ), στο οποίο περιλαμβάνονται και οι εισροές από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (RRF). Οι μεγαλύτερες μεταβολές εντοπίζονται στις κατηγορίες «Μεταφορικός εξοπλισμός», με αύξηση 30,4%, «Κατοικίες» (αύξηση 15,2%), «Αγροτικά προϊόντα» (αύξηση 8,3%) και «Άλλες κατασκευές», όπου περιλαμβάνονται ιδίως παραγωγικές επενδύσεις (αύξηση 7,7%).

Η δημόσια κατανάλωση επέδρασε θετικά στην ανάπτυξη του 2ου τριμήνου του 2025 κατά 0,7% σε σχέση με το 2ο τρίμηνο του 2024.

Στο 2ο τρίμηνο του 2025 οι εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών της Ελλάδας συνέχισαν την ανοδική τους πορεία, καταγράφοντας αύξηση 1,9% έναντι του 2ου τριμήνου του 2024. Η άνοδος αυτή οφείλεται κυρίως στις εξαγωγές υπηρεσιών, οι οποίες αυξήθηκαν κατά 3,9% λόγω κυρίως της συνεχιζόμενης ισχυρής απόδοσης του τουρισμού και των αντίστοιχων υψηλών τουριστικών εισπράξεων.

Οι εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών στο 2ο τρίμηνο του 2025 παρουσίασαν μείωση κατά 3,2% σε σχέση με το 2ο τρίμηνο του 2024, η οποία οφείλεται στη μείωση (4,8%) του σκέλους των αγαθών, συμβάλλοντας συνολικά σε βελτίωση του ελλείμματος του εμπορικού ισοζυγίου, ενώ οι εισαγωγές υπηρεσιών αυξήθηκαν κατά 1,5%.

Διάγραμμα 1.4.: Εξέλιξη συμβολής ΑΕΠ ανά συνιστώσα Q12021 - Q22025 (Q/Q-4,%)

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, επεξεργασία Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών

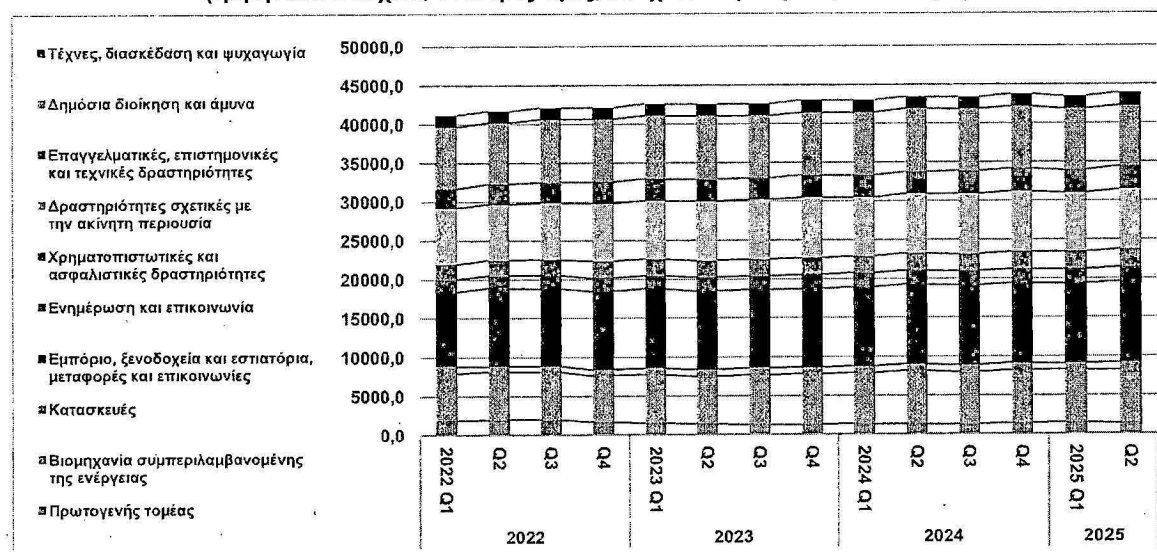
Στο Διάγραμμα 1.4. αποτυπώνεται διαχρονικά η εξέλιξη της συμβολής των συνιστωσών του ΑΕΠ από το 1ο τρίμηνο του 2021 έως και το 2ο τρίμηνο του 2025. Ειδικότερα, στο 2ο τρίμηνο του 2025 η συμβολή των συνιστωσών του ΑΕΠ στην κατά 1,7% μεγέθυνση της ελληνικής οικονομίας αποτυπώνεται κυρίως μέσω της θετικής πορείας της ιδιωτικής και της δημόσιας κατανάλωσης, συνεισφέροντας κατά 0,8 και 0,1 ποσοστιαίες μονάδες αντίστοιχα, καθώς και των επενδύσεων (ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου, εξαιρουμένων των αποθεμάτων) κατά μία (1) ποσοστιαία μονάδα.

Οι εξαγωγές (αγαθών και υπηρεσιών) επέδρασαν, ομοίως, θετικά στο ΑΕΠ του 2ου τριμήνου του 2025 κατά 0,7 ποσοστιαίες μονάδες λόγω της αύξησης της εξαγωγής υπηρεσιών, η οποία αντιστάθμισε πλήρως την οριακή μείωση των εξαγωγών αγαθών κατά 0,2 ποσοστιαίες μονάδες. Οι εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών, καταγράφοντας μείωση 3,2% (-4,8% στα αγαθά και αύξηση 1,5% στις υπηρεσίες), συνετέλεσαν θετικά στην επίδραση των καθαρών εξαγωγών στο ΑΕΠ κατά 2,2 ποσοστιαίες μονάδες.

Ο ρυθμός ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας για το σύνολο του έτους 2025 εκτιμάται ότι θα ανέλθει σε 2,2%. Ο υψηλός ρυθμός των επενδύσεων σε συνδυασμό με τη διατήρηση της κατανάλωσης και τη θετική επίδραση των καθαρών εξαγωγών, αναμένεται να διατηρήσουν την ελληνική οικονομία σε αναπτυξιακή τροχιά και το έτος 2025. Ειδικότερα, οι επενδύσεις αναμένεται να αυξηθούν κατά 5,7%, οι εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών κατά 2,2% και η ιδιωτική και η δημόσια κατανάλωση κατά 1,9% και 1,4%, αντίστοιχα.

Η ανοδική πορεία της ελληνικής οικονομίας κατά τη διάρκεια του 1ου εξαμήνου του 2025, παρά την αβεβαιότητα του διεθνούς οικονομικού περιβάλλοντος, αντικατοπτρίζεται και σε όρους πραγματικής παραγωγής. Η Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία (ΑΠΑ) κατέγραψε αύξηση της τάξης του 1,3% έναντι του αντίστοιχου εξαμήνου του 2024, διατηρώντας τη θετική της δυναμική.

Διάγραμμα 1.5.: Εξέλιξη διάρθρωσης βασικών οικονομικών κλάδων 2022Q1 - 2025Q2
(τριμηνιαία στοιχεία, σταθερές τιμές, εποχικά διορθωμένα, εκατ. ευρώ)

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, επεξεργασία Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών

Η διαχρονική εξέλιξη των βασικών οικονομικών δραστηριοτήτων της ελληνικής οικονομίας για τα τρία τελευταία έτη παρουσιάζεται στο Διάγραμμα 1.5. Οι κυριότερες αυξήσεις στο 2ο τρίμηνο του 2025 καταγράφηκαν στον πρωτογενή τομέα, ο οποίος με τον κλάδο «Γεωργία, δασοκομία και αλιεία» παρουσίασε συνολικά αύξηση 5,5%, επιβεβαιώνοντας την αναστροφή της συρρίκνωσης του αγροτικού τομέα ως απόρροιας των καταστροφικών πλημμυρών στη Θεσσαλία το 2023.

Ο δευτερογενής τομέας κατά το 2ο τρίμηνο του 2025 κατέγραψε συνολικά αύξηση 1,2% με τον κλάδο «Κατασκευές» να σημειώνει αύξηση 11,0%. Θετικά επέδρασε και ο τριτογενής τομέας καταγράφοντας συνολική αύξηση 0,9% μέσω των κλάδων «Ψυχαγωγία - Διασκέδαση - Τέχνες» (8,9%), «Χρηματοοικονομικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες» (5,2%), «Επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες» (5,6%) και «Εμπόριο, ξενοδοχεία και εστιατόρια, μεταφορές και επικοινωνίες» (1,8%).

Η αγορά εργασίας, σύμφωνα με τα στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής - ΕΛΣΤΑΤ (1η Σεπτεμβρίου 2025), εξακολουθεί να αναπτύσσεται και την περίοδο Ιανουαρίου - Ιουλίου 2025, με την απασχόληση να αυξάνεται κατά 1,6% έναντι της αντίστοιχης περιόδου του έτους 2024. Σύμφωνα με το ισοζύγιο μισθωτής απασχόλησης του συστήματος ΕΡΓΑΝΗ, στο επτάμηνο του έτους 2025 δημιουργήθηκαν 319.843 νέες θέσεις εργασίας έναντι 304.229 το 2024, αποτελώντας την υψηλότερη επίδοση επτάμηνο έτους από το 2001 μέχρι σήμερα. Στο σύνολο των προσλήψεων της ίδιας περιόδου το 56,5% αφορά σε συμβάσεις πλήρους απασχόλησης, το 34,4% σε συμβάσεις μερικής απασχόλησης και το 9,1% σε συμβάσεις εκ περιτροπής. Οι δραστηριότητες με τα υψηλότερα θετικά ισοζύγια (προσλήψεων - αποχωρήσεων) την περίοδο Ιανουαρίου - Ιουλίου 2025 αφορούν στις υπηρεσίες εστίασης και καταλυμάτων, οι οποίες συνδέονται άμεσα με τον τουρισμό και τη δυναμική που επιδεικνύει, καθώς και του λιανικού και χονδρικού εμπορίου.

Επιπλέον, σύμφωνα με τα στοιχεία της Έρευνας Εργατικού Δυναμικού της ΕΛΣΤΑΤ, ο αριθμός των απασχολούμενων το 2ο τρίμηνο του 2025 ανήλθε σε 4.386.832 άτομα, παρουσιάζοντας αύξηση κατά 4,0% έναντι του προηγούμενου τριμήνου και αύξηση 1,4% σε σχέση με το αντίστοιχο τρίμηνο του προηγούμενου έτους. Ο αριθμός των ανέργων το 2ο τρίμηνο του 2025 ανήλθε σε 411.722 άτομα, χαμηλότερος σε σύγκριση με τον αριθμό των 488.085 ατόμων του 1ου τριμήνου, παρουσιάζοντας μείωση κατά 15,7%, ενώ σε ετήσια βάση κατέγραψε μείωση 12,0%. Το ποσοστό ανεργίας κατά το 2ο τρίμηνο 2025 διαμορφώθηκε σε 8,6%, υποχωρώντας τόσο σε σχέση με το ποσοστό 10,4% του 1ου τριμήνου όσο και με το ποσοστό 9,8% του αντίστοιχου τριμήνου του προηγούμενου έτους. Σημειώνεται ότι το ανωτέρω μονοψήφιο ποσοστό 8,6% συνιστά, σύμφωνα με στοιχεία της Eurostat, το χαμηλότερο ποσοστό ανεργίας από το 1ο τρίμηνο του 2009 και εφεξής. Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ (Οκτώβριος 2025), το εποχικά διορθωμένο ποσοστό ανεργίας τον Αύγουστο 2025 ανήλθε σε 8,1% έναντι ποσοστού 9,7% τον Αύγουστο 2024 και ποσοστού 8,3% τον Ιούλιο 2025.

Στις ανωτέρω εξελίξεις συνέβαλαν τα μέτρα πολιτικής και οι μεταρρυθμίσεις που υιοθετήθηκαν, όπως η μείωση των ασφαλιστικών εισφορών τα τελευταία έτη, η οποία συνετέλεσε άμεσα στην ελάφρυνση του μη μισθολογικού κόστους, η μείωση των φορολογικών βαρών, η ψηφιακή κάρτα εργασίας, η οποία συντέινε στην καταγραφή των πραγματικών ωρών απασχόλησης και στην αύξηση των αποδοχών των εργαζόμενων, οι πολιτικές για τη διευκόλυνση της συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας και οι υψηλοί ρυθμοί ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας με την αύξηση των επενδύσεων, που είχαν ως αποτέλεσμα την αύξηση της ζήτησης εργασίας εκ μέρους των επιχειρήσεων. Σημειώνεται ότι από το 2019 και εφεξής το επίπεδο των μισθών έχει αυξηθεί σημαντικά, καθώς ο κατώτατος μισθός έχει καταγράψει σωρευτική αύξηση της τάξης του 35,4% με στόχο τη διαμόρφωση του κατώτατου μισθού στο ποσό των 950 ευρώ έως τον Απρίλιο 2027. Η αύξηση του κατώτατου μισθού (η οποία συμπαρασύρει μερικώς και τον μέσο μισθό) συμβάλλει επίσης στην αντιμετώπιση ζητημάτων έλλειψης προσφοράς εργατικού δυναμικού σε ορισμένους τομείς, όπως το λιανικό εμπόριο, η γεωργία, οι κατασκευές και ο τουρισμός, ενώ παράλληλα ενισχύει τη συμμετοχή στην αγορά εργασίας. Στο πλαίσιο αυτό και ο μέσος μισθός αυξήθηκε σε 1.342 ευρώ, σύμφωνα με τα στοιχεία της ετήσιας έκθεσης του συστήματος ΕΡΓΑΝΗ για το έτος 2024 (αύξηση 28,3% από το 2019), με στόχο τη διαμόρφωσή του στο ποσό των 1.500 ευρώ έως τον Απρίλιο 2027. Εκτιμάται ότι οι αμοιβές εξαρτημένης εργασίας ανά εργαζόμενο θα αυξηθούν περαιτέρω το 2025 κατά 3,7%, στοιχείο το οποίο συμφωνεί και με τις προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για αύξηση 3,8% στις εαρινές οικονομικές εκτιμήσεις της (Μάιος 2025), ενώ οι συνολικές αμοιβές εξαρτημένης εργασίας, λαμβανομένης υπόψη και της αύξησης

της απασχόλησης, αναμένεται να αυξηθούν κατά 6,3% το 2025, ποσοστό σημαντικά υψηλότερο από το 3,4%, που ήταν η πρόβλεψη της εισηγητικής έκθεσης του προϋπολογισμού 2025.

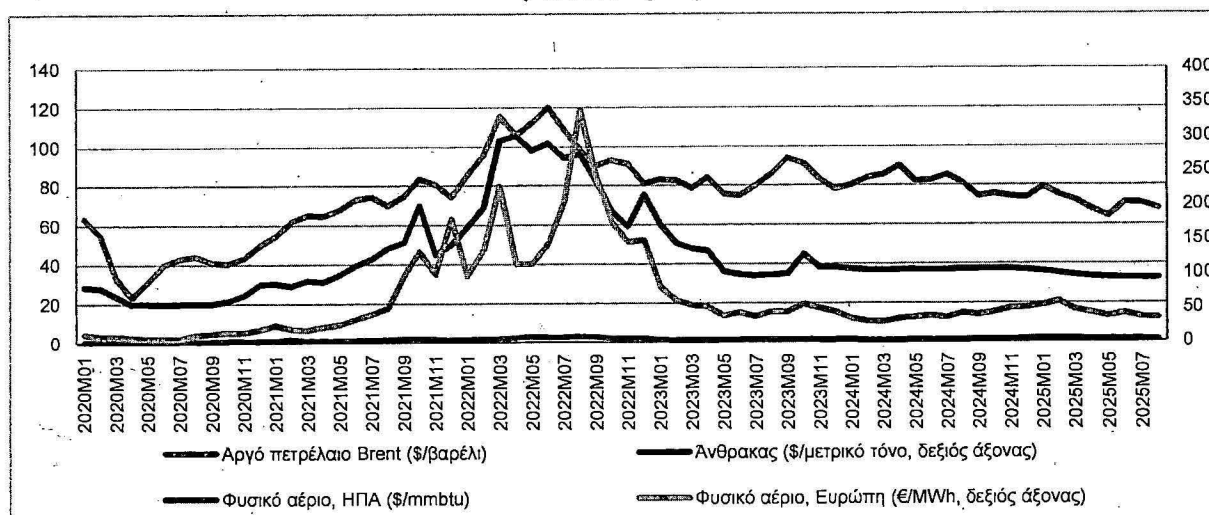
Η μεταβολή του Εναρμονισμένου Δείκτη Τιμών Καταναλωτή (Εν.ΔΤΚ) εκτιμάται σε 3,0% για το σύνολο του τρέχοντος έτους. Ο ετήσιος ρυθμός μεταβολής του Εθνικού Δείκτη Τιμών Καταναλωτή (ΔΤΚ) εκτιμάται σε 2,6%. Ειδικότερα, σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ κατά το χρονικό διάστημα Ιανουαρίου - Αυγούστου 2025 ο μέσος ρυθμός μεταβολής του ΔΤΚ ανήλθε σε 2,6%, ενώ την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου έτους κατέγραψε αύξηση κατά 2,8%. Η μεγαλύτερη μεταβολή σημειώθηκε στην κατηγορία «Ξενοδοχεία, καφέ, εστιατόρια» με 6,2% και ακολουθούν οι κατηγορίες «Ένδυση και υπόδηση» και «Στέγαση» με 5,8% και 5,3%, αντίστοιχα. Αντίθετα, στις μεταφορές σημειώθηκε μείωση τιμών κατά 0,3% την περίοδο Ιανουαρίου - Αυγούστου 2025 σε σχέση με το αντίστοιχο χρονικό διάστημα του 2024.

Η μεταβολή του Εν.ΔΤΚ (Eurostat) στην Ελλάδα την περίοδο Ιανουαρίου - Αυγούστου 2025 ανήλθε σε 3,2% από 3,0% την αντίστοιχη περίοδο του 2024. Ο μέσος όρος μεταβολής του Εν.ΔΤΚ στην Ευρωζώνη διαμορφώθηκε την περίοδο Ιανουαρίου - Αυγούστου 2025 σε 2,2% από 2,5% το προηγούμενο έτος.

Όσον αφορά στις εξελίξεις στον τομέα της ενέργειας (Διάγραμμα 1.6.), η μέση μηνιαία διεθνής τιμή του πετρελαίου Brent το 2025 κινήθηκε σε χαμηλότερα επίπεδα σε σχέση με το προηγούμενο έτος, ακολουθώντας πτωτική πορεία. Από τον Ιανουάριο έως τον Αύγουστο 2025 κυμάνθηκε σε ένα εύρος από 64 έως 79 δολάρια ανά βαρέλι, με την κατώτατη τιμή να καταγράφεται τον Μάιο (64,21 δολάρια ανά βαρέλι) και την υψηλότερη τον Ιανουάριο (79,21 δολάρια ανά βαρέλι). Οι καθοδικές πιέσεις στην πλευρά της ζήτησης λόγω του εμπορικού προστατευτισμού σε συνδυασμό με την αυξημένη προσφορά εκτός OPEC+ συνέβαλαν στη σταδιακή μείωση των τιμών, ενώ η γεωπολιτική αβεβαιότητα εξακολούθησε να τροφοδοτεί τη βραχυπρόθεσμη μεταβλητότητα.

Κατά το 2ο τρίμηνο του 2025 και ιδίως από τον Ιούνιο και μετά διαμορφώθηκε μία τάση σταθεροποίησης, με τις τιμές να κινούνται πλησιέστερα σε 65 με 70 δολάρια ανά βαρέλι, ενώ η μείωση από την αρχή του έτους υπερβαίνει σε ποσοστό το 10%. Ωστόσο, οι συνθήκες στην αγορά πετρελαίου παραμένουν ευμετάβλητες, καθ' όσον οι εξελίξεις στη Μέση Ανατολή και οι αποφάσεις του OPEC+ εξακολουθούν να συνιστούν σημαντικές πηγές αβεβαιότητας.

Διάγραμμα 1.6.: Εξέλιξη διεθνών τιμών στην ενέργεια
(επίπεδο τιμών)

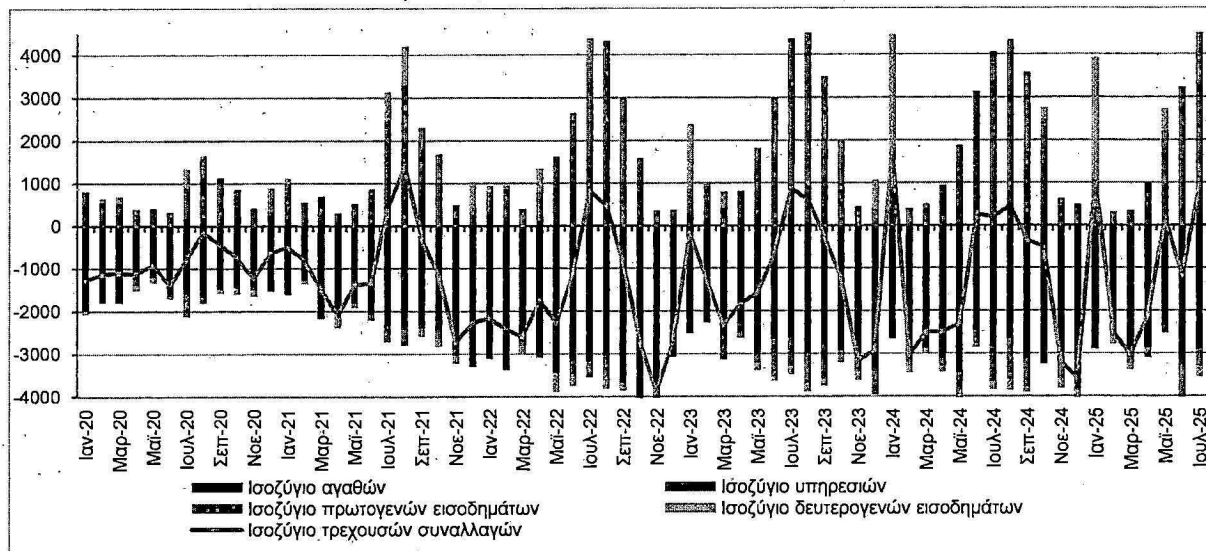
Πηγή: Intercontinental Exchange (ICE), Παγκόσμια Τράπεζα, Commodity Markets, μηνιαίες τιμές, Σεπτέμβριος 2025

Η διεθνής τιμή του φυσικού αερίου στην Ευρώπη υποχώρησε περαιτέρω το 2025, ακολουθώντας πτωτική πορεία μετά την προσωρινή άνοδο στις αρχές του έτους, η οποία οφειλόταν στα χαμηλότερα ενεργειακά αποθέματα στην Ευρώπη συγκριτικά με το 2024, στις δυσμενέστερες καιρικές συνθήκες τον

χειμώνα, στη διακοπή της διαμετακόμισης ρωσικού φυσικού αερίου μέσω της Ουκρανίας και στη μειωμένη παραγωγή από ανανεώσιμες πηγές. Η τιμή TTF (Title Transfer Facility) μειώθηκε από 42,8 ευρώ ανά μεγαβατώρα τον Αύγουστο 2024 σε 35,4 ευρώ ανά μεγαβατώρα τον Αύγουστο 2025, καταγράφοντας πτώση 17,3%, ενώ η πτώση από τον Αύγουστο 2022, που ήταν το χρονικό σημείο κορύφωσης της ενεργειακής κρίσης, ανήλθε σε 90%. Η αποκλιμάκωση αυτή εντός του 2025 αποδίδεται στις ηπιότερες θερμοκρασίες, στη διαθεσιμότητα επαρκών αποθεμάτων υδροποιημένου φυσικού αερίου LNG και στη συμβολή των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Παρά τη σημαντική αυτή αποκλιμάκωση, οι διεθνείς τιμές παραμένουν ευμετάβλητες και ιδιαίτερα ευαίσθητες στις συνθήκες προσφοράς και ζήτησης καθώς και στις γεωπολιτικές εξελίξεις, οι οποίες εξακολουθούν να επηρεάζουν τον ενεργειακό εφοδιασμό της Ευρώπης.

Κατά το 1ο εξάμηνο του 2025 το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών διαμορφώθηκε σε 6,5% του ΑΕΠ, χαμηλότερα σε σχέση με το αντίστοιχο διάστημα του 2024 (7,5% του ΑΕΠ). Την περίοδο Ιανουαρίου - Ιουλίου 2025 το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών βελτιώθηκε καταγράφοντας μείωση του ελλείμματος κατά 1,4 δισ. ευρώ ή 17,5% σε σχέση με το αντίστοιχο διάστημα του 2024 (8,1 δισ. ευρώ). Η εξέλιξη αυτή οφείλεται στη βελτίωση όλων των επιμέρους ισοζυγίων και κυρίως του ισοζυγίου πρωτογενών εισοδημάτων, του ισοζυγίου υπηρεσιών και του ισοζυγίου αγαθών. Το πλεόνασμα του ισοζυγίου υπηρεσιών αυξήθηκε σχεδόν κατά 0,5 δισ. ευρώ ή 4,2% από 11,4 δισ. ευρώ σε 11,8 δισ. ευρώ, συνεπεία των υψηλών ταξιδιωτικών εισπράξεων. Οι ταξιδιωτικές εισπράξεις της περιόδου Ιανουαρίου - Ιουλίου 2025 ανήλθαν σε 12,18 δισ. ευρώ, υπερβαίνοντας το επίπεδο των 10,83 δισ. ευρώ του 2024 κατά 12,5%.

Διάγραμμα 1.7.: Εξέλιξη Ισοζυγίου Τρεχουσών Συναλλαγών
(εκατ. ευρώ, τρέχουσες τιμές, μη εποχικά διορθωμένα στοιχεία)

Πηγή: ΤτΕ, μηνιαία στοιχεία Ισοζυγίου Πληρωμών

Η θετική δυναμική που παρουσιάζει η ελληνική οικονομία, παρά το αβέβαιο εξωτερικό οικονομικό περιβάλλον, αποτυπώθηκε στη διατήρηση της δυναμικής του Δείκτη Οικονομικού Κλίματος, ο οποίος σύμφωνα με τα στοιχεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής² διαμορφώθηκε κατά την περίοδο Ιανουαρίου - Αυγούστου 2025 σε 107,8 μονάδες έναντι 107,5 μονάδων την αντίστοιχη περίοδο του 2024. Στην Ευρωζώνη ο Δείκτης Οικονομικού Κλίματος παρέμεινε σε χαμηλότερα επίπεδα, διαμορφούμενος σε 95,1 μονάδες την περίοδο Ιανουαρίου - Αυγούστου 2025 από 95,9 μονάδες την αντίστοιχη περίοδο του 2024.

² European Commission, Business and consumer survey results for August 2025 - Statistical Annex.

Η καλύτερη επίδοση του δείκτη για την Ελλάδα οφείλεται κυρίως στις επιχειρηματικές προσδοκίες στη βιομηχανία, όπου ο σχετικός δείκτης κατά το 1ο οκτάμηνο του 2025 κινήθηκε έντονα ανοδικά και διαμορφώθηκε σε 6,3 μονάδες από 0,6 μονάδες την αντίστοιχη περίοδο του 2024. Σημαντική βελτίωση σημειώθηκε, επίσης, στις επιχειρηματικές προσδοκίες στις κατασκευές, όπου ο σχετικός δείκτης ενισχύθηκε σε 16,4 μονάδες από 8,3 μονάδες, αντανakλώντας τις αισιόδοξες προβλέψεις που συσχετίζονται με την έντονη επενδυτική δραστηριότητα σε δημόσιες και ιδιωτικές υποδομές. Στο λιανικό εμπόριο οι προσδοκίες υποχώρησαν σε -0,3 μονάδες από 13,9 μονάδες. Επίσης, στις υπηρεσίες ο εν λόγω δείκτης μειώθηκε σε 29,9 μονάδες από 41,3 μονάδες.

Αναφορικά με τον τομέα της μεταποίησης, τα στοιχεία του Δείκτη Υπευθύνων Προμηθειών (Purchasing Managers' Index - PMI) της S&P Global κατέδειξαν για τον μήνα Αύγουστο 2025 πολύ ισχυρή απόδοση στον ελληνικό μεταποιητικό τομέα, δεδομένου ότι η αύξηση των νέων παραγγελιών κατέγραψε τη μεγαλύτερη βελτίωση των τελευταίων πέντε μηνών και οδήγησε σε σημαντική άνοδο της παραγωγής. Συγκεκριμένα, ο εποχικά διορθωμένος δείκτης αυξήθηκε σε 54,5 μονάδες από 51,7 τον προηγούμενο μήνα (Ιούλιος 2025) και από 52,9 τον Αύγουστο 2024, σηματοδοτώντας μία σαφή ενίσχυση της δραστηριότητας στον τομέα της μεταποίησης. Παρά την αδυναμία στις εξωτερικές αγορές, η βελτίωση της εσωτερικής ζήτησης αποδείχθηκε αρκετά ισχυρή, ώστε να δώσει ώθηση στην παραγωγή και στις νέες παραγγελίες, με τη συνολική αύξηση των νέων πωλήσεων να είναι η ταχύτερη από τον Μάρτιο 2024 και εφεξής.

Παρά την αστάθεια της διεθνούς συγκυρίας, οι επιδόσεις της ελληνικής οικονομίας αναγνωρίζονται διεθνώς, με τη διατήρηση της επενδυτικής βαθμίδας και τις συνεχείς αναβαθμίσεις να επιβεβαιώνουν την αξιοπιστία και την ανθεκτικότητά της. Στο πλαίσιο αυτό, η οικονομική πολιτική εστιάζει στη δημοσιονομική σταθερότητα, στη μείωση του χρέους, στις φορολογικές ελαφρύνσεις και στην ενίσχυση του διαθέσιμου εισοδήματος, ενώ παράλληλα προωθεί επενδύσεις με έμφαση στην πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση αξιοποιώντας τους πόρους του ΑΠΔΕ και ενισχύοντας περαιτέρω την απασχόληση και την παραγωγικότητα. Η στρατηγική αυτή ενδυναμώνει την εμπιστοσύνη των επενδυτών, βελτιώνει τις χρηματοδοτικές συνθήκες και δημιουργεί τις προϋποθέσεις, για να συνεχιστεί απρόσκοπτα η αναπτυξιακή δυναμική της οικονομίας προς όφελος όλων των πολιτών.

1.2. Νομισματικές και πιστωτικές εξελίξεις στην Ελλάδα το 2025

Κατά το τρέχον έτος ο ετήσιος ρυθμός ανόδου του νομισματικού μεγέθους M3³ διαμορφώθηκε σε 5,9% κατά μέσο όρο το επτάμηνο Ιανουαρίου - Ιουλίου 2025, επίπεδο υψηλότερο έναντι της μέσης τιμής του αντίστοιχου επταμήνου του προγενέστερου έτους (Ιαν. - Ιουλ. 2024: 3,1%). Η άνοδος του νομισματικού μεγέθους αποδίδεται στη σημαντική αύξηση των καταθέσεων διάρκειας μίας ημέρας⁴, απόρροια της ενίσχυσης των ονομαστικών εισοδημάτων των νοικοκυριών και της βελτίωσης της οικονομικής δραστηριότητας. Κατά μέσο όρο, το επτάμηνο Ιανουαρίου - Ιουλίου 2025 ο ετήσιος ρυθμός μεταβολής των καταθέσεων διάρκειας μίας ημέρας διαμορφώθηκε σε 8,1% έναντι αρνητικού ρυθμού -1,6% την αντίστοιχη περίοδο του 2024. Όσον αφορά στις καταθέσεις προθεσμίας, ο ετήσιος ρυθμός μεταβολής τους εντός του 2025 παρέμεινε, κατά μέσο όρο, αμετάβλητος το επτάμηνο Ιανουαρίου - Ιουλίου 2025 έναντι μέσης τιμής 19,5% την αντίστοιχη περίοδο του 2024.

Όσον αφορά στις καταθέσεις των επιμέρους τομέων της οικονομίας, οι καταθέσεις των νοικοκυριών αυξήθηκαν κατά 0,8 δισ. ευρώ το επτάμηνο Ιανουαρίου - Ιουλίου 2025 έναντι ισόποσης μείωσης την αντίστοιχη περίοδο του 2024. Ο ετήσιος ρυθμός αύξησης των καταθέσεων των νοικοκυριών

³ Χωρίς το νόμισμα σε κυκλοφορία.

⁴ Στις καταθέσεις μίας ημέρας περιλαμβάνονται οι τρεχούμενοι λογαριασμοί, οι λογαριασμοί όψεως και οι λογαριασμοί ταμειυτηρίου.

διαμορφώθηκε κατά μέσο όρο το επτάμηνο σε 3,0% (Ιαν. - Ιουλ. 2024: 2,6%). Σε όρους ροών καταγράφηκε σημαντική άνοδος στις καταθέσεις μίας ημέρας των νοικοκυριών (κατά 2,6 δισ. ευρώ). Αντίθετα, οι καταθέσεις προθεσμίας μειώθηκαν (κατά 1,8 δισ. ευρώ) ως συνέπεια της αρνητικής επίδρασης που άσκησε η μείωση των επιτοκίων καταθέσεων στη ζήτηση για καταθέσεις προθεσμίας. Οι καταθέσεις των Μη Χρηματοπιστωτικών Επιχειρήσεων (ΜΧΕ) παρουσίασαν έντονη μεταβλητότητα κατά τη διάρκεια του έτους και συνολικά μειώθηκαν το επτάμηνο του 2025 κατά 0,5 δισ. ευρώ (έναντι αύξησης 0,5 δισ. ευρώ την αντίστοιχη περίοδο του 2024). Ωστόσο, σε ετήσια βάση οι καταθέσεις των ΜΧΕ ενισχύθηκαν, αντανakλώντας κυρίως την ισχυρή πιστωτική επέκταση προς αυτόν τον τομέα. Ο ετήσιος ρυθμός ανόδου τους κυμάνθηκε στη διάρκεια του 2025 σε υψηλά επίπεδα (Ιαν. - Ιουλ. 2025: 10%, Ιαν. - Ιουλ. 2024: 3,1%).

Ο ετήσιος ρυθμός μεταβολής της τραπεζικής χρηματοδότησης (συμπεριλαμβανομένης της ΤτΕ) προς τον τομέα της Γενικής Κυβέρνησης επιταχύνθηκε συνολικά με διακυμάνσεις το 2025 και διαμορφώθηκε κατά μέσο όρο το επτάμηνο Ιανουαρίου - Ιουλίου 2025 σε 1,1% έναντι 0,2% την αντίστοιχη περίοδο του 2024 (Ιουλ. 2025: 2,0%, Δεκ. 2024: 0%). Ο ετήσιος ρυθμός ανόδου της τραπεζικής χρηματοδότησης του ιδιωτικού μη χρηματοπιστωτικού τομέα της οικονομίας συνέχισε να επιταχύνεται το 2025 λόγω της σημαντικής ανόδου του ρυθμού της πιστωτικής επέκτασης προς τις επιχειρήσεις και του περιορισμού του ρυθμού συρρίκνωσης των τραπεζικών δανείων προς τα νοικοκυριά.

Αναλυτικότερα, ο ετήσιος ρυθμός αύξησης των τραπεζικών δανείων προς τις ΜΧΕ επιταχύνθηκε περαιτέρω το 2025 και κατέγραψε υψηλά ποσοστά, τα οποία διαμορφώθηκαν κατά μέσο όρο σε 16,6% το επτάμηνο Ιανουαρίου - Ιουλίου 2025 έναντι 7,4% το αντίστοιχο επτάμηνο του 2024 (Ιουλ. 2025: 16,1%, Δεκ. 2024: 13,8%). Η επιτάχυνση του ετήσιου ρυθμού της τραπεζικής πιστωτικής επέκτασης προς τις ΜΧΕ αντικατοπτρίζει θετικές συνθήκες από την πλευρά της ζήτησης αλλά και της προσφοράς τραπεζικών δανείων. Η ζήτηση για τραπεζικά δάνεια αυξήθηκε λόγω της θετικής εξέλιξης της οικονομικής δραστηριότητας καθώς και λόγω της μείωσης των τραπεζικών επιτοκίων δανεισμού. Ως προς την προσφορά τραπεζικών δανείων, η ρευστότητα των ελληνικών πιστωτικών ιδρυμάτων συνολικά ενισχύθηκε και παρέμεινε τους επτά πρώτους μήνες του 2025 σε επίπεδα ικανοποιητικά για την απρόσκοπτη παροχή χρηματοδότησης προς τον ιδιωτικό τομέα. Τα ελληνικά πιστωτικά ιδρύματα συγκέντρωσαν το διάστημα Ιανουαρίου - Ιουλίου 2025 σημαντικά κεφάλαια, κυρίως από τη διατραπεζική αγορά του εξωτερικού και μέσω της έκδοσης ομολόγων, ενώ και η καθαρή ροή καταθέσεων ήταν θετική. Η άντληση ρευστότητας από το Ευρωσυστήμα μειώθηκε το επτάμηνο αυτό και γενικά διατηρήθηκε σε πολύ χαμηλό επίπεδο.

Η επέκταση δανείων από τις τράπεζες προς τις επιχειρήσεις ενισχύθηκε σημαντικά και φέτος από τα προγράμματα συγχρηματοδότησης και εγγυοδοσίας του ομίλου της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων (ΕΤΕπ), της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας (ΕΑΤ) καθώς και από τα τραπεζικά δάνεια συγχρηματοδότησης στο πλαίσιο του RRF.

Όσον αφορά στα νοικοκυριά, ο ετήσιος ρυθμός μεταβολής των τραπεζικών δανείων παρέμεινε σχεδόν αμετάβλητος κατά μέσο όρο τους επτά πρώτους μήνες του 2025, ενώ το διάστημα Ιουνίου - Ιουλίου κατέγραψε θετικές τιμές για πρώτη φορά από τον Οκτώβριο 2010 (Ιαν. - Ιουλ. 2025: -0,1%, Ιαν. - Ιουλ. 2024: -1,3%, Ιουλ. 2025: 0,7%, Δεκ. 2024: -0,5%). Η εξέλιξη του ρυθμού αυτού αντανakλά την περαιτέρω μείωση του ρυθμού συρρίκνωσης των στεγαστικών δανείων καθώς και την επιτάχυνση του ρυθμού ανόδου της καταναλωτικής πίστης, ο οποίος ήδη από το 2024 έχει ισχυροποιηθεί.

Σχετικά με τις προοπτικές, η άνοδος του ΑΕΠ το 2025 και το χαμηλότερο επίπεδο των επιτοκίων στα τραπεζικά δάνεια θα συνεχίσουν να στηρίζουν τη χορήγηση τραπεζικών πιστώσεων προς τις ΜΧΕ. Επίσης, η απορρόφηση δανειακών πόρων στο πλαίσιο του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΤΑΑ) προβλέπεται να ενισχυθεί σημαντικά κατά την περίοδο 2025 - 2026, ενώ θετική αναμένεται να παραμείνει η επίδραση των χρηματοδοτικών προγραμμάτων του ομίλου της ΕΤΕπ και της ΕΑΤ στη διοχέτευση τραπεζικών επιχειρηματικών πιστώσεων.

Τα επιτόκια τραπεζικών καταθέσεων που προσφέρονται στις ΜΧΕ και στα νοικοκυριά στην Ελλάδα, μειώθηκαν το τρέχον έτος συνεπεία των αποφάσεων νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος. Εντονότερες μειώσεις παρουσίασαν τα επιτόκια καταθέσεων προς τις ΜΧΕ, για τα οποία εν γένει έχει παρατηρηθεί ταχύτερη και εντονότερη ενσωμάτωση των μεταβολών των επιτοκίων νομισματικής πολιτικής, τόσο κατά τον ανοδικό όσο και κατά τον καθοδικό κύκλο των επιτοκίων πολιτικής. Το επιτόκιο των καταθέσεων προθεσμίας, περιλαμβανομένων των καταθέσεων των νοικοκυριών και των ΜΧΕ, διαμορφώθηκε κατά μέσο όρο τους επτά πρώτους μήνες του τρέχοντος έτους σε 1,7% έναντι 2,5% την αντίστοιχη περίοδο του 2024, ενώ το επιτόκιο καταθέσεων διάρκειας μίας ημέρας παρέμεινε σε οριακά θετικό επίπεδο.

Το ονομαστικό κόστος τραπεζικού δανεισμού του εγχώριου ιδιωτικού μη χρηματοπιστωτικού τομέα περιορίστηκε κατά τη διάρκεια του τρέχοντος έτους, δεδομένου ότι σημειώθηκαν μειώσεις επιτοκίων στην πλειονότητα των κατηγοριών δανεισμού. Αξιόλογες ήταν οι μειώσεις στα επιτόκια χορηγήσεων των ΜΧΕ, των οποίων το μεσοσταθμικό επιτόκιο δανεισμού υποχώρησε περίπου κατά 1,5 ποσοστιαία μονάδα το επτάμηνο του 2025 έναντι της αντίστοιχης περιόδου του 2024 και διαμορφώθηκε σε 4,3%. Οι μειώσεις των επιτοκίων δανεισμού προς τα νοικοκυριά είχε ως συνέπεια το μεσοσταθμικό κόστος τραπεζικού δανεισμού των νοικοκυριών να διαμορφωθεί σε 5,8%, περίπου κατά μισή ποσοστιαία μονάδα χαμηλότερα έναντι της μέσης τιμής της αντίστοιχης περιόδου του 2024. Σημειωτέον ότι στην πράξη το κόστος δανεισμού τόσο των επιχειρήσεων όσο και των νοικοκυριών υπήρξε βελτιωμένο σε σύγκριση με το καταγραφέν στη στατιστική σειρά των τραπεζικών επιτοκίων λόγω της συμμετοχής των τομέων αυτών σε επιδοτούμενες χρηματοδοτήσεις στο πλαίσιο των σύγχρονων χρηματοδοτικών εργαλείων, των συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων της ΕΑΤ και των δανείων του ΤΑΑ.

Η σχετική σταθεροποίηση του επιπέδου του πληθωρισμού ενίσχυσε την πτωτική τάση των πραγματικών επιτοκίων δανεισμού των επιχειρήσεων και των νοικοκυριών, με αποτέλεσμα να ακολουθήσουν στην πλειονότητά τους όμοιες πτωτικές τάσεις με αυτές των ονομαστικών επιτοκίων. Κατά συνέπεια, το πραγματικό επιτόκιο των δανείων προς τις ΜΧΕ διαμορφώθηκε σε 1,1% κατά μέσο όρο την περίοδο Ιανουαρίου - Ιουλίου 2025 έναντι 2,8% την αντίστοιχη περίοδο του 2024. Το πραγματικό επιτόκιο για τα νοικοκυριά υποχώρησε σε 2,6% έναντι μέσης τιμής 3,3% την αντίστοιχη περίοδο κατά το προηγούμενο έτος.

1.3. Μακροοικονομικές προβλέψεις το 2026

Η παγκόσμια οικονομία συνεχίζει να χαρακτηρίζεται από υψηλό βαθμό αβεβαιότητας, η οποία συνδέεται με παράγοντες, όπως οι γεωπολιτικές εντάσεις, η κλιματική αλλαγή και η έλλειψη σταθερότητας και προβλεψιμότητας στη διεθνή εμπορική πολιτική, οι οποίοι έχουν αντίκτυπο στην ιδιωτική κατανάλωση και στις επενδύσεις παγίου κεφαλαίου.

Ο ρυθμός ανόδου του παγκόσμιου ΑΕΠ εκτιμάται ότι θα επιβραδυνθεί από 3,3% το 2024 σε 3,0% το 2025 και θα ανακάμψει ελαφρώς σε 3,1% το 2026, σύμφωνα με τις προβλέψεις του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (ΔΝΤ) τον Ιούλιο 2025. Οι προβλέψεις έχουν αναθεωρηθεί προς τα πάνω κατά 0,2 ποσοστιαίες μονάδες για το 2025 και κατά 0,1 ποσοστιαία μονάδα για το 2026 σε σύγκριση με τις προβλέψεις του Απριλίου. Ο ρυθμός ανάπτυξης για την Ευρωζώνη, σύμφωνα με το ΔΝΤ, αναμένεται να ανέλθει σε 1,0% το 2025 και σε 1,2% το 2026 έναντι 0,9% το 2024 (Πίνακας 1.1.).

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις εαρινές οικονομικές προβλέψεις τον Μάιο 2025 εκτιμά ρυθμό ανάπτυξης, ο οποίος συνίσταται για μεν την ΕΕ σε μεταβολή από 1,0% το 2024 σε 1,1% το 2025 και σε 1,5% το 2026, υποστηριζόμενο από τη συνεχιζόμενη αύξηση της κατανάλωσης και την ανάκαμψη των επενδύσεων, για δε την Ευρωζώνη σε αύξηση από 0,9% τα έτη 2024 και 2025 σε 1,4% το 2026 (Πίνακας 1.1.). Για τη Γαλλία ο ρυθμός ανάπτυξης από 1,2% το 2024 εκτιμάται ότι θα επιβραδυνθεί σε 0,6% το

2025 και θα αυξηθεί σε 1,3% το 2026. Για τη Γερμανία, ύστερα από δύο έτη ύφεσης, αναμένεται στασιμότητα το 2025 και προβλέπεται ρυθμός ανάπτυξης 1,1% το 2026.

Πίνακας 1.1 - Βασικά μεγέθη της ευρωπαϊκής και της παγκόσμιας οικονομίας (% ετήσιες μεταβολές, σταθερές τιμές)			
	2024	2025*	2026*
Παγκόσμιο ΑΕΠ	3,3	3,0	3,1
ΑΕΠ ΕΕ**	1,0	1,1	1,5
ΑΕΠ Ευρωζώνης**	0,9	0,9	1,4
ΑΕΠ ΗΠΑ	2,8	1,9	2,0
Όγκος παγκόσμιου εμπορίου (αγαθά και υπηρεσίες)	3,5	2,6	1,9
Πληθωρισμός	5,6	4,2	3,6
α. Προηγμένες οικονομίες	2,6	2,5	2,1
β. Αναδυόμενες και αναπτυσσόμενες οικονομίες	7,7	5,4	4,5
γ. Ευρωζώνη**	2,4	2,1	1,7
Τιμή πετρελαίου (Brent, USD/barrel)**	80,5	67,7	64,0

* Εκτιμήσεις/προβλέψεις

** Εαρινές προβλέψεις Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Μάιος 2025

Πηγές: IMF, World Economic Outlook, Ιούλιος 2025

Ο πληθωρισμός, σύμφωνα με τις εαρινές οικονομικές προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, αναμένεται να υποχωρήσει στη μεν ΕΕ από 2,6% το 2024 σε 2,3% το 2025 και σε 1,9% το 2026, στη δε Ευρωζώνη από 2,4% το 2024 σε 2,1% το 2025 και σε 1,7% το 2026. Καθοδικές πιέσεις ασκούν οι σημαντικά χαμηλότερες τιμές των ενεργειακών προϊόντων, οι εμπορικές σχέσεις ΗΠΑ - Κίνας, οι οποίες εντείνουν τον ανταγωνισμό στα μη ενεργειακά βιομηχανικά αγαθά στην ΕΕ και η ανατίμηση του ευρώ και άλλων νομισμάτων της ΕΕ. Οι αποπληθωριστικές αυτές δυνάμεις αντισταθμίζονται εν μέρει από τον υψηλότερο πληθωρισμό σε τρόφιμα και υπηρεσίες.

Σύμφωνα με τις προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας - ΕΚΤ (Σεπτέμβριος 2025), ο ρυθμός ανάπτυξης της Ευρωζώνης προβλέπεται να διαμορφωθεί σε 1,2% το 2025 και σε 1,0% το 2026 έναντι 0,8% το 2024, ενώ ο πληθωρισμός αναμένεται να αποκλιμακωθεί από 2,4% το 2024 σε 2,1% το 2025 και περαιτέρω σε 1,7% το 2026.

Στις προηγμένες οικονομίες, σύμφωνα με τις προβλέψεις του ΔΝΤ τον Ιούλιο 2025, ο ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ εκτιμάται ότι θα υποχωρήσει από 1,8% το 2024 σε 1,5% το 2025 και θα αυξηθεί ελαφρώς σε 1,6% το 2026. Ειδικότερα, για τις ΗΠΑ ο ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ αναμένεται να επιβραδυνθεί από 2,8% το 2024 σε 1,9% το 2025 και να ανακάμψει ελαφρώς σε 2,0% το 2026, κυρίως λόγω φορολογικών κινήτρων που αφορούν σε εταιρικές επενδύσεις. Για την Ιαπωνία ο ρυθμός ανάπτυξης προβλέπεται να διαμορφωθεί από 0,2% το 2024 σε 0,7% το 2025 και σε 0,5% το 2026. Για τον Καναδά αναμένεται ρυθμός ανάπτυξης 1,6% τα έτη 2024 και 2025 και 1,9% το 2026. Για το Ηνωμένο Βασίλειο ο ρυθμός ανάπτυξης εκτιμάται ότι θα αυξηθεί από 1,1% το 2024 σε 1,2% το 2025 και σε 1,4% το 2026.

Στις αναδυόμενες αγορές και τις αναπτυσσόμενες οικονομίες, σύμφωνα με τις προβλέψεις του ΔΝΤ τον Ιούλιο 2025, ο ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ αναμένεται να επιβραδυνθεί από 4,3% το 2024 σε 4,1% το 2025 και σε 4,0% το 2026. Ειδικότερα, για την Κίνα ο ρυθμός ανάπτυξης προβλέπεται να υποχωρήσει από 5,0% το 2024 σε 4,8% το 2025 και σε 4,2% το 2026. Οι προβλέψεις έχουν αναθεωρηθεί προς τα πάνω σε σύγκριση με τις προβλέψεις του Απριλίου, αντανakλώντας την ισχυρότερη από την αναμενόμενη δραστηριότητα κατά το 1ο εξάμηνο του 2025 καθώς και τη σημαντική μείωση των δασμών ΗΠΑ - Κίνας. Για την Ινδία προβλέπεται μείωση του ρυθμού ανάπτυξης από 6,5% το 2024 σε 6,4% τα έτη 2025 και 2026, ωστόσο, η χώρα εκτιμάται ότι θα παραμείνει η ταχύτερα αναπτυσσόμενη μεγάλη οικονομία παγκοσμίως. Οι προβλέψεις έχουν αναθεωρηθεί ελαφρώς προς τα πάνω, αντικατοπτρίζοντας

ένα ευνοϊκότερο εξωτερικό περιβάλλον σε σύγκριση με εκείνο που είχε ληφθεί υπόψη στις προβλέψεις του Απριλίου.

Σύμφωνα με τις προβλέψεις του ΔΝΤ τον Ιούλιο 2025, ο ρυθμός αύξησης του παγκόσμιου εμπορίου αγαθών και υπηρεσιών σε όρους όγκου εκτιμάται ότι θα επιβραδυνθεί από 3,5% το 2024 σε 2,6% το 2025 και περαιτέρω σε 1,9% το 2026. Ο όγκος του παγκόσμιου εμπορίου αυξήθηκε στις αρχές του 2025 λόγω προαγορών εν όψει δασμών, ωστόσο το φαινόμενο αυτό αναμένεται να εξασθενήσει. Για τις προηγμένες οικονομίες προβλέπεται υποχώρηση από 2,0% το 2024 σε 1,8% το 2025 και σε 1,2% το 2026 και για τις αναδυόμενες αγορές και τις αναπτυσσόμενες οικονομίες αναμένεται επίσης επιβράδυνση από 5,8% το 2024 σε 3,8% το 2025 και σε 3,2% το 2026.

Σύμφωνα με τις προβλέψεις της ΕΚΤ τον Σεπτέμβριο 2025, ο ρυθμός αύξησης του παγκόσμιου εμπορίου (εξαιρουμένης της Ευρωζώνης) αναμένεται να μειωθεί από 4,2% το 2024 σε 2,8% το 2025 και περαιτέρω σε 1,5% το 2026. Ο ρυθμός αύξησης της εξωτερικής ζήτησης της Ευρωζώνης προβλέπεται να περιοριστεί από 3,6% το 2024 σε 2,8% το 2025 και σε 1,4% το 2026.

Ο παγκόσμιος πληθωρισμός, σύμφωνα με τις προβλέψεις του ΔΝΤ τον Ιούλιο 2025, αναμένεται να αποκλιμακωθεί σε 4,2% το 2025 και να υποχωρήσει σε 3,6% το 2026 έναντι 5,6% το 2024, με αξιοσημείωτες ωστόσο αποκλίσεις μεταξύ των χωρών. Στις προηγμένες οικονομίες ο πληθωρισμός προβλέπεται να μειωθεί από 2,6% το 2024 σε 2,5% το 2025 και σε 2,1% το 2026, ενώ στις αναδυόμενες αγορές και τις αναπτυσσόμενες οικονομίες προβλέπεται να παραμείνει υψηλότερος σε σύγκριση με τις προηγμένες οικονομίες και να υποχωρήσει από 7,7% το 2024 σε 5,4% το 2025 και να αποκλιμακωθεί περαιτέρω σε 4,5% το 2026.

Σύμφωνα με τις εαρινές οικονομικές προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η μέση τιμή του αργού πετρελαίου βρίσκεται σε καθοδική τροχιά και από 80,5 δολάρια το βαρέλι το 2024 προβλέπεται να μειωθεί σε 67,7 δολάρια το βαρέλι το 2025 και σε 64,0 δολάρια το βαρέλι το 2026. Οι προβλέψεις για τις τιμές του πετρελαίου εμφανίζονται μειωμένες σε σχέση με εκείνες του φθινόπωρου, λαμβανομένων υπόψη των εκτιμήσεων για εξασθένηση της παγκόσμιας ζήτησης.

Η παγκόσμια οικονομία σε συνέχεια των αναταραχών που προκάλεσαν η πανδημία και η ενεργειακή κρίση, καλείται να αντιμετωπίσει μία σειρά νέων προκλήσεων, οι οποίες αυξάνουν τον βαθμό αβεβαιότητας για τις διεθνείς οικονομικές προοπτικές. Η έλλειψη σταθερότητας και προβλεψιμότητας που χαρακτηρίζει το παγκόσμιο δασμολογικό πλαίσιο από τις αρχές του 2025, αναμένεται να επιβραδύνει το διεθνές εμπόριο και τις επιχειρηματικές επενδύσεις με άμεσες επιπτώσεις στην παγκόσμια οικονομία. Επίσης, η κλιμάκωση των γεωπολιτικών εντάσεων θα μπορούσε να προκαλέσει νέους κραδασμούς στην παγκόσμια οικονομία επηρεάζοντας δυσμενώς τις θαλάσσιες οδούς, τις αλυσίδες εφοδιασμού και κατά συνέπεια τις τιμές των βασικών προϊόντων και εν γένει την ανάπτυξη. Επιπλέον, η αυξανόμενη συχνότητα και η ένταση ακραίων κλιματικών φαινομένων αποτελούν έναν επιπρόσθετο, παγιομένο κίνδυνο με απρόβλεπτες και σοβαρές επιπτώσεις στην οικονομική δραστηριότητα. Από την άλλη πλευρά, η άμβλυνση των εμπορικών εντάσεων μέσω ενός προβλέψιμου πλαισίου εμπορικών συμφωνιών με χαμηλά επίπεδα δασμών καθώς και η ενδεχόμενη αποκλιμάκωση των γεωπολιτικών εντάσεων θα αποτελούσαν ευνοϊκές παραμέτρους για την παγκόσμια οικονομία, περιορίζοντας την αβεβαιότητα και προάγοντας τις επενδύσεις και την ανάπτυξη.

Η ελληνική οικονομία προβλέπεται το 2026 να διατηρήσει ισχυρή αναπτυξιακή δυναμική, παρά τους συνεχιζόμενους εξωγενείς παράγοντες αστάθειας και προκλήσεων, εξακολουθώντας να επιδεικνύει την ανθεκτικότητα που επέδειξε και στις προηγούμενες εξωγενείς κρίσεις. Το πραγματικό ΑΕΠ το 2026 προβλέπεται να αυξηθεί κατά 2,4% σε ετήσια βάση, σηματοδοτώντας το έκτο διαδοχικό έτος με ρυθμό ανάπτυξης άνω του 2% και εμφανίζοντας επιτάχυνση έναντι του 2025 (2,2%).

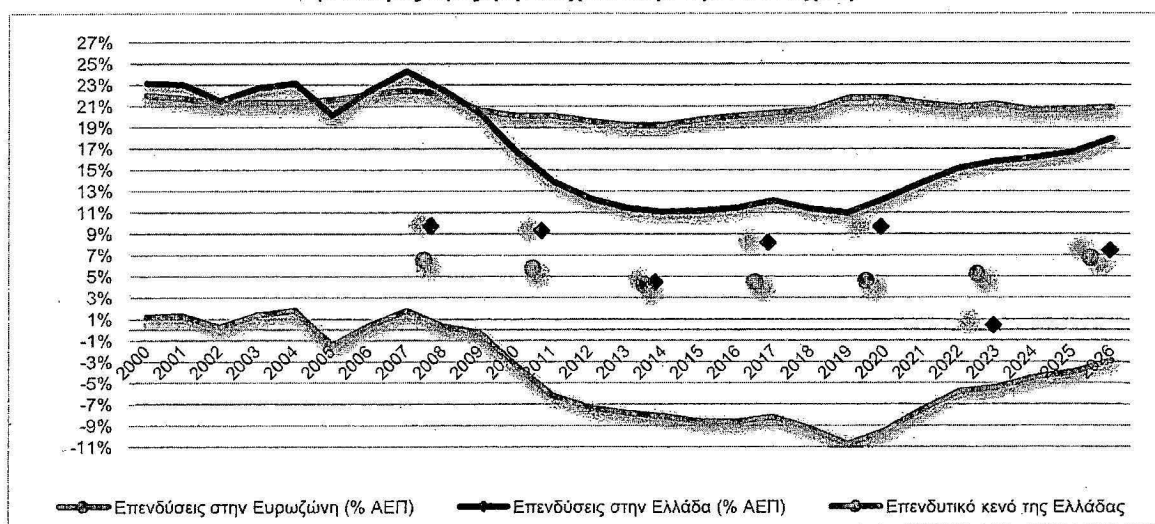
Η επιτάχυνση της πραγματικής ανάπτυξης το 2026 εδράζεται στους ακόλουθους βασικούς άξονες ανθεκτικότητας:

- στις νέες κυβερνητικές παρεμβάσεις μείωσης των φορολογικών βαρών και ενίσχυσης των εισοδημάτων και των επενδύσεων,
- στη συνεχιζόμενη επέκταση της αγοράς εργασίας,
- στην αξιοποίηση των ευρωπαϊκών πόρων του ΤΑΑ/Next Generation EU (NGEU) και
- στην προοδευτική αναβάθμιση της παραγωγικής βάσης μέσω των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων.

Λαμβανομένων υπόψη τόσο της δυναμικής των ιδιωτικών επενδύσεων όσο και των αυξημένων πόρων του ΤΑΑ, καθώς το Πρόγραμμα «Ελλάδα 2.0» προσεγγίζει τον ορίζοντα υλοποίησής του, ο ρυθμός αύξησης του ακαθάριστου σχηματισμού παγίου κεφαλαίου αναμένεται να διαμορφωθεί το 2026 σε 10,2% έναντι 5,7% το 2025. Η διψήφια αύξηση των συνολικών επενδύσεων καταδεικνύει τις θετικές εξελίξεις σε όλες τις κατηγορίες επενδύσεων, επισημαίνεται δε ότι το 50% περίπου της αύξησης προέρχεται από τις επενδύσεις σε κατασκευές (μεταβολή 13,8% σε ετήσια βάση) και το υπόλοιπο 50% από τις επενδύσεις σε εξοπλισμό (μεταβολή 10,1% σε ετήσια βάση) και από τις επενδύσεις σε αγροτικά και λοιπά αγαθά (μεταβολή 2,7% σε ετήσια βάση).

Ως εκ τούτου, οι επενδύσεις προβλέπεται να αποτελέσουν τον κύριο μοχλό ανάπτυξης για το 2026, συμβάλλοντας στην ετήσια πραγματική ανάπτυξη κατά 1,7 ποσοστιαίες μονάδες. Το αρνητικό επενδυτικό κενό της Ελλάδας απέναντι στην Ευρωζώνη, το οποίο βαίνει συνεχώς βελτιούμενο από το 2019, αναμένεται στο τέλος του 2026 να έχει συρρικνωθεί στο μικρότερο μέγεθος για όλη την περίοδο από την έναρξη της οικονομικής προσαρμογής. Οι εν λόγω εξελίξεις αντανακλούν την άνοδο των πραγματικών επενδύσεων στην Ελλάδα σε ποσοστό 18,0% του ΑΕΠ το 2026, σε ονομαστικούς δε όρους σε ποσοστό 16,8% του ΑΕΠ το 2026 έναντι 15,7% το 2025, που αποτελεί το υψηλότερο ποσοστό από το 2010.

Διάγραμμα 1.8.: Το επενδυτικό κενό της Ελλάδας έναντι της Ευρωζώνης
(σταθερές τιμές, μη εποχικά διορθωμένα στοιχεία)

Πηγή: Ετήσιοι Εθνικοί Λογαριασμοί (ΕΛΣΤΑΤ/Eurostat), Εαρινές Οικονομικές Προβλέψεις Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Προβλέψεις Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών

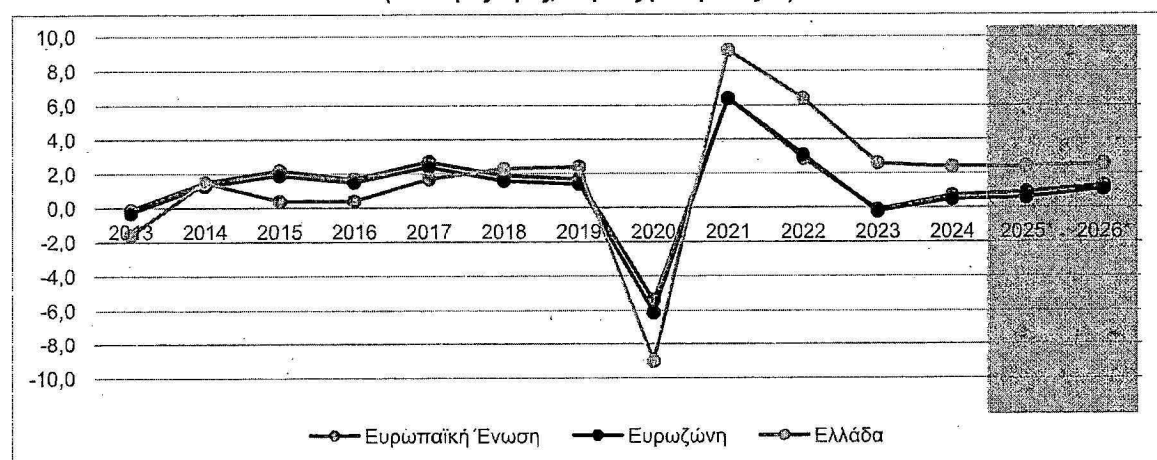
Οι νέες κυβερνητικές παρεμβάσεις, οι οποίες ανακοινώθηκαν στη Διεθνή Έκθεση Θεσσαλονίκης (ΔΕΘ) 2025, αποτελούν μόνιμα μέτρα στήριξης με έναρξη εφαρμογής το 2026 και ύψος 1,76 δισ. ευρώ για το πρώτο έτος, αποσκοπώντας πρωτίστως στην ενίσχυση του εισοδήματος και στη μείωση των φορολογικών βαρών για το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού. Στο επίκεντρό τους βρίσκεται η σημαντική αναμόρφωση της κλίμακας του φόρου εισοδήματος μισθωτών, συνταξιούχων, αγροτών και ελεύθερων επαγγελματιών. Ειδικές ρυθμίσεις για την επιπλέον φορολογική ελάφρυνση προβλέπονται

για τις οικογένειες με παιδιά και για νέους ηλικίας έως 30 ετών. Η εν λόγω διαρθρωτική αναμόρφωση της φορολογικής κλίμακας εισοδήματος αναμένεται να επιφέρει στους οικογενειακούς προϋπολογισμούς ελάφρυνση ύψους 1,2 δισ. ευρώ το 2026 και επιπλέον 400 εκατ. ευρώ το 2027, στοχεύοντας στην ουσιαστική ενίσχυση των μεσαίων εισοδημάτων, των οικογενειών με παιδιά και των νέων.

Περαιτέρω ενίσχυση των εισοδημάτων αναμένεται το 2026 από τις υπόλοιπες νέες παρεμβάσεις, όπως η σταδιακή κατάργηση του συμψηφισμού της προσωπικής διαφοράς των συνταξιούχων, η μείωση του φόρου εισοδήματος για ιδιοκτήτες ακινήτων, η μείωση κατά 30% μεσοσταθμικά των τεκμηρίων διαβίωσης, οι παρεμβάσεις στα ειδικά μισθολόγια Ενόπλων Δυνάμεων και Σωμάτων Ασφαλείας, η μείωση κατά 30% του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ) στα ακριτικά νησιά με πληθυσμό έως 20.000 κατοίκους, η τριετής κατάργηση του ελάχιστου εισοδήματος για νέες μητέρες καθώς και οι ελαφρύνσεις σε οικισμούς με πληθυσμό έως 1.500 κατοίκους, όπως η σταδιακή κατάργηση του Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΝΦΙΑ) για κύριες κατοικίες και η μείωση κατά 50% του ελάχιστου εισοδήματος για τους ελεύθερους επαγγελματίες.

Η υλοποίηση αυτών των μόνιμων πολιτικών ενίσχυσης εισοδημάτων, η οποία συντελείται εντός των δημοσιονομικών στόχων, αφορά στη μεγάλη πλειοψηφία των πολιτών και αποσκοπεί στη βελτίωση της αγοραστικής δύναμης των νοικοκυριών και στη στήριξη της εγχώριας ζήτησης με μόνιμο αποτύπωμα στο διαθέσιμο εισόδημα. Επιπλέον, η μείωση των φορολογικών συντελεστών συνεπάγεται ότι οι αυξήσεις των αποδοχών κατά τα μελλοντικά έτη θα ενισχύουν περισσότερο το καθαρό εισόδημα των εργαζόμενων. Για το 2026 η θετική επίδραση από το σύνολο των νέων κυβερνητικών παρεμβάσεων στην πραγματική ανάπτυξη προβλέπεται σε 0,6 ποσοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ. Ως αποτέλεσμα, η ελληνική οικονομία προβλέπεται να συνεχίσει για έκτο συναπτό έτος να καταγράφει υψηλότερο ρυθμό πραγματικής ανάπτυξης σύμφωνα με τις προβλέψεις του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών (συνολικά 2,4% και ανά κάτοικο 2,6%) σε σχέση με τον μέσο όρο της Ευρωζώνης και της ΕΕ, όπως αποτυπώνεται στις εαρινές οικονομικές προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (1,4% για την Ευρωζώνη και 1,5% για την ΕΕ και ανά κάτοικο 1,1% και 1,3%, αντίστοιχα). Με αυτόν τον τρόπο ενισχύεται η μεσοπρόθεσμη προοπτική σύγκλισης με την Ευρωζώνη, βελτιώνοντας σταδιακά τη θέση της χώρας στο ευρωπαϊκό πλαίσιο.

Διάγραμμα 1.9.: Ρυθμός μεταβολής κατά κεφαλήν ΑΕΠ
(σταθερές τιμές, ετήσιες μεταβολές %)

* έτη προβλέψεων

Πηγή: Εθνικοί Λογαριασμοί (Eurostat/ΕΛΣΤΑΤ), προβλέψεις ΥΠΕΘΟΟ, Εαρινές Ευρωπαϊκές Οικονομικές Προβλέψεις 2025 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Βασιζόμενη στα ενισχυμένα εισοδήματα, η πραγματική καταναλωτική δαπάνη προβλέπεται να αυξηθεί κατά 1,5% το 2026 σε ετήσια βάση, δεδομένου ότι η ιδιωτική κατανάλωση αναμένεται να αυξηθεί κατά

1,7% και η δημόσια κατανάλωση κατά 0,7%, με εφελτήριο τις παρεμβάσεις εισοδηματικής πολιτικής για τον ιδιωτικό και τον δημόσιο τομέα, τις θετικές εξελίξεις στην αγορά εργασίας, την επιβράδυνση του ρυθμού πληθωρισμού καθώς και την ενίσχυση του καταναλωτικού κλίματος.

Η απασχόληση εκτιμάται ότι θα συνεχίσει να κινείται ανοδικά το 2026 κατά 0,4% σε ετήσια εθνολογιστική βάση, αντικατοπτρίζοντας συγκριτικά μεγαλύτερη αύξηση του αριθμού των μισθωτών κατά 0,6%. Σε εθνολογιστικά μεγέθη ο αριθμός των μισθωτών το 2026 αναμένεται να ανέλθει σε 3,9 εκατομμύρια περίπου, επίπεδο υψηλότερο κατά 659 χιλιάδες άτομα από το αντίστοιχο επίπεδο του 2008, πριν την οικονομική κρίση χρέους στην Ελλάδα. Αντίστοιχα, ο αριθμός των συνολικά απασχολούμενων αναμένεται να ανέλθει σε 5,2 εκατομμύρια, επίπεδο υψηλότερο από εκείνο του 2008 κατά 297 χιλιάδες άτομα, το οποίο αποδίδεται εξ ολοκλήρου στην προοδευτική βελτίωση από το 2022 και εφεξής.

Το ποσοστό ανεργίας, έχοντας υποχωρήσει σε μονοψήφιο αριθμό ήδη από το 2025, προβλέπεται να μειωθεί περαιτέρω το 2026 κατά μισή ποσοστιαία μονάδα του εργατικού δυναμικού, διαμορφούμενο σε 8,6% βάσει της Έρευνας Εργατικού Δυναμικού, το χαμηλότερο ποσοστό ανεργίας στην Ελλάδα μετά το 2008.

Λαμβανομένης υπόψη της νέας αναπροσαρμογής του κατώτατου μισθού από την 01.4.2026 και εν μέσω αυξημένης απασχόλησης, ο ονομαστικός μέσος μισθός αναμένεται να αυξηθεί το 2026 κατά 3,7%, όσο και το 2025. Η εξέλιξη αυτή διαμορφώνει το επίπεδο των κατά κεφαλήν αμοιβών εξαρτημένης εργασίας για το έτος 2026, 21,6% υψηλότερα από το επίπεδο του έτους 2019. Σημειώνεται ότι οι κατά κεφαλήν αμοιβές εξαρτημένης εργασίας αποτελούν μικτές αμοιβές. Εάν ληφθούν υπόψη οι διαδοχικές μειώσεις της φορολογίας εισοδήματος και των ασφαλιστικών εισφορών, εκτιμάται ότι οι καθαρές κατά κεφαλήν αμοιβές το 2026 θα έχουν αυξηθεί περισσότερο από 30% σε σχέση με το 2019.

Ο πραγματικός μέσος μισθός προβλέπεται να κινηθεί ανοδικά για τρίτη διαδοχική χρονιά το 2026, με τον ρυθμό αύξησής του να επιταχύνεται σε 1,5% από 0,5% το 2025. Η παραγωγικότητα εργασίας προβλέπεται επίσης να εισέλθει σε τροχιά επιτάχυνσης, με τον ρυθμό ετήσιας αύξησής της να διαμορφώνεται σε 1,9% από 1,5% το 2025, γεγονός που συμβάλλει στη διατήρηση της διεθνούς ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας.

Τα οφέλη για τον πραγματικό μέσο μισθό στηρίζονται στην εκτιμώμενη άμβλυνση των πληθωριστικών πιέσεων εντός του 2026. Ο ρυθμός αύξησης του Εν.ΔΤΚ το 2026 προβλέπεται να διαμορφωθεί σε 2,2%, προσεγγίζοντας τον μεσοπρόθεσμο στόχο της ΕΚΤ. Η εξέλιξη αυτή υποδηλώνει την εξομάλυνση των υποκείμενων πιέσεων τόσο στον τομέα των τροφίμων όσο και στον δομικό πυρήνα του πληθωρισμού καθώς και την αρνητική επίδραση της συνιστώσας της ενέργειας, της τάξεως των 0,2 ποσοστιαίων μονάδων, στον ετήσιο ρυθμό μεταβολής του εναρμονισμένου δείκτη.

Στον εξωτερικό τομέα της οικονομίας οι συνθήκες διεθνούς εμπορίου το 2026 αναμένεται να εξομαλυνθούν μετά την επίτευξη δασμολογικής συμφωνίας μεταξύ ΗΠΑ και ΕΕ τον Ιούλιο 2025. Ως εκ τούτου, η αβεβαιότητα στο διεθνές περιβάλλον προβλέπεται να είναι μεν υψηλή αλλά μετριασμένη σε σχέση με το 1ο εξάμηνο του 2025. Το γεγονός αυτό, σε συνδυασμό με τους σχετικά ασθενείς εμπορικούς δεσμούς της Ελλάδας με τις ΗΠΑ, αναμένεται να διατηρήσει συγκρατημένη την επίδραση των αυξημένων δασμών στην ελληνική οικονομία και το 2026.

Σε αυτό το πλαίσιο, προβλέπεται θετική πορεία το 2026 για το εξωτερικό ισοζύγιο υπηρεσιών, με τη συμβολή του στην αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ να ανέρχεται σε 0,6 ποσοστιαίες μονάδες λόγω της ταχύτερης αύξησης των πραγματικών εξαγωγών υπηρεσιών (5,0%) έναντι των πραγματικών εισαγωγών υπηρεσιών (2,7%). Η δυναμική αύξηση των ονομαστικών τουριστικών εισπράξεων, που εκτιμάται σε 6,5% σε ετήσια βάση, εκτιμάται ότι θα συμβάλει προς αυτή την κατεύθυνση. Οι εξαγωγές αγαθών σε σταθερές τιμές αναμένεται να αυξηθούν κατά 3,9%, ενώ αύξηση κατά 4,5% προβλέπεται να παρουσιάσουν και οι εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών συνολικά. Οι εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών

αναμένεται επίσης να αυξηθούν σε ανάλογα επίπεδα (4,6%), ενισχυόμενες από την αύξηση των εισαγωγών αγαθών που εκτιμάται σε 5,3% λόγω της εύρωστης εγχώριας ζήτησης για επενδύσεις και κατανάλωση.

Πίνακας 1.2.: Βασικά μεγέθη της ελληνικής οικονομίας (% ετήσιες μεταβολές, σταθερές τιμές)			
	2024	2025**	2026**
ΑΕΠ	2,3	2,2	2,4
Ιδιωτική κατανάλωση	2,1	1,9	1,7
Δημόσια κατανάλωση	-4,1	1,4	0,7
Ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου	4,5	5,7	10,2
Εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών	1,0	2,2	4,5
Εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών	5,5	0,9	4,6
Αποπληθωριστής ΑΕΠ	3,2	2,8	2,1
Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή	3,0	3,0	2,2
Δείκτης Τιμών Καταναλωτή	2,7	2,6	2,2
Απασχόληση*	1,2	0,7	0,4
Ποσοστό ανεργίας*	8,6	7,8	7,4
Ποσοστό ανεργίας (Έρευνα Εργατικού Δυναμικού)	10,1	9,1	8,6

* Σε εθνικολογιστική βάση

** Εκτιμήσεις/προβλέψεις

Πηγή: Ετήσιοι Εθνικοί Λογαριασμοί (ΕΛΣΤΑΤ), εκτιμήσεις/προβλέψεις Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών

Οι κυριότεροι βραχυπρόθεσμοι κίνδυνοι για τη διαμόρφωση του ρυθμού ανάπτυξης το 2025 και το 2026 συνοψίζονται σε όξυνση των γεωπολιτικών αναταραχών, σε πιθανή παρέκκλιση από τη δασμολογική συμφωνία μεταξύ ΗΠΑ και ΕΕ (ή άλλη αποσταθεροποίηση των όρων του διεθνούς εμπορίου), σε μεγαλύτερη του αναμενόμενου επίπτωση των δασμών στην παγκόσμια και την ευρωπαϊκή οικονομία, σε εντονότερη εκδήλωση των φαινομένων κλιματικής αλλαγής και στην περίπτωση καθυστέρησης της πραγματοποίησης προγραμματιζόμενων επενδύσεων. Παράλληλα, η ανατίμηση του ευρώ ενέχει κινδύνους για το εξωτερικό ισοζύγιο και την ανταγωνιστικότητα στην Ευρωζώνη, ενώ η εφαρμογή συσταλτικής δημοσιονομικής πολιτικής σε μεγάλες οικονομίες της ΕΕ ενδέχεται να επιδράσει αρνητικά στην εξωτερική ζήτηση.

Στην αύξηση του ρυθμού ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας θα μπορούσαν να επιδράσουν μία ακόμα πιο ενισχυμένη δυναμική στον εξωτερικό τουρισμό και τη ναυτιλία, μία ταχύτερη αποκλιμάκωση του πληθωρισμού, συνδεόμενη και με τις διεθνείς εξελίξεις στον τομέα της ενέργειας, καθώς και μία μεγαλύτερη του αναμενόμενου επενδυτική και αναπτυξιακή ώθηση, ως επακόλουθο των συνεργειών που απορρέουν από τις υλοποιούμενες διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

2.1. Εκτιμήσεις 2025

Το πρωτογενές αποτέλεσμα της Γενικής Κυβέρνησης το 2024, σύμφωνα με τη μεθοδολογία του Ευρωπαϊκού Συστήματος Λογαριασμών (European System of Accounts - ESA), διαμορφώθηκε σε πλεόνασμα ύψους 11.400 εκατ. ευρώ ή 4,8% του ΑΕΠ, σημαντικά υψηλότερο της περιόδου 2020 - 2023, η οποία επηρεάστηκε έντονα από την πανδημία Covid-19, την κλιματική κρίση καθώς και από την ενεργειακή κρίση εξαιτίας του πολέμου Ρωσίας - Ουκρανίας.

Το πρωτογενές αποτέλεσμα της Γενικής Κυβέρνησης του έτους 2025, με βάση τη μεθοδολογία ESA, είχε προβλεφθεί στην εισηγητική έκθεση του προϋπολογισμού 2025 ότι θα διαμορφωθεί σε πλεόνασμα ύψους 5.967 εκατ. ευρώ ή 2,4% του ΑΕΠ, ενώ στην Ετήσια Έκθεση Προόδου 2025 για το Μεσοπρόθεσμο Δημοσιονομικό - Διαρθρωτικό Σχέδιο (ΜΔΣ) που υποβλήθηκε τον Απρίλιο 2025 και λαμβανομένων υπόψη των απολογιστικών στοιχείων της καλύτερης εκτέλεσης του προϋπολογισμού 2024, η εκτίμηση του πρωτογενούς αποτελέσματος για το έτος 2025 αναθεωρήθηκε σε 3,2% του ΑΕΠ. Σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία της εκτέλεσης του προϋπολογισμού, το πρωτογενές αποτέλεσμα της Γενικής Κυβέρνησης εκτιμάται ότι θα διαμορφωθεί σε πλεόνασμα ύψους 9.105 εκατ. ευρώ ή 3,6% του ΑΕΠ.

Σε σχέση με τις προβλέψεις του προϋπολογισμού 2025 παρατηρείται αύξηση τόσο των καθαρών εσόδων του κρατικού προϋπολογισμού (κατά 2,3 δισ. ευρώ) όσο και των δαπανών (κατά 1,0 δισ. ευρώ), δεδομένου ότι περιλαμβάνονται επιπλέον δαπάνες για την ενίσχυση του διαθέσιμου εισοδήματος και των επενδύσεων. Το συνολικό ισοζύγιο της Γενικής Κυβέρνησης εκτιμάται ότι θα διαμορφωθεί σε πλεόνασμα 0,6% του ΑΕΠ, βελτιωμένο έναντι της πρόβλεψης για έλλειμμα 0,6%, η οποία είχε περιληφθεί στην εισηγητική έκθεση του προϋπολογισμού 2025.

Επισημαίνεται ότι το έτος 2025 συνεχίστηκε η επιβεβαίωση της διεθνούς εμπιστοσύνης στην οικονομία της χώρας, με την αναβάθμιση των προοπτικών της από το σύνολο των τεσσάρων μεγάλων επενδυτικών οίκων που αναγνωρίζει η ΕΚΤ (Standard & Poor's, Moody's, Fitch Ratings και DBRS Morningstar).

Παρακάτω (Πίνακας 2.1.) αποτυπώνονται το ισοζύγιο και το πρωτογενές αποτέλεσμα της Γενικής Κυβέρνησης κατά ESA, με ανάλυση ανά κατηγορία εσόδων και δαπανών για την Κεντρική Διοίκηση, τα νομικά πρόσωπα, τα νοσοκομεία και τους λοιπούς υποτομείς των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) και των Οργανισμών Κοινωνικής Ασφάλισης (ΟΚΑ).

Πίνακας 2.1: Ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης σύμφωνα με τη μεθοδολογία European System of Accounts (ESA)
(σε εκατ. ευρώ)

	2024 ΔΥΕ Απριλίου 2025 ¹	2025 Προϋ/σμός	2026 Εκτίμηση	2026 Πρόβλεψη
I. Καθαρά έσοδα κρατικού προϋπολογισμού κατά ESA (α+β+γ+δ+ε+στ-ζ)	72.255	74.573	76.826	79.947
α. Φόροι (1+2+3+4+5+6+7)	68.297	69.203	70.878	73.527
1. Φόροι επί αγαθών και υπηρεσιών	36.907	38.019	39.071	40.818
εκ των οποίων: Φόροι προστιθέμενης αξίας	25.683	26.673	27.530	29.129
Ειδικοί φόροι κατανάλωσης	7.258	7.276	7.394	7.447
2. Φόροι και δασμοί επί εισαγωγών	366	362	400	427
3. Τακτικοί φόροι ακίνητης περιουσίας	2.430	2.394	2.411	2.328
4. Λοιποί φόροι επί παραγωγής	643	460	495	659
5. Φόρος εισοδήματος	24.723	25.212	25.969	26.710
εκ των οποίων: Φόρος εισοδήματος πληρωτέος από Φυσικά Πρόσωπα (ΦΠ)	14.563	15.244	15.878	15.785
Φόρος εισοδήματος πληρωτέος από εταιρείες (ΝΠ)	7.984	7.972	7.800	8.659
6. Φόροι κεφαλαίου	239	235	250	250
7. Λοιποί τρέχοντες φόροι	2.989	2.523	2.282	2.334
β. Κοινωνικές εισφορές	61	60	61	61
γ. Μεταβιβάσεις	7.420	8.794	9.245	10.941
δ. Πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών	844	965	1.213	1.097
ε. Λοιπά τρέχοντα έσοδα	3.793	3.043	2.991	2.222
εκ των οποίων: ε1. Επιστροφές δαπανών για τόκους	44	0	92	0
στ. Πωλήσεις παγίων περιουσιακών στοιχείων	29	37	32	55
ζ. Επιστροφές εσόδων	8.188	7.529	7.594	7.955
Πληροφοριακά στοιχεία:				
Προϋπολογισμός δημοσίων επενδύσεων ¹	3.685	4.300	4.300	4.350
TAA ²	3.145	4.237	4.293	5.950
II. Δαπάνες κρατικού προϋπολογισμού κατά ESA³ (α+β+γ+δ+ε+στ+ζ+η+θ+ι)	74.931	80.502	81.456	86.529
α. Παροχές σε εργαζόμενους	14.869	14.790	15.285	15.253
β. Κοινωνικές παροχές	340	425	566	642
γ. Μεταβιβάσεις	32.319	34.436	34.664	35.086
δ. Αγορές αγαθών και υπηρεσιών	2.192	1.910	2.281	2.022
ε. Επιδοτήσεις	73	81	78	80
στ. Τόκοι	10.203	9.400	9.841	9.746
ζ. Λοιπές δαπάνες	117	102	121	101
η. Πιστώσεις υπό κατανομή	13.437	17.602	16.740	21.201
θ. Αγορές παγίων περιουσιακών στοιχείων	1.379	1.757	1.882	2.397
ι. Τιμαλή	0	0	0	0
Πληροφοριακά στοιχεία:				
Προϋπολογισμός δημοσίων επενδύσεων ¹	9.913	9.200	9.700	9.500
TAA ²	3.401	4.900	4.900	7.192
III. Ισοζύγιο κρατικού προϋπολογισμού κατά ESA (I-II)	-2.676	-5.930	-4.630	-6.582
% ΑΕΠ	-1,1%	-2,4%	-1,9%	-2,5%
IV. Πρωτογενές αποτέλεσμα κρατικού προϋπολογισμού κατά ESA (III+II.στ-Ι.ε1)	7.483	3.470	5.119	3.164
% ΑΕΠ	3,1%	1,4%	2,1%	1,2%
V. Ισοζύγιο νομικών προσώπων κατά ESA	4.697	3.535	3.736	3.597
Έσοδα	15.791	15.233	15.744	15.729
Τρέχουσες και λοιπές κεφαλαιακές μεταβιβάσεις	5.887	6.343	6.433	6.324
Τόκοι πιστωτικοί	1.721	1.431	1.559	1.535
Φόροι	3.616	3.147	3.253	3.331
Αντικριζόμενα έσοδα (καθαρά)	0	0	-3	-3
Λοιπά έσοδα	4.568	4.312	4.502	4.542
Έξοδα	11.095	11.698	12.008	12.132
Παροχές σε εργαζόμενους	1.533	1.518	1.611	1.649
Τόκοι χρεωστικοί	393	396	386	399
Λοιπά έξοδα	3.285	3.815	3.741	4.021
Επενδυτικές δαπάνες	1.527	2.571	2.213	2.421
Λοιπές μεταβιβάσεις	1.379	685	1.309	907
Επιδοτήσεις	2.978	2.713	2.749	2.735
VI. Ισοζύγιο Νοσοκομείων - ΠΦΥ κατά ESA	80	273	240	478
Έσοδα	3.900	4.254	4.518	4.746
Τρέχουσες και λοιπές κεφαλαιακές μεταβιβάσεις	2.854	3.191	2.515	2.738
Μεταβιβάσεις από ΕΟΠΥΥ	891	911	1.823	1.824
Αντικριζόμενα έσοδα (καθαρά)	-27	0	0	0
Λοιπά έσοδα	181	152	180	184
Έξοδα	3.819	3.981	4.278	4.268
Παροχές σε εργαζόμενους	834	898	850	798
Τόκοι χρεωστικοί	0	0	0	0
Λοιπά έξοδα	2.827	2.784	3.158	3.120
Επενδυτικές δαπάνες	158	299	270	350

Πίνακας 2.1.: Ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης σύμφωνα με τη μεθοδολογία European System of Accounts (ESA) (σε εκατ. ευρώ)				
	2024 ΔΥΕ Απριλίου 2025 ⁴	2025 Προϋπ/σμός	2026 Εκτίμηση	2026 Πρόβλεψη
VII. Ισοζύγιο Κεντρικής Κυβέρνησης κατά ESA (III+V+VI)	2.101	-2.121	-654	-2.507
VIII. Ισοζύγιο ΟΤΑ κατά ESA	30	-300	96	112
Έσοδα	9.183	9.217	9.597	9.811
Τρέχουσες και λοιπές κεφαλαιακές μεταβιβάσεις	5.990	6.015	6.189	6.278
Τόκοι πιστωτικοί	82	76	80	80
Αντικριζόμενα έσοδα (καθαρά)	0	-18	0	0
Φόροι	2.019	2.130	2.159	2.261
Λοιπά έσοδα	1.092	1.015	1.168	1.192
Έξοδα	9.154	9.517	9.501	9.700
Παροχές σε εργαζόμενους	3.001	3.128	3.098	3.188
Τόκοι χρεωστικοί	59	45	55	50
Κοινωνικές παροχές	221	230	237	257
Λοιπά έξοδα	2.752	2.925	2.977	3.042
Επενδυτικές δαπάνες	3.121	3.189	3.135	3.164
IX. Ισοζύγιο ΟΚΑ κατά ESA	1.049	999	2.087	2.025
Έσοδα	49.800	52.166	54.290	55.595
Τρέχουσες και λοιπές κεφαλαιακές μεταβιβάσεις	19.133	22.315	22.805	22.894
Αποδόσεις περιουσίας	1.854	1.439	1.810	1.852
Ασφαλιστικές εισφορές (πραγματικές)	27.728	27.382	28.452	29.683
Κοινωνικοί πόροι	765	717	742	761
Αντικριζόμενα έσοδα (καθαρά)	29	0	0	0
Λοιπά έσοδα	291	312	483	405
Έξοδα	48.751	51.167	52.204	53.569
Παροχές σε εργαζόμενους	384	395	393	401
Κοινωνικές παροχές	40.335	42.129	42.083	43.441
εκ των οποίων: συντάξεις	33.343	34.567	34.325	35.656
Κοινωνικές παροχές σε είδος	5.220	5.468	5.508	5.691
Λοιπά έξοδα	635	658	733	786
Επενδυτικές δαπάνες	39	69	46	23
Μεταβιβάσεις	1.522	1.733	2.645	2.625
Επιδότησεις	615	715	796	601
X. Ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης κατά ESA (VII+VIII+IX)	3.180	-1.423	1.529	-370
% ΑΕΠ	1,3%	-0,6%	0,6%	-0,1%
XI. Ενσωπρημένοι Τόκοι Γενικής Κυβέρνησης	8.221	7.390	7.577	7.663
% ΑΕΠ	3,5%	3,0%	3,0%	2,9%
XII. Πρωτογενές αποτέλεσμα Γενικής Κυβέρνησης κατά ESA (X+XI)	11.400	5.967	9.105	7.292
% ΑΕΠ	4,8%	2,4%	3,6%	2,8%
ΑΕΠ	237.573	247.514	249.576	260.959

¹ Τα έσοδα του προϋπολογισμού δημοσίων επενδύσεων περιέχονται στις μεταβιβάσεις και στα λοιπά τρέχοντα έσοδα, ενώ οι αντίστοιχες δαπάνες περιέχονται στις πιστώσεις υπό κατανομή.

² Τα έσοδα του ΤΑΑ περιέχονται στις μεταβιβάσεις, ενώ οι αντίστοιχες δαπάνες περιέχονται στις πιστώσεις υπό κατανομή.

³ Οι δαπάνες της Κεντρικής Διοίκησης αναλύονται σύμφωνα με τις μείζονες κατηγορίες του π.δ. 54/2018 (Α' 103). Οι πιστώσεις για νέες προσλήψεις το 2026 προβλέπονται στην κατηγορία «Πιστώσεις υπό κατανομή».

⁴ Διαφορές των στοιχείων του πίνακα με τη ΔΥΕ Απριλίου οφείλονται σε στρογγυλοποιήσεις.

2.1.1. Κρατικός Προϋπολογισμός

Έσοδα - Ανάλυση σε δημοσιονομική βάση

Τα καθαρά έσοδα του κρατικού προϋπολογισμού σε δημοσιονομική βάση, μετά την αφαίρεση των επιστροφών φόρων, εκτιμάται ότι θα διαμορφωθούν σε 76.826 εκατ. ευρώ, παρουσιάζοντας αύξηση κατά 2.253 εκατ. ευρώ ή 3,0% έναντι του στόχου του προϋπολογισμού 2025. Αναλυτικότερα:

Φόροι

Τα έσοδα από φόρους αναμένεται να ανέλθουν στο ύψος των 70.878 εκατ. ευρώ, αυξημένα κατά 1.675 εκατ. ευρώ ή 2,4% έναντι του στόχου του προϋπολογισμού 2025. Η αύξηση αυτή οφείλεται κυρίως: (α) στον περιορισμό της φοροδιαφυγής σε συνδυασμό με την αύξηση των ηλεκτρονικών συναλλαγών που επηρεάζει κυρίως τα έσοδα από τον ΦΠΑ (αύξηση κατά 857 εκατ. ευρώ σε σχέση με τον

προϋπολογισμό) και (β) στην αύξηση των αμοιβών, γεγονός που επηρεάζει κυρίως τα έσοδα από τον φόρο εισοδήματος φυσικών προσώπων (αύξηση κατά 633 εκατ. ευρώ σε σχέση με τον προϋπολογισμό). Σημειώνεται ότι σε σχέση με τις προβλέψεις του προϋπολογισμού παρατηρείται σημαντική αύξηση των αμοιβών εξαρτημένης εργασίας, η οποία εκτιμάται σε 6,3% το 2025 έναντι 3,4%, που ήταν η σχετική πρόβλεψη. Επιπλέον, η πραγματική ιδιωτική κατανάλωση αναμένεται να αυξηθεί το 2025 κατά 1,9% έναντι 1,6%, που ήταν η πρόβλεψη του προϋπολογισμού, ενώ οι τουριστικές εισπράξεις σημείωσαν σημαντική άνοδο κατά 12,5% το επτάμηνο του 2025 έναντι του 2024, με αποτέλεσμα να επηρεάζονται θετικά τα φορολογικά έσοδα. Πιο συγκεκριμένα:

Φόροι επί αγαθών και υπηρεσιών

Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται κυρίως ο ΦΠΑ, οι Ειδικόι Φόροι Κατανάλωσης (ΕΦΚ), το ψηφιακό τέλος συναλλαγής και οι φόροι επί χρηματοοικονομικών και κεφαλαιακών συναλλαγών. Οι φόροι επί αγαθών και υπηρεσιών εκτιμάται ότι θα διαμορφωθούν στο ύψος των 39.071 εκατ. ευρώ, αυξημένοι κατά 1.052 εκατ. ευρώ ή 2,8% έναντι του στόχου του προϋπολογισμού 2025. Ειδικότερα, τα έσοδα από τον ΦΠΑ αναμένεται να ανέλθουν στο ποσό των 27.530 εκατ. ευρώ, αυξημένα κατά 857 εκατ. ευρώ από τον στόχο, ενώ τα έσοδα από τους ΕΦΚ εκτιμώνται στο ποσό των 7.394 εκατ. ευρώ, αυξημένα κατά 119 εκατ. ευρώ έναντι του στόχου.

Φόροι και δασμοί επί εισαγωγών

Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται κυρίως οι δασμοί και τα λοιπά τέλη που επιβάλλονται στις εισαγωγές από κράτη μη μέλη της ΕΕ με βάση το κοινό τελωνειακό δασμολόγιο. Εκτιμώνται έσοδα 400 εκατ. ευρώ, αυξημένα κατά 38 εκατ. ευρώ έναντι του στόχου του προϋπολογισμού 2025.

Τακτικοί φόροι ακίνητης περιουσίας

Οι τακτικοί φόροι ακίνητης περιουσίας, οι οποίοι περιλαμβάνουν κυρίως τον ΕΝΦΙΑ, αναμένεται να διαμορφωθούν στο ύψος των 2.411 εκατ. ευρώ, παρουσιάζοντας αύξηση κατά 18 εκατ. ευρώ έναντι του στόχου του προϋπολογισμού 2025. Η εν λόγω αύξηση οφείλεται κυρίως στη μικρή αύξηση (κατά 0,3%) στο ποσοστό εισπραξιμότητας του ΕΝΦΙΑ.

Λοιποί φόροι επί παραγωγής

Τα έσοδα της κατηγορίας αυτής προέρχονται κυρίως από το τέλος επιτηδεύματος καθώς και από λοιπές επιχειρηματικές και επαγγελματικές άδειες. Οι λοιποί φόροι επί παραγωγής εκτιμάται ότι θα διαμορφωθούν σε 495 εκατ. ευρώ, αυξημένοι κατά 35 εκατ. ευρώ έναντι του στόχου του προϋπολογισμού 2025.

Φόρος εισοδήματος

Το ύψος του φόρου εισοδήματος (φυσικών προσώπων, νομικών προσώπων και λοιπών κατηγοριών) αναμένεται να διαμορφωθεί στο ποσό των 25.969 εκατ. ευρώ, παρουσιάζοντας αύξηση κατά 756 εκατ. ευρώ ή 3,0% έναντι του στόχου του προϋπολογισμού 2025. Ειδικότερα, εκτιμάται ότι τα έσοδα από τον φόρο εισοδήματος φυσικών προσώπων θα ανέλθουν σε 15.878 εκατ. ευρώ, αυξημένα κατά 633 εκατ. ευρώ από τον στόχο ή 4,2%, κυρίως λόγω της αύξησης των μισθών και των συντάξεων καθώς και της μείωσης της ανεργίας. Τα έσοδα από τον φόρο εισοδήματος νομικών προσώπων εκτιμώνται στο ποσό των 7.800 εκατ. ευρώ, μειωμένα κατά 171 εκατ. ευρώ από τον στόχο ή 2,1%, λόγω χαμηλότερου ρυθμού αύξησης των κερδών των επιχειρήσεων κατά το φορολογικό έτος 2024, τα οποία δηλώθηκαν στο τρέχον έτος.

Φόροι κεφαλαίου

Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται οι φόροι και τα τέλη κληρονομιών, δωρεών, γονικών και λοιπών παροχών. Εκτιμώνται έσοδα ύψους 250 εκατ. ευρώ, αυξημένα κατά 15 εκατ. ευρώ έναντι του στόχου του προϋπολογισμού 2025.

Λοιποί τρέχοντες φόροι

Η κατηγορία αυτή περιλαμβάνει κυρίως τα τέλη κυκλοφορίας οχημάτων και τα διάφορα μη ταξινομημένα φορολογικά έσοδα. Τα έσοδα από τους λοιπούς τρέχοντες φόρους αναμένεται να ανέλθουν στο ποσό των 2.282 εκατ. ευρώ, μειωμένα κατά 240 εκατ. ευρώ έναντι του στόχου του προϋπολογισμού 2025, κυρίως λόγω της εκτιμώμενης μείωσης κατά 189 εκατ. ευρώ των εσόδων που καταχωρίζονται στα μη ταξινομημένα φορολογικά έσοδα.

Κοινωνικές εισφορές

Η κατηγορία αυτή περιλαμβάνει κυρίως τις εισφορές των εργαζόμενων για παροχές υγείας από το Δημόσιο. Εκτιμώνται έσοδα 61 εκατ. ευρώ, χωρίς ιδιαίτερη απόκλιση από τον στόχο.

Μεταβιβάσεις

Σε αυτή την κατηγορία περιλαμβάνονται κυρίως τα έσοδα από:

- το συγχρηματοδοτούμενο σκέλος του προϋπολογισμού δημοσίων επενδύσεων, τα οποία αναμένεται να ανέλθουν σε 4.125 εκατ. ευρώ, προσαρμοσμένα κατά ESA, καθώς και από μέρος του εθνικού σκέλους του προϋπολογισμού δημοσίων επενδύσεων, ύψους 35 εκατ. ευρώ και
- το ΤΑΑ, ύψους 4.293 εκατ. ευρώ, προσαρμοσμένα κατά ESA (δαπάνες μείον έσοδα από ΦΠΑ).

Το σύνολο των εσόδων από μεταβιβάσεις αναμένεται να ανέλθει στο ποσό των 9.245 εκατ. ευρώ, αυξημένο κατά 451 εκατ. ευρώ έναντι του στόχου του προϋπολογισμού 2025.

Πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών

Η κατηγορία αυτή περιλαμβάνει κυρίως τα έσοδα από παράβολα, μισθώματα κτηρίων και υποδομών καθώς και από προμήθειες λόγω παροχής εγγύησης του Ελληνικού Δημοσίου. Οι πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών αναμένεται να διαμορφωθούν στο ύψος των 1.213 εκατ. ευρώ, αυξημένες κατά 248 εκατ. ευρώ έναντι του στόχου του προϋπολογισμού 2025.

Λοιπά τρέχοντα έσοδα

Η κατηγορία αυτή περιλαμβάνει διάφορες κατηγορίες εσόδων, με κυριότερες τους τόκους καταθέσεων του Ελληνικού Δημοσίου, τα μερίσματα από τη συμμετοχή του Ελληνικού Δημοσίου στο μετοχικό κεφάλαιο διαφόρων εταιρειών, τους τόκους από ομόλογα που κατέχει το Ελληνικό Δημόσιο, τις διάφορες κατηγορίες προστίμων και προσαυξήσεων, το μεγαλύτερο ποσοστό των εσόδων του εθνικού σκέλους του προϋπολογισμού δημοσίων επενδύσεων, το οποίο προέρχεται κυρίως από επιστροφές ποσών από Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (ΝΠΔΔ) για εκτέλεση έργων επενδύσεων καθώς και τις επιστροφές ιδίων πόρων από την ΕΕ. Τα λοιπά τρέχοντα έσοδα αναμένεται να διαμορφωθούν σε 2.991 εκατ. ευρώ, μειωμένα κατά 52 εκατ. ευρώ έναντι του στόχου του προϋπολογισμού 2025.

Πωλήσεις παγίων περιουσιακών στοιχείων

Η κατηγορία αυτή αφορά κυρίως σε έσοδα από την αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας του Ελληνικού Δημοσίου, μέσω της διαδικασίας αποκρατικοποιήσεων από την Ελληνική Εταιρεία Συμμετοχών και Περιουσίας (ΕΕΣΥΠ). Εκτιμώνται έσοδα ύψους 32 εκατ. ευρώ, μειωμένα κατά 5 εκατ. ευρώ από τον στόχο του προϋπολογισμού 2025.

Επιστροφές εσόδων

Οι επιστροφές αχρεωστήτως εισπραχθέντων εσόδων εκτιμάται ότι θα διαμορφωθούν σε 7.594 εκατ. ευρώ, αυξημένες κατά 65 εκατ. ευρώ έναντι του στόχου του προϋπολογισμού 2025.

Πληροφοριακά στοιχεία

Έσοδα Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων

Τα έσοδα του προϋπολογισμού δημοσίων επενδύσεων περιλαμβάνονται στις κατηγορίες «Μεταβιβάσεις» και «Λοιπά τρέχοντα έσοδα» και αναμένεται να ανέλθουν, προσαρμοσμένα κατά ESA, στο ποσό των 4.300 εκατ. ευρώ, χωρίς απόκλιση από τον στόχο του προϋπολογισμού 2025.

Έσοδα ΤΑΑ

Τα έσοδα του ΤΑΑ περιλαμβάνονται στην κατηγορία «Μεταβιβάσεις» και αναμένεται να ανέλθουν, προσαρμοσμένα κατά ESA, στο ποσό των 4.293 εκατ. ευρώ, αυξημένα κατά 56 εκατ. ευρώ από τον στόχο του προϋπολογισμού 2025.

Δαπάνες - Ανάλυση σε δημοσιονομική βάση

Οι συνολικές δαπάνες του κρατικού προϋπολογισμού για το έτος 2025 εκτιμάται ότι θα διαμορφωθούν σε 81.456 εκατ. ευρώ, αυξημένες κατά 953 εκατ. ευρώ σε σχέση με τον στόχο του προϋπολογισμού. Η αύξηση αυτή, όπως προκύπτει από την ανάλυση των δαπανών κατά μείζονα κατηγορία, οφείλεται κατά κύριο λόγο στην αύξηση των δαπανών του εθνικού σκέλους του προϋπολογισμού δημοσίων επενδύσεων και των τόκων καθώς και στη δημοσιονομική παρέμβαση της επιστροφής ενός ενοικίου κατά τον μήνα Νοέμβριο. Η διαφοροποίηση στις λοιπές κατηγορίες δαπανών οφείλεται κυρίως σε ανακατανομή πιστώσεων μεταξύ των μειζόνων κατηγοριών του προϋπολογισμού.

Παροχές σε εργαζόμενους

Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται οι τακτικές αποδοχές, οι πρόσθετες αποδοχές, οι παροχές σε είδος, οι παροχές κληρωτών και οι αντίστοιχες εργοδοτικές εισφορές αιρετών, οργάνων διοίκησης, τακτικών υπαλλήλων καθώς και των υπαλλήλων με σχέση εργασίας ορισμένου χρόνου.

Για το 2025 οι δαπάνες της ανωτέρω κατηγορίας εκτιμάται ότι θα ανέλθουν σε 15.285 εκατ. ευρώ, αυξημένες κατά 495 εκατ. ευρώ έναντι του στόχου του προϋπολογισμού.

Η αύξηση αυτή οφείλεται κυρίως στις εκτιμώμενες δαπάνες για:

- τον διορισμό 10.000 μονίμων εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης από τον Σεπτέμβριο 2025,
- την οριζόντια αύξηση του μισθού των δημοσίων υπαλλήλων από τον Απρίλιο 2025 λόγω της αύξησης του κατώτατου μισθού,
- την αναμόρφωση του μισθολογίου των Ενόπλων Δυνάμεων και των λοιπών ενστόλων Υπουργείων και
- την ενσωμάτωση πραγματοποιηθέντων διορισμών για τους οποίους η σχετική δαπάνη είχε προβλεφθεί να καλυφθεί από τις πιστώσεις υπό κατανομή του κρατικού προϋπολογισμού έτους 2025.

Κοινωνικές παροχές

Οι δαπάνες της κατηγορίας αυτής περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, το επίδομα θέρμανσης, τις συντάξεις που καταβάλλονται απευθείας από το κράτος (άρθρο 4 παρ.3 του ν.4387/2016, Α' 85) καθώς και τις λοιπές παροχές κοινωνικής πρόνοιας σε είδος και σε χρήμα. Το ύψος των εν λόγω δαπανών εκτιμάται ότι θα διαμορφωθεί στο ποσό των 566 εκατ. ευρώ, αυξημένο κατά 141 εκατ. ευρώ έναντι του στόχου του προϋπολογισμού, κυρίως λόγω υλοποίησης από τον Νοέμβριο 2025 της δημοσιονομικής παρέμβασης που αφορά στην επιστροφή ενός ενοικίου κατ' έτος σε δικαιούχους βάσει κριτηρίων, εκτιμώμενου ύψους 230 εκατ. ευρώ.

Μεταβιβάσεις

Οι μεταβιβαστικές πληρωμές περιλαμβάνουν επιχορηγήσεις και αποδόσεις σε υποτομείς της Γενικής Κυβέρνησης, όπως στους ΟΤΑ και τους ΟΚΑ, στα νοσοκομεία, στις δομές Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας (ΠΦΥ) καθώς και σε λοιπούς φορείς εντός και εκτός Γενικής Κυβέρνησης, σε οργανισμούς του εξωτερικού και στην ΕΕ. Επίσης, στην εν λόγω μείζονα κατηγορία περιλαμβάνονται οι επιχορηγήσεις για επενδύσεις, οι καταπτώσεις εγγυήσεων, οι αναλήψεις χρεών φορέων της Γενικής Κυβέρνησης καθώς και οι αποζημιώσεις λόγω δικαστικών αποφάσεων.

Οι συνολικές μεταβιβαστικές πληρωμές εκτιμάται ότι θα διαμορφωθούν σε 34.664 εκατ. ευρώ, αυξημένες κατά 227 εκατ. ευρώ έναντι του στόχου του προϋπολογισμού. Η κατηγορία αυτή ενισχύθηκε από το αποθεματικό με 556 εκατ. ευρώ για την εξυπηρέτηση δαπανών επιχορηγήσεων προς τα νομικά πρόσωπα, τα νοσοκομεία και τους ΟΤΑ με σκοπό την κάλυψη των λειτουργικών τους αναγκών, για τις αποδόσεις προς την ΕΕ καθώς και για την εξόφληση επιδικασθέντων ποσών με τελεσίδικες δικαστικές αποφάσεις και για την πραγματοποίηση λοιπών κεφαλαιακών μεταβιβάσεων. Αξιοσημείωτες είναι τόσο η αναμενόμενη υποεκτέλεση μεταβιβαστικών πληρωμών προς τον Ηλεκτρονικό Εθνικό Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-ΕΦΚΑ) κατά 511 εκατ. ευρώ, λόγω των αυξημένων εσόδων από ασφαλιστικές εισφορές και της επάρκειάς τους για την κάλυψη των υποχρεώσεών του, όσο και η μετακύλιση στο έτος 2026 της υποχρέωσης του έτους 2025 για μακροοικονομική χρηματοδοτική συνδρομή (Macro-Financial Assistance - MFA) προς την Ουκρανία ύψους 45 εκατ. ευρώ.

Αγορές αγαθών και υπηρεσιών

Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται δαπάνες καταναλωτικού χαρακτήρα. Οι σχετικές δαπάνες για το έτος 2025 εκτιμάται ότι θα ανέλθουν σε 2.281 εκατ. ευρώ, αυξημένες κατά 371 εκατ. ευρώ έναντι του στόχου του προϋπολογισμού ύψους 1.910 εκατ. ευρώ, κυρίως λόγω της κάλυψης των λειτουργικών δαπανών των Υπουργείων μέσω ενίσχυσης των πιστώσεών τους, ύψους:

- 34 εκατ. ευρώ από το αποθεματικό της παρ.1 του άρθρου 59 του ν.4270/2014 (Α' 143), εκ των οποίων ποσό ύψους 20 εκατ. ευρώ αφορά στο πρόσθετο κόστος του πτητικού έργου σαράντα εννέα (49) συνολικά εναέριων μέσων δασοπυρόσβεσης και ποσό ύψους 11 εκατ. ευρώ αφορά σε δαπάνες εκτός έδρας μετακινούμενου πυροσβεστικού προσωπικού με σκοπό την κάλυψη αναγκών σε έξοδα κίνησης και διανυκτέρευσης προσωπικού για την τρέχουσα αντιπυρική περίοδο και
- 185 εκατ. ευρώ από το ειδικό αποθεματικό της παρ.8 του άρθρου 59 του ν.4270/2014, εκ των οποίων ποσό ύψους: (α) 41 εκατ. ευρώ αφορά στην προμήθεια αντιικών θεραπειών, (β) 34 εκατ. ευρώ αποσκοπεί στην κάλυψη των αναγκών των επιτελείων του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας για αγορά καυσίμων κίνησης, (γ) 16 εκατ. ευρώ αφορά στην αντιμετώπιση εξόδων κίνησης, ημερήσιας αποζημίωσης, διανυκτέρευσης και εγκατάστασης αστυνομικού προσωπικού, προκειμένου να καλυφθούν οι επιχειρησιακές ανάγκες, (δ) 14 εκατ. ευρώ προορίζεται για την κάλυψη εξόδων ηλεκτρικού ρεύματος, εξόδων ύδρευσης και άρδευσης καθώς και τηλεφωνίας των σωφρονιστικών ιδρυμάτων και (ε) 13 εκατ. ευρώ αφορά στην αναβάθμιση των δυνατοτήτων πρόληψης και αντιμετώπισης πυρκαγιών από τις μονάδες των Ενόπλων Δυνάμεων.

Επιπρόσθετα, οι εκτιμώμενες αυξημένες δαπάνες καλύπτονται από έσοδα προερχόμενα κυρίως από το Eurocontrol (Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών), από το NATO (Υπουργείο Εθνικής Άμυνας) και από τον Εθνικό Οργανισμό Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (ΕΟΠΥΥ) για την κάλυψη των αναγκών των στρατιωτικών νοσοκομείων.

Επιδότησεις

Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται, κυρίως, οι επιδοτήσεις προς την ΤΡΑΙΝΟΣΕ ΑΕ και προς τα Ελληνικά Ταχυδρομεία (ΕΛΤΑ) για την καθολική ταχυδρομική υπηρεσία. Η συνολική εκτιμώμενη δαπάνη για αυτή την κατηγορία ανέρχεται σε 78 εκατ. ευρώ, προσεγγίζοντας τον στόχο του προϋπολογισμού.

Τόκοι (σε ακαθάριστη βάση)

Η εκτίμηση για τις δαπάνες τόκων σε ακαθάριστη δημοσιονομική βάση ανέρχεται σε 9.841 εκατ. ευρώ, αυξημένη κατά 441 εκατ. ευρώ σε σχέση με τον στόχο του προϋπολογισμού.

Λοιπές δαπάνες

Οι λοιπές δαπάνες περιλαμβάνουν κυρίως τη δαπάνη για τις επιστροφές στην ΕΕ από ανεκτέλεστα προγράμματα καθώς και τη δαπάνη για τα πρόστιμα προς την ΕΕ. Η εκτιμώμενη δαπάνη ανέρχεται σε 121 εκατ. ευρώ, αυξημένη κατά 19 εκατ. ευρώ έναντι του στόχου του προϋπολογισμού.

Πιστώσεις υπό κατανομή

Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται κυρίως προβλέψεις για δαπάνες του προϋπολογισμού δημοσίων επενδύσεων και των αποθεματικών του κρατικού προϋπολογισμού (παρ.1 και 8 του άρθρου 59 του ν.4270/2014), με το συνολικό ποσό να εκτιμάται σε 16.740 εκατ. ευρώ. Η εν λόγω μείζονα κατηγορία περιλαμβάνει κυρίως ποσά για:

- δαπάνες του εθνικού και του συγχρηματοδοτούμενου σκέλους του προϋπολογισμού δημοσίων επενδύσεων, ύψους 9.700 εκατ. ευρώ, οι οποίες παρουσιάζονται αυξημένες σε σχέση με τον στόχο του προϋπολογισμού κατά 500 εκατ. ευρώ, κατόπιν της ψήφισης του συμπληρωματικού προϋπολογισμού (άρθρο 86 του ν.5217/2025, Α' 120),
- δαπάνες του επιχορηγούμενου σκέλους του ΤΑΑ, ύψους 4.900 εκατ. ευρώ,
- δαπάνες για νέες προσλήψεις προσωπικού του οποίου η μισθοδοσία καλύπτεται από τον τακτικό προϋπολογισμό καθώς και για λοιπές μισθολογικές δαπάνες, συνολικού ύψους 313 εκατ. ευρώ,
- δαπάνες ύψους 156 εκατ. ευρώ για τη διαχείριση των μεταναστευτικών ροών, προς εξυπηρέτηση μελλοντικών σχετικών αναγκών των αρμόδιων με τις μεταναστευτικές ροές Υπουργείων,
- λοιπές δαπάνες κοινωνικής ασφάλισης και κοινωνικής προστασίας, ύψους 190 εκατ. ευρώ και
- ανάγκες των Υπουργείων, ύψους 460 εκατ. ευρώ.

Τέλος, τονίζεται ότι οι πιστώσεις από το αποθεματικό του κρατικού προϋπολογισμού (παρ.1 και παρ.8 του ν.4270/2014) κατανέμονται κατά τη διάρκεια του έτους προς κάλυψη εκτάκτων δαπανών. Μέχρι τα τέλη Ιουλίου 2025 είχαν διατεθεί 868 εκατ. ευρώ, προκειμένου να αντιμετωπιστούν δαπάνες κυρίως για την:

- εκτέλεση τελεσίδικων και αμετάκλητων δικαστικών αποφάσεων,
- αντιμετώπιση φυσικών καταστροφών και την ενίσχυση των πληγέντων,
- ενίσχυση των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων (ΚΑΠ),
- ενίσχυση της Εθνικής Κεντρικής Αρχής Προμηθειών Υγείας (ΕΚΑΠΥ) και του Εθνικού Κέντρου Άμεσης Βοήθειας (ΕΚΑΒ),
- κάλυψη δαπανών αεροπυρόσβεσης,
- προμήθεια φαρμακευτικού υλικού,
- κάλυψη δαπανών αναγκαστικής απαλλοτρίωσης ακινήτου για το Κυβερνητικό Πάρκο στον χώρο του πρώην εργοστασίου της ΠΥΡΚΑΛ και

- κάλυψη πρόσθετων, εκτάκτων, λειτουργικών δαπανών των φορέων της Κεντρικής Διοίκησης.

Αγορές παγίων περιουσιακών στοιχείων

Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται οι αγορές πάγιου εξοπλισμού των φορέων της Κεντρικής Διοίκησης και οι φυσικές παραλαβές οπλικών συστημάτων. Οι συνολικές δαπάνες εκτιμώνται σε 1.882 εκατ. ευρώ. Το μεγαλύτερο μέρος των δαπανών αφορά στις φυσικές παραλαβές των οπλικών συστημάτων του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, οι οποίες ανέρχονται σε 1.700 εκατ. ευρώ.

Δαπάνες Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων

Ο προϋπολογισμός δημοσίων επενδύσεων έτους 2025, οι δαπάνες του οποίου περιλαμβάνονται στις πιστώσεις υπό κατανομή, προέβλεπε όριο δαπανών συνολικού ύψους 9.200 εκατ. ευρώ, το οποίο επιμεριζόταν σε 6.450 εκατ. ευρώ για έργα του συγχρηματοδοτούμενου σκέλους του προϋπολογισμού δημοσίων επενδύσεων και 2.750 εκατ. ευρώ για έργα που χρηματοδοτούνται αμιγώς από εθνικούς πόρους. Επίσης, προέβλεπε 4.900 εκατ. ευρώ για έργα χρηματοδοτούμενα από το ΤΑΑ.

Τον Ιούλιο 2025 ψηφίστηκε συμπληρωματικός προϋπολογισμός ύψους 500 εκατ. ευρώ με στόχο την επιτάχυνση της υλοποίησης δημόσιων έργων, την προώθηση δράσεων κοινωνικού χαρακτήρα και την εξόφληση σχετικών υποχρεώσεων. Με την ψήφιση του συμπληρωματικού προϋπολογισμού το όριο δαπανών στο εθνικό σκέλος διαμορφώθηκε σε 3.250 εκατ. ευρώ.

Το σύνολο των πόρων διατίθεται για τη στήριξη τομέων της οικονομίας λόγω επειγουσών αναγκών και για την ενίσχυση της αναπτυξιακής πορείας της χώρας, μέσω της υλοποίησης έργων και δράσεων με υψηλή προστιθέμενη αξία. Ειδικότερα, έργα που συγχρηματοδοτούνται από την ΕΕ δίνουν έμφαση στις μεγάλες υποδομές, στην πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση, στις μεταφορές κ.λπ.

Παράλληλα, στο πλαίσιο υλοποίησης του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0», το οποίο βαίνει σε φάση ολοκλήρωσης εντός του επόμενου έτους, συνεχίζονται μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις που εντάσσονται στους τέσσερις βασικούς πυλώνες του Σχεδίου. Επίσης, συνεχίζεται η αξιοποίηση των πόρων του ΤΑΑ για τη χρηματοδότηση ιδιωτικών επενδύσεων μέσω του σκέλους των δανείων.

2.1.2. Λοιποί υποτομείς της Γενικής Κυβέρνησης

Νομικά Πρόσωπα

Το δημοσιονομικό αποτέλεσμα των νομικών προσώπων για το έτος 2025 αναμένεται να διαμορφωθεί σε πλεόνασμα ύψους 3.736 εκατ. ευρώ, υψηλότερο κατά 201 εκατ. ευρώ σε σχέση με τις προβλέψεις του προϋπολογισμού οικονομικού έτους 2025, ως απόρροια πολλών επιμέρους παραγόντων, ιδίως των αυξημένων ιδίων εσόδων από δραστηριότητες που σχετίζονται με τη λειτουργία τους καθώς και των πιστωτικών τόκων.

Νοσοκομεία και Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας (ΠΦΥ)

Το δημοσιονομικό αποτέλεσμα των νοσοκομείων και της ΠΦΥ εκτιμάται ότι θα διαμορφωθεί σε πλεόνασμα ύψους 240 εκατ. ευρώ, παρουσιάζοντας απόκλιση από τον στόχο του προϋπολογισμού κατά 33 εκατ. ευρώ.

Τα συνολικά έσοδα εκτιμάται ότι θα ανέλθουν σε 4.518 εκατ. ευρώ, παρουσιάζοντας αύξηση κατά 264 εκατ. ευρώ.

Στα έσοδα αποτυπώνεται η αλλαγή του τρόπου χρηματοδότησης των νοσοκομείων μέσω της εφαρμογής του συστήματος DRG (Diagnosis Related Groups - Σύστημα Διαγνωστικά Ομοιογενών Ομάδων), το οποίο αποβλέπει στη δίκαιη κατανομή των διαθέσιμων πόρων. Ειδικότερα, με βάση το νέο

σύστημα ή χρηματοδότηση των νοσοκομειακών μονάδων συνδέεται με το παραγόμενο έργο και διενεργείται μέσω του ασφαλιστικού συστήματος (ΕΟΠΥΥ). Για τον σκοπό αυτό ο ΕΟΠΥΥ εκτιμάται ότι θα ενισχυθεί με επιχορήγηση ύψους 912 εκατ. ευρώ με ισόποση ανακατανομή των εγγεγραμμένων πιστώσεων του τακτικού προϋπολογισμού του Υπουργείου Υγείας για την επιχορήγηση των νοσοκομείων.

Ταυτόχρονα, οι μεταβιβάσεις από τον κρατικό προϋπολογισμό εκτιμάται ότι θα αυξηθούν κατά 236 εκατ. ευρώ κυρίως για την αποπληρωμή των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων παρελθόντων ετών και των υποχρεώσεων που απορρέουν από δικαστικές αποφάσεις.

Τα συνολικά έξοδα αναμένεται να είναι αυξημένα κατά 297 εκατ. ευρώ. Πιο συγκεκριμένα, η φαρμακευτική δαπάνη σε δεδουλευμένη βάση μετά τις εισπράξεις clawback, οι δαπάνες προμήθειας υγειονομικού και λοιπού υλικού καθώς και η δαπάνη για παρεχόμενες υπηρεσίες εκτιμάται ότι θα παρουσιάσουν αύξηση κατά 374 εκατ. ευρώ περίπου. Ειδικότερα, η δαπάνη φαρμακευτικώνσκευασμάτων, η προμήθεια των οποίων διενεργείται πλέον μέσω της ΕΚΑΠΥ, θα είναι αυξημένη κυρίως εξαιτίας των ακριβότερων καινοτόμων θεραπειών για την αντιμετώπιση σοβαρών ασθενειών. Παράλληλα, η αύξηση στις δαπάνες προμήθειας υγειονομικού και λοιπού υλικού καθώς και στη δαπάνη για παρεχόμενες υπηρεσίες αποδίδεται τόσο στον αυξημένο αριθμό των διενεργούμενων χειρουργικών επεμβάσεων, λαμβανομένης υπόψη και της λειτουργίας των απογευματινών χειρουργείων, όσο και στην παρατηρούμενη αύξηση των προληπτικών εξετάσεων. Η αύξηση των εν λόγω εξετάσεων αποτελεί επακόλουθο των προγραμμάτων προληπτικής ιατρικής που χρηματοδοτούνται από το ΤΑΑ και έχουν ως συνέπεια την αύξηση των ευρημάτων που απαιτούν περαιτέρω διερεύνηση και νοσηλεία.

Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ)

Το έτος 2025 το ισοζύγιο κατά ΕΣΑ των ΟΤΑ εκτιμάται ότι θα διαμορφωθεί σε πλεόνασμα ύψους 96 εκατ. ευρώ έναντι προβλεπόμενου ελλείμματος 300 εκατ. ευρώ. Η εκτιμώμενη βελτίωση του δημοσιονομικού αποτελέσματος κατά 396 εκατ. ευρώ οφείλεται κυρίως στις αυξημένες, σε σχέση με τις προβλέψεις, τρέχουσες και λοιπές κεφαλαιακές μεταβιβάσεις του κρατικού προϋπολογισμού καθώς και στα αυξημένα ίδια έσοδα.

Οργανισμοί Κοινωνικής Ασφάλισης (ΟΚΑ)

Το δημοσιονομικό αποτέλεσμα του υποτομέα των ΟΚΑ (Ασφαλιστικά Ταμεία, Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης - ΔΥΠΑ, Εθνικός Οργανισμός Παροχής Υπηρεσιών Υγείας - ΕΟΠΥΥ, Οργανισμός Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης - ΟΠΕΚΑ και Ναυτικό Απομαχικό Ταμείο - ΝΑΤ) για το 2025 εκτιμάται ότι θα παρουσιάσει βελτίωση κατά 1.088 εκατ. ευρώ σε σχέση με τον στόχο του προϋπολογισμού και αναμένεται να διαμορφωθεί σε πλεόνασμα ύψους 2.087 εκατ. ευρώ.

Τα συνολικά έσοδα εκτιμάται ότι θα ανέλθουν στο ποσό των 54.290 εκατ. ευρώ, αυξημένα κατά 2.125 εκατ. ευρώ σε σχέση με τον στόχο.

Η μεταβολή αυτή οφείλεται κυρίως στα έσοδα από ασφαλιστικές εισφορές, τα οποία αυξήθηκαν κατά 1.069 εκατ. ευρώ. Η εξέλιξη αυτή αποδίδεται στην αύξηση των μισθών και της απασχόλησης, ως αποτέλεσμα του ρυθμού ανάπτυξης της οικονομίας, στην εφαρμογή της Ψηφιακής Κάρτας Εργασίας και στις μισθολογικές αυξήσεις στον ιδιωτικό και τον δημόσιο τομέα.

Παράλληλα, αυξημένες κατά 489 εκατ. ευρώ εμφανίζονται και οι τρέχουσες και οι λοιπές κεφαλαιακές μεταβιβάσεις κυρίως λόγω των αυξημένων εσόδων της ΔΥΠΑ από τον προϋπολογισμό δημοσίων επενδύσεων και ιδίως από το ΤΑΑ για την υλοποίηση έργων, όπως προγράμματα επιδοτούμενης επιμόρφωσης για εργαζόμενους και ανέργους.

Ομοίως, εκτιμάται ότι τα έσοδα από την απόδοση περιουσίας θα παρουσιάσουν αύξηση κατά 371 εκατ. ευρώ κυρίως λόγω των αυξημένων αποδόσεων (έσοδα από τόκους) του Κοινού Κεφαλαίου που τηρείται στην ΤτΕ.

Τέλος, επισημαίνεται ότι η αύξηση των λοιπών εσόδων κατά 171 εκατ. ευρώ αποδίδεται κατά κύριο λόγο στην αναταξινόμηση, σύμφωνα με το π.δ. 54/2018 (Α' 103), των εσόδων από προσαυξήσεις και πρόστιμα στα λοιπά έσοδα.

Αντίστοιχα, οι δαπάνες εκτιμάται ότι θα αυξηθούν κατά 1.037 εκατ. ευρώ έναντι του στόχου του προϋπολογισμού και θα ανέλθουν σε 52.204 εκατ. ευρώ. Η ανωτέρω μεταβολή οφείλεται κυρίως:

(α) στην αύξηση κατά 912 εκατ. ευρώ των μεταβιβάσεων του ΕΟΠΥΥ προς τα νοσοκομεία στο πλαίσιο της εφαρμογής του συστήματος DRG, το οποίο αποσκοπεί στη δίκαιη κατανομή των διαθέσιμων πόρων με βάση το παραγόμενο έργο των νοσοκομειακών μονάδων,

(β) στην καταβολή της κοινωνικής ενίσχυσης ύψους 250 ευρώ σε χαμηλοσυνταξιούχους, σε ανασφάλιστους υπερήλικες και σε δικαιούχους αναπηρικών επιδομάτων από τον e-ΕΦΚΑ και τον ΟΠΕΚΑ και

(γ) στην επανεκτίμηση του ύψους της δαπάνης των συντάξεων καθώς και των κοινωνικών και προνοιακών παροχών βάσει απολογιστικών στοιχείων εκτέλεσης του προϋπολογισμού τρέχοντος έτους.

2.1.3. Ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις της Γενικής Κυβέρνησης προς τρίτους

Οι συνολικές ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις της Γενικής Κυβέρνησης κατά τους πρώτους μήνες του 2025 παρουσίασαν αυξητική τάση και σταδιακή αποκλιμάκωση κατά τους επόμενους μήνες, με αποτέλεσμα τον Ιούλιο 2025 να διαμορφώνονται στο ύψος των 2.808 εκατ. ευρώ. Σημειώνεται ότι οι ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις παρουσιάζουν έντονη εποχικότητα και ιστορικά εμφανίζονται σημαντικά μειωμένες κατά τη λήξη κάθε οικονομικού έτους. Οι ανωτέρω υποχρεώσεις περιλαμβάνουν ποσά clawback και rebate εκτιμώμενου ύψους 1.440 εκατ. ευρώ, τα οποία δεν έχουν συμψηφιστεί ακόμα. Συνεπώς, οι ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις, εξαιρουμένων των ανωτέρω υπό συμψηφισμό ποσών, ανέρχονται σε 1.368 εκατ. ευρώ.

Η εξέλιξη των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης έως τον μήνα Ιούλιο 2025 έχει ως εξής:

- για τους φορείς της Κεντρικής Διοίκησης (Κράτος) το ύψος των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων ανέρχεται στο ποσό των 218 εκατ. ευρώ,
- οι ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις των ΟΤΑ διαμορφώνονται στο ποσό των 247 εκατ. ευρώ,
- όσον αφορά στους ΟΚΑ, το ύψος των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων διαμορφώνεται στο ποσό των 623 εκατ. ευρώ, εκ των οποίων ποσό ύψους 183 εκατ. ευρώ αφορά σε ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις του κλάδου εφάπαξ παροχών του e-ΕΦΚΑ, κατόπιν της επιτάχυνσης εκκαθάρισης των κύριων συντάξεων, η οποία συμπαρασύρει τον ρυθμό εκκαθάρισης των εφάπαξ παροχών. Στο ποσό των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων συμπεριλαμβάνεται ποσό ανείσπρακτου clawback και rebate ύψους 233 εκατ. ευρώ, το οποίο αφορά στον ΕΟΠΥΥ,
- οι ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις των νοσοκομείων, συμπεριλαμβανομένης και της ΕΚΑΠΥ και λαμβανομένων υπόψη και των ποσών clawback και rebate ύψους 1.207 εκατ. ευρώ, διαμορφώνονται στο ποσό των 1.498 εκατ. ευρώ και ως εκ τούτου, οι καθαρές ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις ανέρχονται στο ποσό των 291 εκατ. ευρώ και
- ως προς τα λοιπά νομικά πρόσωπα, το ύψος των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων ανέρχεται στο ποσό των 222 εκατ. ευρώ. Σημειώνεται ότι οι ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις:

(α) των συγκοινωνιακών φορέων ανέρχονται στο ποσό των 36 εκατ. ευρώ και

(β) των αμυντικών βιομηχανιών, «Ελληνικά Αμυντικά Συστήματα ΑΒΕΕ» (ΕΑΣ ΑΒΕΕ) και «Ελληνική Αεροπορική Βιομηχανία ΑΕ» (ΕΑΒ ΑΕ), διαμορφώνονται στο ποσό των 35 εκατ. ευρώ.

Με γνώμονα τη διασφάλιση της ταμειακής ρευστότητας των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης και την εν γένει εύρυθμη λειτουργία τους, εξακολουθεί να ισχύει η καταβολή μέχρι την 20η Ιανουαρίου κάθε έτους, έως και του ενός τετάρτου (1/4) της προβλεπόμενης ετήσιας επιχορήγησης ή χρηματοδότησης από φορείς της Κεντρικής Διοίκησης, κατ' εφαρμογή του άρθρου 84 του ν.4843/2021 (Α' 193). Στο ίδιο πλαίσιο, εξακολουθεί η εντός του έτους εμπροσθοβαρής τμηματική καταβολή της ετήσιας επιχορήγησης των νοσοκομείων από το Υπουργείο Υγείας, κατ' εφαρμογή του άρθρου 85 του ίδιου ως άνω νόμου.

Η εξέλιξη των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων της Γενικής Κυβέρνησης και των εκκρεμών επιστροφών φόρων απεικονίζεται παρακάτω (Πίνακας 2.2. και Πίνακας 2.3.).

Πίνακας 2.2.: Εξέλιξη ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων της Γενικής Κυβέρνησης Δεκέμβριος 2023 - Ιούλιος 2025 (σε εκατ. ευρώ)										
Φορέας/Υποτομέας Γενικής Κυβέρνησης	Δεκ. 2023	Ιουλ. 2024	Δεκ. 2024	Ιαν. 2025	Φεβ. 2025	Μαρτ. 2025	Απρ. 2025	Μάιος 2025	Ιουν. 2025	Ιουλ. 2025
Κράτος	88	184	157	160	174	254	248	248	232	218
ΟΤΑ	149	298	231	243	280	373	405	363	264	247
ΟΚΑ ¹	525	619	585	597	604	582	613	604	612	623
Νοσοκομεία ^{1,2}	1.319	1.267	1.164	1.318	1.277	1.489	1.650	1.600	1.599	1.498
Λοιπά Νομικά Πρόσωπα	162	222	179	184	197	227	234	250	222	222
Ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις Γενικής Κυβέρνησης	2.243	2.589	2.316	2.502	2.533	2.926	3.151	3.066	2.929	2.808

¹ Περιλαμβάνονται και ποσά clawback και rebate που δεν έχουν συμψηφιστεί.

² Περιλαμβάνονται και οι ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις της ΕΚΑΠΥ.

Πίνακας 2.3.: Εξέλιξη εκκρεμών επιστροφών φόρων Δεκέμβριος 2023 - Ιούλιος 2025 (σε εκατ. ευρώ)										
	Δεκ. 2023	Ιουλ. 2024	Δεκ. 2024	Ιαν. 2025	Φεβ. 2025	Μαρτ. 2025	Απρ. 2025	Μάιος 2025	Ιουν. 2025	Ιουλ. 2025
Εκκρεμείς επιστροφές φόρων	558	605	731	915	824	723	760	650	722	732
Εκκρεμείς επιστροφές φόρων άνω των 90 ημερών (ληξιπρόθεσμες επιστροφές) από την ημερομηνία έκδοσης του ΑΦΕΚ, εκ των οποίων:	274	233	331	365	378	316	290	269	330	329
(α) ποσό που δεν μπορεί να αποπληρωθεί λόγω εξωγενών παραγόντων (μη ανταπόκριση δικαιούχου ή μη προσκόμιση δικαιολογητικών)	241	173	210	168	220	234	232	200	206	218
(β) λοιπές εκκρεμείς επιστροφές φόρων άνω των 90 ημερών	33	61	121	197	158	82	58	69	124	111
Εκκρεμείς επιστροφές φόρων κάτω των 90 ημερών (μη ληξιπρόθεσμες επιστροφές) από την ημερομηνία έκδοσης του ΑΦΕΚ	284	372	400	549	445	408	470	380	392	403

2.2. Προβλέψεις 2026

Ο σχεδιασμός για το έτος 2026 περιλαμβάνει την εισαγωγή πλήθους παρεμβάσεων, οι οποίες στοχεύουν, μεταξύ άλλων, στη φορολογική μεταρρύθμιση για το δημογραφικό, τους νέους και τη μεσαία τάξη, στις αυξήσεις των αποδοχών των συνταξιούχων και των δημόσιων υπαλλήλων, στην αντιμετώπιση του στεγαστικού προβλήματος και στην ενίσχυση των επενδύσεων.

Οι παρεμβάσεις οι οποίες θα υλοποιηθούν το 2026 με σκοπό την ενίσχυση των εισοδημάτων και τη μείωση των φορολογικών βαρών, περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων:

- διαρθρωτική αναμόρφωση της κλίμακας φόρου εισοδήματος για μισθωτούς, συνταξιούχους, αγρότες και ελεύθερους επαγγελματίες,
- μη συμψηφισμό του 50% της αύξησης των συντάξεων με την προσωπική διαφορά των συνταξιούχων,
- παρέμβαση στα ειδικά μισθολόγια των Ενόπλων Δυνάμεων και των Σωμάτων Ασφαλείας καθώς και σε λοιπές κατηγορίες υπαλλήλων,
- σταδιακή κατάργηση του ΕΝΦΙΑ για κύριες κατοικίες σε οικισμούς εκτός Αττικής με πληθυσμό έως 1.500 κατοίκους, εξαιρουμένων των νησιών,
- μείωση κατά 30% του ΦΠΑ σε νησιά της περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, του νομού Έβρου (Σαμοθράκη) και του νομού Δωδεκανήσων με πληθυσμό έως 20.000 κατοίκους,
- εισαγωγή ενδιάμεσου συντελεστή 25% στον φόρο εισοδήματος από ακίνητα,
- μείωση των τεκμηρίων διαβίωσης,
- περαιτέρω αύξηση του κατώτατου μισθού στον ιδιωτικό τομέα και
- οριζόντια αύξηση των μισθών των δημόσιων υπαλλήλων τον Απρίλιο 2026.

Επίσης, ορισμένες από τις νέες παρεμβάσεις για την αντιμετώπιση του στεγαστικού προβλήματος περιλαμβάνουν:

- επιστροφή ενός ενοικίου ετησίως σε δικαιούχους ενοικιαστές (κύριας και φοιτητικής κατοικίας),
- επέκταση και για το 2026 της φοροαπαλλαγής διάρκειας τριών ετών για κενά ακίνητα που θα διατεθούν σε μακροχρόνια μίσθωση,
- αναστολή του ΦΠΑ στις νέες οικοδομές μέχρι το τέλος του 2026,
- παράταση της μείωσης του φόρου εισοδήματος για δαπάνες αναβάθμισης κτηρίων,
- επέκταση και για το 2026 του περιορισμού λειτουργίας νέων βραχυχρόνιων μισθώσεων σε τρία δημοτικά διαμερίσματα της Αθήνας και
- θεσμοθέτηση νέου πλαισίου κοινωνικής αντιπαροχής για την αξιοποίηση της δημόσιας ακίνητης περιουσίας, με στόχο την εξασφάλιση κοινωνικής μίσθωσης σε ευάλωτες ομάδες.

Οι συνολικές δημοσιονομικές παρεμβάσεις αποτυπώνονται αναλυτικά στην ενότητα 2.3.

Σύμφωνα με τις προβλέψεις για το έτος 2026, το πρωτογενές αποτέλεσμα της Γενικής Κυβέρνησης, σε δημοσιονομική βάση, προβλέπεται να διαμορφωθεί σε πλεόνασμα ύψους 7.292 εκατ. ευρώ ή 2,8% του ΑΕΠ.

Οι καθαρές εθνικά χρηματοδοτούμενες πρωτογενείς δαπάνες της Γενικής Κυβέρνησης, σύμφωνα με τον ορισμό του νέου ευρωπαϊκού πλαισίου οικονομικής διακυβέρνησης και του ΜΔΣ, αναμένεται να αυξηθούν κατά 4,4% το 2025 και 5,8% το 2026, μετά τη μείωση κατά 0,4% που εκτιμάται για το 2024, εξαιτίας κυρίως των ενεργητικών μέτρων μείωσης της φοροδιαφυγής που μετρούν αφαιρετικά στον στόχο των δαπανών, με τη σωρευτική αύξηση των ετών 2024 - 2026 να εκτιμάται σε περίπου 10 δις. ευρώ. Η εν λόγω σωρευτική αύξηση αντιστοιχεί στο όριο που τίθεται από το ΜΔΣ 2025 - 2028,

υπενθυμίζεται δε ότι ο σχετικός στόχος αύξησης των πρωτογενών δαπανών στο ΜΔΣ ανέρχεται σε 2,6% το 2024, σε 3,7% το 2025 και σε 3,6% το 2026.

Σημειώνεται ότι κατόπιν ενεργοποίησης της εθνικής ρήτρας διαφυγής για τις αμυντικές δαπάνες, η μεταβολή των αμυντικών δαπανών, ως ποσοστό του ΑΕΠ, κατά την περίοδο 2025 - 2028 σε σχέση με το έτος 2024 λαμβάνεται υπόψη από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε περίπτωση υπέρβασης του ορίου δαπανών. Σε όρους λειτουργικής ταξινόμησης των δαπανών (ορισμός CoFoG - Classification of the Functions of Government, Eurostat) οι αμυντικές δαπάνες το 2026 εκτιμώνται περίπου σε 0,3% του ΑΕΠ, υψηλότερες σε σχέση με το 2024. Επισημαίνεται ότι οι φυσικές παραλαβές εξοπλιστικών προγραμμάτων αναμένεται να αυξηθούν σε 2,3 δισ. ευρώ το 2026 έναντι 1,7 δισ. ευρώ το 2025.

2.2.1. Κρατικός Προϋπολογισμός

Έσοδα - Ανάλυση σε δημοσιονομική βάση

Τα καθαρά έσοδα του κρατικού προϋπολογισμού σε δημοσιονομική βάση, μετά την αφαίρεση των επιστροφών φόρων, προβλέπεται να διαμορφωθούν στο ποσό των 79.947 εκατ. ευρώ, αυξημένα κατά 3.121 εκατ. ευρώ ή 4,1% έναντι της εκτίμησης του 2025. Ειδικότερα:

Φόροι

Τα έσοδα από φόρους αναμένεται να ανέλθουν στο ύψος των 73.527 εκατ. ευρώ, αυξημένα κατά 2.649 εκατ. ευρώ ή 3,7% έναντι του 2025, κυρίως λόγω της προβλεπόμενης μεγέθυνσης της οικονομίας, όπως αντικατοπτρίζεται στις μακροοικονομικές προβλέψεις. Πιο συγκεκριμένα:

Φόροι επί αγαθών και υπηρεσιών

Τα έσοδα από φόρους επί αγαθών και υπηρεσιών προβλέπεται να ανέλθουν στο ποσό των 40.818 εκατ. ευρώ, αυξημένα κατά 1.747 εκατ. ευρώ ή 4,5% έναντι του 2025. Ειδικότερα:

- τα έσοδα από τον ΦΠΑ αναμένεται να ανέλθουν στο ποσό των 29.129 εκατ. ευρώ, αυξημένα κατά 1.599 εκατ. ευρώ έναντι του 2025 και
- τα έσοδα από τους ΕΦΚ προβλέπονται στο ποσό των 7.447 εκατ. ευρώ, αυξημένα κατά 53 εκατ. ευρώ έναντι του 2025.

Φόροι και δασμοί επί εισαγωγών

Από τους φόρους και τους δασμούς επί εισαγωγών προβλέπονται έσοδα ύψους 427 εκατ. ευρώ, αυξημένα κατά 27 εκατ. ευρώ έναντι του 2025.

Τακτικοί φόροι ακίνητης περιουσίας

Τα έσοδα από τους τακτικούς φόρους ακίνητης περιουσίας αναμένεται να ανέλθουν στο ποσό των 2.328 εκατ. ευρώ, μειωμένα κατά 83 εκατ. ευρώ έναντι του 2025. Μέρος της μεταβολής προκύπτει από τη μείωση του ΕΝΦΙΑ κατά 50% για κύριες κατοικίες σε οικισμούς με πληθυσμό έως 1.500 κατοίκους (και κατάργησή του το έτος 2027).

Λοιποί φόροι επί παραγωγής

Από τους λοιπούς φόρους επί παραγωγής προβλέπονται έσοδα ύψους 659 εκατ. ευρώ, αυξημένα κατά 164 εκατ. ευρώ έναντι της εκτίμησης του 2025, κυρίως λόγω της πρόβλεψης για είσπραξη ποσού ύψους 200 εκατ. ευρώ, από τη συμμετοχή του Ελληνικού Δημοσίου στα κέρδη της ΤτΕ.

Φόρος εισοδήματος

Τα έσοδα από τον φόρο εισοδήματος αναμένεται να ανέλθουν στο ποσό των 26.710 εκατ. ευρώ, αυξημένα κατά 742 εκατ. ευρώ ή 2,9% έναντι του 2025. Ειδικότερα:

- ο φόρος εισοδήματος φυσικών προσώπων προβλέπεται να διαμορφωθεί στο ποσό των 15.785 εκατ. ευρώ, μειωμένος κατά 93 εκατ. ευρώ έναντι του 2025, ως απόρροια των νέων παρεμβάσεων και κυρίως της αναμόρφωσης της κλίμακας φορολογίας εισοδήματος, με εκτιμώμενη απώλεια εσόδων ύψους 1.218 εκατ. ευρώ και παρά την προβλεπόμενη αύξηση των αμοιβών εξαρτημένης εργασίας, των συντάξεων και της αναμενόμενης νέας αύξησης του κατώτατου μισθού και
- ο φόρος εισοδήματος νομικών προσώπων προβλέπεται να ανέλθει στο ποσό των 8.659 εκατ. ευρώ, αυξημένος κατά 859 εκατ. ευρώ έναντι του 2025, λόγω των εκτιμώμενων αυξημένων αποτελεσμάτων των επιχειρήσεων κατά το τρέχον φορολογικό έτος, τα οποία θα δηλωθούν το έτος 2026.

Φόροι κεφαλαίου

Οι φόροι κεφαλαίου προβλέπεται να ανέλθουν σε 250 εκατ. ευρώ, χωρίς να παρουσιάζουν μεταβολή έναντι του 2025.

Λοιποί τρέχοντες φόροι

Τα έσοδα από τους λοιπούς τρέχοντες φόρους αναμένεται να ανέλθουν στο ποσό των 2.334 εκατ. ευρώ, αυξημένα κατά 52 εκατ. ευρώ έναντι του 2025.

Κοινωνικές εισφορές

Τα έσοδα από κοινωνικές εισφορές προβλέπεται να διαμορφωθούν στο ποσό των 61 εκατ. ευρώ, χωρίς να παρουσιάζουν μεταβολή έναντι του 2025.

Μεταβιβάσεις

Τα έσοδα από μεταβιβάσεις αναμένεται να ανέλθουν στο ποσό των 10.941 εκατ. ευρώ, αυξημένα κατά 1.695 εκατ. ευρώ έναντι του 2025, κυρίως λόγω της αύξησης των εσόδων από το ΤΑΑ κατά 1.657 εκατ. ευρώ, μετά την προσαρμογή κατά ESA.

Πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών

Από τις πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών προβλέπονται έσοδα ύψους 1.097 εκατ. ευρώ, μειωμένα κατά 116 εκατ. ευρώ έναντι του 2025.

Λοιπά τρέχοντα έσοδα

Τα λοιπά τρέχοντα έσοδα προβλέπεται να διαμορφωθούν στο ποσό των 2.222 εκατ. ευρώ, μειωμένα κατά 769 εκατ. ευρώ έναντι του 2025, κυρίως εξαιτίας της μείωσης των εσόδων από τα μερίσματα των φορέων του Δημοσίου κατά 114 εκατ. ευρώ, της αρνητικής επίδρασης των προκαταβολών από τα ευρωπαϊκά προγράμματα κατά 305 εκατ. ευρώ, των μειωμένων επιστροφών από ΝΠΔΔ για εκτέλεση έργων επενδύσεων κατά 95 εκατ. ευρώ καθώς και λόγω των μειωμένων τόκων καταθέσεων που εισπράττει το Ελληνικό Δημόσιο κατά 194 εκατ. ευρώ.

Πωλήσεις παγίων περιουσιακών στοιχείων

Τα έσοδα από τις πωλήσεις παγίων περιουσιακών στοιχείων προβλέπεται να διαμορφωθούν σε 55 εκατ. ευρώ, αυξημένα κατά 24 εκατ. ευρώ έναντι του 2025.

Επιστροφές εσόδων

Οι επιστροφές αχρεωστήτως εισπραχθέντων εσόδων προβλέπεται να διαμορφωθούν στο ποσό των 7.955 εκατ. ευρώ, αυξημένες κατά 361 εκατ. ευρώ έναντι του 2025.

Πληροφοριακά στοιχεία**Έσοδα Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων**

Τα έσοδα από τον προϋπολογισμό δημοσίων επενδύσεων περιλαμβάνονται στις κατηγορίες «Μεταβιβάσεις» και «Λοιπά τρέχοντα έσοδα» και αναμένεται να ανέλθουν, προσαρμοσμένα κατά ESA, στο ύψος των 4.350 εκατ. ευρώ, παρουσιάζοντας αύξηση κατά 50 εκατ. ευρώ έναντι του 2025.

Έσοδα ΤΑΑ

Στην κατηγορία «Μεταβιβάσεις» περιλαμβάνονται έσοδα από το ΤΑΑ, προσαρμοσμένα κατά ESA, ύψους 5.950 εκατ. ευρώ, αυξημένα κατά 1.657 εκατ. ευρώ έναντι του 2025.

Δαπάνες - Ανάλυση σε δημοσιονομική βάση

Οι συνολικές δαπάνες του κρατικού προϋπολογισμού για το έτος 2026 προβλέπεται ότι θα διαμορφωθούν σε 86.529 εκατ. ευρώ, αυξημένες κατά 5.074 εκατ. ευρώ σε σχέση με την αντίστοιχη εκτίμηση έτους 2025. Η εν λόγω αύξηση οφείλεται κυρίως στην επιτάχυνση των έργων που χρηματοδοτούνται από το ΤΑΑ λόγω λήξης του προγράμματος, στην εφαρμογή των παρεμβάσεων που ανακοινώθηκαν στη ΔΕΘ, στις αυξημένες φυσικές παραλαβές των οπλικών συστημάτων του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας και στην αύξηση του δημοσιονομικού περιθωρίου δαπανών για την εξυπηρέτηση των αναγκών των Υπουργείων και των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης.

Παροχές σε εργαζόμενους

Οι δαπάνες της κατηγορίας αυτής προβλέπεται να ανέλθουν στο ποσό των 15.253 εκατ. ευρώ, μειωμένες κατά 31 εκατ. ευρώ σε σχέση με την εκτίμηση έτους 2025, χωρίς να συνυπολογίζονται οι δαπάνες των νέων προσλήψεων, των προβλεπόμενων αυξήσεων των μισθών από τον Απρίλιο 2026, της ανάμειξης των αποδοχών των υπαλλήλων της εξωτερικής υπηρεσίας του Υπουργείου Εξωτερικών καθώς και οι λοιπές μισθολογικές δαπάνες, οι οποίες περιλαμβάνονται σε υπό κατανομή πιστώσεις, με συνολικό προβλεπόμενο ύψος 1.102 εκατ. ευρώ. Επισημαίνεται ότι κατά την κατάρτιση του προϋπολογισμού οι δαπάνες για νέες προσλήψεις προβλέπονται αρχικά στην κατηγορία «Πιστώσεις υπό κατανομή» και διατίθενται σταδιακά για τις δαπάνες των παροχών σε εργαζόμενους των φορέων της Κεντρικής Διοίκησης κατά την εκτέλεση του προϋπολογισμού, με βάση την υλοποίηση των προσλήψεων σε αυτούς.

Κοινωνικές παροχές

Οι δαπάνες της κατηγορίας αυτής προβλέπεται ότι θα ανέλθουν σε 642 εκατ. ευρώ, αυξημένες κατά 76 εκατ. ευρώ σε σχέση με το 2025.

Μεταβιβάσεις

Οι δαπάνες για τις μεταβιβάσεις σε φορείς εντός και εκτός Γενικής Κυβέρνησης προβλέπεται ότι θα διαμορφωθούν στο ποσό των 35.086 εκατ. ευρώ, αυξημένες κατά 423 εκατ. ευρώ έναντι της εκτίμησης του 2025, εξαιτίας κυρίως των αυξημένων προβλέψεων αποδόσεων προς την ΕΕ κατά 454 εκατ. ευρώ. Αναλυτικότερα, στην εν λόγω μείζονα κατηγορία οι συνολικές προβλέψεις μεταβιβάσεων προς τα νοσοκομεία, τις Υγειονομικές Περιφέρειες - Πρωτοβάθμιο Εθνικό Δίκτυο Υγείας (ΥΠΕ - ΠΕΔΥ) και την

ΕΚΑΠΥ ανέρχονται σε 2.188 εκατ. ευρώ, προς τους ΟΤΑ σε 3.557 εκατ. ευρώ, προς τους ΟΚΑ σε 22.295 εκατ. ευρώ και οι αποδόσεις προς την ΕΕ ανέρχονται σε 2.977 εκατ. ευρώ.

Αγορές αγαθών και υπηρεσιών

Η προβλεπόμενη δαπάνη ανέρχεται σε 2.022 εκατ. ευρώ, μειωμένη κατά 259 εκατ. ευρώ σε σχέση με την αντίστοιχη εκτίμηση έτους 2025. Η μείωση αυτή οφείλεται κυρίως στο γεγονός ότι η αντίστοιχη εκτίμηση του έτους 2025 ενσωματώνει δαπάνες που καλύφθηκαν στην πορεία του έτους από το αποθεματικό του κρατικού προϋπολογισμού.

Επιδότησεις

Η δαπάνη προβλέπεται να ανέλθει στο ποσό των 80 εκατ. ευρώ, αυξημένη κατά 3 εκατ. ευρώ σε σχέση με το 2025. Περιλαμβάνονται κυρίως οι επιδοτήσεις προς την ΤΡΑΙΝΟΣΕ ΑΕ και προς τα ΕΛΤΑ για την καθολική ταχυδρομική υπηρεσία.

Τόκοι (σε ακαθάριστη βάση)

Η πρόβλεψη για τις δαπάνες τόκων σε ακαθάριστη δημοσιονομική βάση ανέρχεται σε 9.746 εκατ. ευρώ, μειωμένη κατά 95 εκατ. ευρώ σε σχέση με την εκτίμηση έτους 2025.

Λοιπές δαπάνες

Στην κατηγορία αυτή η προβλεπόμενη δαπάνη ανέρχεται σε 101 εκατ. ευρώ, μειωμένη κατά 19 εκατ. ευρώ σε σχέση με την αντίστοιχη εκτίμηση του 2025.

Πιστώσεις υπό κατανομή

Η πρόβλεψη για το σύνολο της κατηγορίας αυτής ανέρχεται στο ποσό των 21.201 εκατ. ευρώ. Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται κυρίως προβλέψεις πιστώσεων ύψους:

- 9.500 εκατ. ευρώ του προϋπολογισμού δημοσίων επενδύσεων, εκ των οποίων 3.300 εκατ. ευρώ αφορούν στο εθνικό σκέλος και 6.200 εκατ. ευρώ αφορούν στο συγχρηματοδοτούμενο σκέλος,
- 7.192 εκατ. ευρώ για έργα του ΤΑΑ,
- 1.102 εκατ. ευρώ για δαπάνες πλήρωσης θέσεων προσωπικού και για λοιπές δαπάνες αποδοχών, συμπεριλαμβανομένων και των πιστώσεων λόγω αύξησης των μισθών των δημόσιων υπαλλήλων,
- 850 και 400 εκατ. ευρώ για το αποθεματικό (παρ.1 και 8 του άρθρου 59 του ν.4270/2014, αντίστοιχα) με σκοπό την αντιμετώπιση απρόβλεπτων και επείγουσών δαπανών,
- 920 εκατ. ευρώ για την κάλυψη των αναγκών των Υπουργείων και των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης,
- 450 εκατ. ευρώ για λοιπές δαπάνες κοινωνικής ασφάλισης και κοινωνικής προστασίας και
- 180 εκατ. ευρώ για την αντιμετώπιση των μεταναστευτικών ροών.

Αγορές παγίων περιουσιακών στοιχείων

Η προβλεπόμενη δαπάνη αναμένεται να ανέλθει στο ποσό των 2.397 εκατ. ευρώ, αυξημένη κατά 515 εκατ. ευρώ σε σχέση με το 2025, κυρίως λόγω των αυξημένων φυσικών παραλαβών οπλικών συστημάτων του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας.

Δαπάνες Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων

Για το έτος 2026 προβλέπεται διάθεση πόρων ύψους 9.500 εκατ. ευρώ, με κατανομή της συνολικής δαπάνης μεταξύ των έργων που θα συγχρηματοδοτηθούν από πόρους της ΕΕ, ύψους 6.200 εκατ. ευρώ και εκείνων που θα χρηματοδοτηθούν αποκλειστικά από εθνικούς πόρους, ύψους 3.300 εκατ. ευρώ.

Μέσω του προϋπολογισμού δημοσίων επενδύσεων χρηματοδοτούνται έργα και δράσεις του ΑΠΔΕ, το οποίο συμβάλλει καθοριστικά στην υλοποίηση της αναπτυξιακής πολιτικής της χώρας διαθέτοντας πόρους σε προγράμματα που στοχεύουν στην αύξηση του ιδιωτικού και του δημόσιου παγίου κεφαλαίου, στην ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και στη δημιουργία νέων δημόσιων υποδομών αλλά και στον εκσυγχρονισμό των υφιστάμενων. Παράλληλα, συμβάλλει ενεργά στην προώθηση της κοινωνικής συνοχής και στην άρση ανισοτήτων εντός του κοινωνικού ιστού της χώρας. Τέλος, διαθέτει πόρους σε επιχειρήσεις, δημόσιες υποδομές της επικράτειας, όπως και σε φυσικά πρόσωπα, για την αντιμετώπιση των συνεπειών της κλιματικής κρίσης, τόσο προληπτικά όσο και κατασταλτικά.

Μέσω του ΑΠΔΕ (ΕΣΠΑ 2021 - 2027, ευρωπαϊκά ανταγωνιστικά προγράμματα, Χρηματοδοτικός Μηχανισμός του ΕΟΧ, προγράμματα συνεργασίας Interreg κ.λπ.) υλοποιούνται δράσεις χρηματοδοτούμενες από την ΕΕ, οι οποίες λειτουργούν πολλαπλασιαστικά στην αναπτυξιακή πολιτική της χώρας αποσκοπώντας στην επίτευξη των ευρωπαϊκών στρατηγικών στόχων της Ένωσης, ενώ την ίδια στιγμή προάγουν τη συνεργασία και την ανταλλαγή τεχνογνωσίας μεταξύ ερευνητικών, επιστημονικών φορέων και μικρομεσαίων επιχειρήσεων εντός και εκτός της χώρας.

Δαπάνες ΤΑΑ

Το σύνολο των πόρων του ΤΑΑ που έχουν εισρεύσει στη χώρα μας από το 2021 έως σήμερα, ανέρχεται σε 21.338 εκατ. ευρώ, εκ των οποίων 11.402 εκατ. ευρώ αφορούν στο δανειακό σκέλος του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0» και 9.936 εκατ. ευρώ στο σκέλος των επιχορηγήσεων. Το όριο δαπανών για δράσεις που θα χρηματοδοτηθούν το 2026 από το σκέλος των επιχορηγήσεων του ΤΑΑ, ανέρχεται σε 7.192 εκατ. ευρώ.

2.2.2. Λοιποί υποτομείς της Γενικής Κυβέρνησης

Νομικά Πρόσωπα

Το δημοσιονομικό αποτέλεσμα των νομικών προσώπων για το έτος 2026 προβλέπεται να διαμορφωθεί στο ποσό των 3.597 εκατ. ευρώ, ελαφρώς μειωμένο κατά 139 εκατ. ευρώ σε σχέση με τις εκτιμήσεις του κλεισίματος του οικονομικού έτους 2025, δεδομένου ότι στις προβλέψεις ενσωματώνονται οι αυξήσεις των δαπανών που αφορούν σε παροχές σε εργαζόμενους λόγω της μισθολογικής πολιτικής καθώς και σε λοιπά λειτουργικά έξοδα.

Νοσοκομεία και Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας (ΠΦΥ)

Το δημοσιονομικό αποτέλεσμα των νοσοκομείων και της ΠΦΥ προβλέπεται ότι θα διαμορφωθεί σε πλεόνασμα ύψους 478 εκατ. ευρώ, παρουσιάζοντας βελτίωση κατά 237 εκατ. ευρώ σε σχέση με το αντίστοιχο εκτιμώμενο ύψος του 2025.

Τα συνολικά έσοδα προβλέπεται να ανέλθουν σε 4.746 εκατ. ευρώ, αυξημένα σε σχέση με το 2025 κατά 227 εκατ. ευρώ. Η εν λόγω μεταβολή αντικατοπτρίζει κατά κύριο λόγο την αύξηση των μεταβιβάσεων από τον κρατικό προϋπολογισμό κατά 223 εκατ. ευρώ, που προορίζονται για την κάλυψη της αύξησης του ορίου της φαρμακευτικής δαπάνης (παρ.2 και 3 του άρθρου 25 του ν.4549/2018, Α' 105) καθώς και των δαπανών για υγειονομικό υλικό.

Μέρος των ανωτέρω μεταβιβάσεων προβλέπεται να κατευθυνθεί προς την ΕΚΑΠΥ, η οποία έχει αναλάβει να διενεργεί τις διαδικασίες προμήθειας του συνόλου σχεδόν των φαρμακευτικών

σκευασμάτων για τις ανάγκες των δημόσιων νοσοκομείων με στόχο τον έλεγχο της δαπάνης, την κεντρική διαχείριση των παραγγελιών, τη μείωση του χρόνου πληρωμής των προμηθευτών και τη συνακόλουθη μείωση των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων των νοσοκομείων (άρθρο δέκατο πέμπτο του ν.5015/2023, Α' 20). Επιπρόσθετα, η ΕΚΑΠΥ λειτουργεί ως Εθνική Κεντρική Αρχή Αγορών και για δημόσιες συμβάσεις προμήθειας ιατροτεχνολογικών, υγειονομικών αγαθών και συναφών υπηρεσιών (περ. γ' της παρ.1 του άρθρου 41 του ν.4412/2016, Α' 147). Ως εκ τούτου, το ισοζύγιο της ΕΚΑΠΥ περιλαμβάνεται στο αποτέλεσμα κατά ΕΣΑ των νοσοκομείων - ΠΦΥ και όχι σε εκείνο των νομικών προσώπων.

Αντίστοιχα, τα έξοδα σε δεδουλευμένη βάση προβλέπεται να ανέλθουν σε 4.268 εκατ. ευρώ.

Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ)

Το έτος 2026 το ισοζύγιο κατά ΕΣΑ των ΟΤΑ προβλέπεται να διαμορφωθεί σε πλεόνασμα ύψους 112 εκατ. ευρώ, αυξημένο κατά 16 εκατ. ευρώ σε σχέση με τις εκτιμήσεις του 2025. Οι επενδυτικές δαπάνες προβλέπεται να διατηρηθούν στα ίδια επίπεδα με το οικονομικό έτος 2025, ενώ τα λοιπά έξοδα αναμένεται να αυξηθούν βάσει των μακροοικονομικών μεγεθών, οι δε δαπάνες για παροχές σε εργαζόμενους προβλέπεται να παρουσιάσουν αύξηση κατά 90 εκατ. ευρώ σε σχέση με τις εκτιμήσεις του 2025 λόγω αύξησης του μισθολογικού κόστους του προσωπικού των ΟΤΑ, ως αποτέλεσμα της μισθολογικής πολιτικής.

Οργανισμοί Κοινωνικής Ασφάλισης (ΟΚΑ)

Το δημοσιονομικό αποτέλεσμα του υποτομέα των ΟΚΑ προβλέπεται να διαμορφωθεί σε πλεόνασμα ύψους 2.025 εκατ. ευρώ.

Συγκεκριμένα, τα έσοδα αναμένεται να ανέλθουν σε 55.595 εκατ. ευρώ, αυξημένα κατά 1.304 εκατ. ευρώ σε σχέση με το 2025.

Ειδικότερα, προβλέπεται αύξηση των εσόδων από ασφαλιστικές εισφορές κατά 1.232 εκατ. ευρώ. Η εν λόγω μεταβολή ενσωματώνει κατά κύριο λόγο την αναμενόμενη αύξηση των εσόδων από ασφαλιστικές εισφορές που αποδίδεται:

- στην αύξηση των μισθών και της απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα, ως αποτέλεσμα του ρυθμού ανάπτυξης της οικονομίας,
- στην περαιτέρω αύξηση του κατώτατου μισθού,
- στην εφαρμογή της Ψηφιακής Κάρτας Εργασίας και
- στις μισθολογικές αυξήσεις στον δημόσιο τομέα.

Επιπρόσθετα, αύξηση κατά 89 εκατ. ευρώ προβλέπεται να παρουσιάσουν τα έσοδα των ΟΚΑ από τις τρέχουσες και τις λοιπές κεφαλαιακές μεταβιβάσεις. Η ανωτέρω μεταβολή ενσωματώνει κυρίως την αύξηση των μεταβιβάσεων από τον τακτικό προϋπολογισμό για τη χρηματοδότηση του ασφαλιστικού συστήματος και ειδικότερα για την κάλυψη των παροχών κύριας σύνταξης.

Αντίστοιχα, οι συνολικές δαπάνες των ΟΚΑ προβλέπεται να είναι αυξημένες κατά 1.366 εκατ. ευρώ σε σχέση με το 2025 και να ανέλθουν σε 53.569 εκατ. ευρώ. Η μεταβολή αυτή οφείλεται κατά κύριο λόγο στην αύξηση κατά 1.358 εκατ. ευρώ των κοινωνικών παροχών, η οποία ενσωματώνει την προβλεπόμενη αύξηση κατά 1.331 εκατ. ευρώ της συνταξιοδοτικής δαπάνης.

Ειδικότερα, η δαπάνη των κύριων συντάξεων εκτιμάται ότι θα παρουσιάσει αύξηση εξαιτίας κυρίως:

- της αναπροσαρμογής των συντάξεων με βάση τον συντελεστή που προκύπτει από τον μέσο όρο του ετήσιου ποσοστού μεταβολής του ΑΕΠ και του ποσοστού μεταβολής του μέσου ετήσιου

γενικού δείκτη τιμών καταναλωτή του προηγούμενου έτους, σύμφωνα με το άρθρο 14 παρ.4 του ν.4387/2016, η οποία προβλέπεται να ανέλθει σε 629 εκατ. ευρώ περίπου,

- του μη συμψηφισμού του 50% της αύξησης των συντάξεων με την προσωπική διαφορά και
- της προβλεπόμενης αύξησης του ρυθμού απονομής νέων συντάξεων.

Η δαπάνη για τις επικουρικές συντάξεις προβλέπεται αυξημένη σε σχέση με το 2025, καθ' όσον αναμένεται να εντατικοποιηθούν εντός του 2026 οι εκκαθαρίσεις που αφορούν σε περιπτώσεις διαδοχικής ασφάλισης και να καταβληθούν τα σχετικά αναδρομικά ποσά στους δικαιούχους.

Επιπρόσθετα, προβλέπεται αύξηση κατά 184 εκατ. ευρώ των κοινωνικών παροχών σε είδος (φαρμακευτική δαπάνη, δαπάνη παροχών υγείας) του ΕΟΠΥΥ, ενσωματώνοντας την επέκταση του μέτρου της αύξησης του ορίου φαρμακευτικής δαπάνης κατά 100 εκατ. ετησίως και μετά το 2025 καθώς και την αύξηση κατά 35 εκατ. ευρώ του ορίου υγειονομικής δαπάνης διαγνωστικών και ιδιωτικών κλινικών.

2.2.3. Επισκόπηση δαπανών και εσόδων

Η επισκόπηση δαπανών και εσόδων αποτελεί σημαντικό μηχανισμό για την αποτελεσματικότερη επιλογή και αξιοποίηση των διαθέσιμων πόρων από πλευράς των Υπουργείων και των λοιπών φορέων της Γενικής Κυβέρνησης. Μέσω του μηχανισμού αυτού παρέχεται στην Κυβέρνηση η δυνατότητα για τη συστηματική επανεξέταση των πόρων που χρησιμοποιούνται, των διαδικασιών που ακολουθούνται και των δράσεων που αναπτύσσονται καθώς και για τη συνακόλουθη λήψη μέτρων με στόχο τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των προγραμμάτων και των πολιτικών της αλλά και του δημοσιονομικού αποτελέσματος.

Σε αυτή την κατεύθυνση θα συνεχιστεί για το 2026 η αποτύπωση των κύριων δράσεων επισκόπησης δαπανών και εσόδων των Υπουργείων και των εποπτευόμενων φορέων της Γενικής Κυβέρνησης. Σε αυτές περιλαμβάνονται δράσεις οριζόντιες καθώς και τομεακές, που θα παρουσιαστούν στον ειδικό τόμο του προϋπολογισμού επιδόσεων.

Ο συντονισμός και η παρακολούθηση των δράσεων επισκόπησης δαπανών και εσόδων διενεργείται από το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους (ΓΛΚ) σε συνεργασία με τα Υπουργεία και τους εποπτευόμενους από αυτά φορείς της Γενικής Κυβέρνησης.

2.2.4. Προϋπολογισμός επιδόσεων

Για το 2026 συνεχίζεται η ωρίμανση της μεταρρύθμισης του προϋπολογισμού επιδόσεων. Το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών σε στενή συνεργασία με τους φορείς της Κεντρικής Διοίκησης (Υπουργεία, Αποκεντρωμένες Διοικήσεις, Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές - ΑΔΑ) καθώς και τους λοιπούς φορείς της Γενικής Κυβέρνησης συνεχίζει τις εργασίες με σκοπό τη βελτίωση κύριων παραμέτρων του συστήματος, όπως η επιλογή και η αποτύπωση των καταλληλότερων Κύριων Δεικτών Επίδοσης για κάθε Πρόγραμμα.

Επιπλέον, συνεχίζεται για το 2026 η διαδικασία ανάπτυξης διακριτών Προγραμμάτων για το σύνολο των ΑΔΑ.

Το ΓΛΚ προετοιμάζοντας το επόμενο στάδιο της μεταρρύθμισης, ήτοι την παρακολούθηση της εκτέλεσης του προϋπολογισμού επιδόσεων, πέραν της κατάρτισης αυτού, εργάζεται για την περαιτέρω βελτίωση της δομής των Προγραμμάτων.

2.2.5. Λειτουργική ταξινόμηση του προϋπολογισμού

Σύμφωνα με τις διεθνείς δεσμεύσεις της χώρας μας, θα παρουσιαστεί για τον προϋπολογισμό έτους 2026 προϋπολογιστική αναφορά σε δεύτερο επίπεδο λειτουργικής ταξινόμησης, σύμφωνα με το πρότυπο CoFoG (Classification of the Functions of Government - CoFoG).

Για τον σκοπό αυτό αξιοποιούνται οι αναφορές του προϋπολογισμού επιδόσεων, καθώς υπάρχει διασύνδεση της λειτουργικής ταξινόμησης και της ταξινόμησης κατά Πρόγραμμα σε αναλυτικό επίπεδο (υποπρογράμματος). Για το 2026 η ανάλυση της λειτουργικής ταξινόμησης προϋπολογιστικά αναμένεται να καταστεί λεπτομερέστερη λόγω και της ανάπτυξης υποπρογραμμάτων για το σύνολο των ΑΔΑ.

2.2.6. Ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης στον προϋπολογισμό - Green Budgeting

Η ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης στον προϋπολογισμό (green budgeting) αποτελεί κύριο εργαλείο για την ανάδειξη και την επίτευξη στόχων για το κλίμα και το περιβάλλον, ενώ επιτρέπει και τη διασύνδεσή τους με τη λήψη αποφάσεων στο πλαίσιο της άσκησης δημοσιονομικής πολιτικής.

Ο χαρακτηρισμός των Προγραμμάτων των φορέων της Κεντρικής Διοίκησης ως προς την περιβαλλοντική τους επίπτωση σε σχέση με τους έξι περιβαλλοντικούς στόχους βιώσιμων δραστηριοτήτων της ΕΕ¹ (green budget tagging) επικαιροποιείται σε ετήσια βάση, όπου αυτό απαιτείται, από τους αρμόδιους φορείς της Κεντρικής Διοίκησης σε συνεργασία με το ΓΛΚ και το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Για το 2026 το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών προβλέπει, πέρα από την παρακολούθηση της αξιολόγησης του περιβαλλοντικού αποτυπώματος των πολιτικών που θα χρηματοδοτηθούν από τον προϋπολογισμό, και στη δημιουργία αντίστοιχου πλαισίου αναφορικά με την παρακολούθηση της περιβαλλοντικής αξιολόγησης για τα έσοδα και τις φορολογικές δαπάνες. Για τον σκοπό αυτό έχει αναπτυχθεί ειδικό πλαίσιο συνεργασίας των συναρμόδιων Υπηρεσιών του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών με το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

2.3. Δημοσιονομικές παρεμβάσεις

Φορολογική μεταρρύθμιση για το δημογραφικό, τους νέους και τη μεσαία τάξη

Οι δημοσιονομικές παρεμβάσεις για το 2026 περιλαμβάνουν μία σειρά από φορολογικές και μισθολογικές μεταρρυθμίσεις με κύριο στόχο την ενίσχυση του εισοδήματος και τη μείωση των φορολογικών βαρών, ιδιαίτερα για τη μεσαία τάξη, τις οικογένειες με παιδιά και τους νέους. Οι κυριότερες από αυτές είναι:

- διαρθρωτική αναμόρφωση της κλίμακας φόρου εισοδήματος για μισθωτούς, συνταξιούχους, αγρότες και ελεύθερους επαγγελματίες,
- μη συμψηφισμός του 50% της αύξησης των συντάξεων με την προσωπική διαφορά για το έτος 2026 και κατάργηση του συμψηφισμού της προσωπικής διαφοράς από το 2027,
- παρεμβάσεις στα ειδικά μισθολόγια των Ενόπλων Δυνάμεων και των Σωμάτων Ασφαλείας καθώς και παρεμβάσεις σε λοιπές κατηγορίες υπαλλήλων, όπως του Υπουργείου Εξωτερικών, τα μέλη

¹ α) μετριασμός της κλιματικής αλλαγής, β) προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, γ) βιώσιμη χρήση και προστασία των υδάτινων και των θαλάσσιων πόρων, δ) μετάβαση σε κυκλική οικονομία, ε) πρόληψη και έλεγχος της ρύπανσης και στ) προστασία και αποκατάσταση της βιοποικιλότητας και των οικοσυστημάτων (Κανονισμός (ΕΕ) 2020/852 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 18ης Ιουνίου 2020).

Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (ΔΕΠ) και οι ερευνητές, οι μηχανικοί και οι λοιποί υπάλληλοι με πενταετή κύκλο σπουδών,

- σταδιακή κατάργηση του ΕΝΦΙΑ για κύριες κατοικίες σε οικισμούς με πληθυσμό έως 1.500 κατοίκους,
- μείωση κατά 30% του ΦΠΑ σε νησιά της περιφέρειας του Βορείου Αιγαίου, του νομού Έβρου και του νομού Δωδεκανήσων με πληθυσμό έως 20.000 κατοίκους,
- εισαγωγή ενδιάμεσου συντελεστή 25% στον φόρο εισοδήματος από ακίνητα. Παράλληλα, επεκτείνονται η φοροαπαλλαγή για κενές κατοικίες που θα εκμισθωθούν και το 2026 καθώς και η απαλλαγή ΦΠΑ στα νέα κτήρια, ενώ επεκτείνεται χρονικά ο περιορισμός νέων βραχυχρόνιων μισθώσεων στα 3 δημοτικά διαμερίσματα της Αθήνας και
- μείωση των τεκμηρίων διαβίωσης, η οποία κυμαίνεται από 30% έως 35%, για τις κατοικίες, σημαντικές μειώσεις των αντικειμενικών δαπανών για τα αυτοκίνητα, προσαρμογές στο ελάχιστο εισόδημα για τους ελεύθερους επαγγελματίες σε οικισμούς με πληθυσμό έως 1.500 κατοίκους και εξαίρεση από το ελάχιστο εισόδημα για τις νέες μητέρες.

Οι παρεμβάσεις αυτές πραγματοποιούνται εντός των δημοσιονομικών στόχων. Το συνολικό κόστος των νέων μέτρων για το 2026 ανέρχεται σε 1,76 δισ. ευρώ.

Πέραν των ανωτέρω παρεμβάσεων, τον Απρίλιο 2026 θα αυξηθεί περαιτέρω ο κατώτατος μισθός με στόχο να ανέλθει στο ποσό των 950 ευρώ τον Απρίλιο 2027 από το ποσό των 880 ευρώ που είναι σήμερα. Η αύξηση αυτή επηρεάζει το επίδομα ανεργίας, το επίδομα μητρότητας, τα επιδόματα τριετιών, την αμοιβή υπερωριών και τους βασικούς μισθούς των δημόσιων υπαλλήλων.

Επιπρόσθετες παρεμβάσεις είναι οι ακόλουθες:

- επέκταση του προγράμματος ανακαίνισης σχολείων «Μαριέττα Γιαννάκου» με επιπλέον 300 εκατ. ευρώ ως δωρεά από τις τέσσερις συστημικές τράπεζες, με αποτέλεσμα ο συνολικός προϋπολογισμός να ανέλθει στο ποσό των 650 εκατ. ευρώ. Η εν λόγω παρέμβαση αποσκοπεί στην ανακαίνιση περισσότερων από 2.500 σχολικών μονάδων,
- θέσπιση υπερεκπτώσεων 100% για επενδυτικές δαπάνες σε στρατηγικούς τομείς, όπως η άμυνα και η κατασκευή οχημάτων καθώς και αεροσκαφών και των εξαρτημάτων αυτών και
- μη υπολογισμός της Εισφοράς Αλληλεγγύης για τους εργαζόμενους συνταξιούχους με βάση την προσαύξηση της σύνταξής τους λόγω της εργασίας.

Ειδικότερα, η αναμόρφωση της φορολογικής κλίμακας συνίσταται στα ακόλουθα:

- μείωση των φορολογικών συντελεστών κατά 2% για εισοδήματα από 10.000 έως 40.000 ευρώ. Συγκεκριμένα, οι φορολογικοί συντελεστές μειώνονται:
 - ο από 22% σε 20% για εισόδημα μεταξύ 10.000 - 20.000 ευρώ,
 - ο από 28% σε 26% για εισόδημα μεταξύ 20.000 - 30.000 ευρώ και
 - ο από 36% σε 34% για εισόδημα μεταξύ 30.000 - 40.000 ευρώ,
- εισαγωγή νέας φορολογικής κλίμακας με συντελεστή 39% για εισοδήματα μεταξύ 40.000 και 60.000 ευρώ,
- ο συντελεστής για εισόδημα από 10.000 έως 20.000 ευρώ, ο οποίος πλέον θα ανέρχεται σε 20% για φορολογούμενους χωρίς τέκνα, μειώνεται περαιτέρω αναλόγως του αριθμού των τέκνων και ακόμη περισσότερο για τους τρίτεκνους σε:
 - ο 18% για φορολογούμενους με 1 εξαρτώμενο τέκνο,
 - ο 16% για φορολογούμενους με 2 εξαρτώμενα τέκνα και
 - ο 9% για φορολογούμενους με 3 εξαρτώμενα τέκνα,

- όσον αφορά στους πολύτεκνους, προβλέπεται μεγαλύτερη μείωση των συντελεστών και ειδικότερα, για οικογένειες με τέσσερα ή περισσότερα παιδιά ο φόρος για εισοδήματα έως 20.000 ευρώ μηδενίζεται,
- ο συντελεστής για εισόδημα από 20.000 έως 30.000 ευρώ, ο οποίος πλέον θα ανέρχεται σε 26% για φορολογούμενους χωρίς τέκνα, μειώνεται επίσης κατά 2 ποσοστιαίες μονάδες για κάθε τέκνο, ανεξαρτήτως αριθμού τέκνων:
 - ο 24% για φορολογούμενους με 1 εξαρτώμενο τέκνο,
 - ο 22% για φορολογούμενους με 2 εξαρτώμενα τέκνα,
 - ο 20% για φορολογούμενους με 3 εξαρτώμενα τέκνα,
 - ο 18% για φορολογούμενους με 4 εξαρτώμενα τέκνα και
 - ο 16% για φορολογούμενους με 5 εξαρτώμενα τέκνα κ.λπ.,
- μηδενισμός του φόρου για εισοδήματα έως 20.000 ευρώ των νέων ηλικίας έως 25 ετών και
- διαμόρφωση σε 9% του συντελεστή για εισόδημα από 10.000 έως 20.000 ευρώ των νέων ηλικίας από 26 έως 30 ετών.

Το δημοσιονομικό κόστος της μεταρρύθμισης εκτιμάται σε 1,2 δισ. ευρώ για το 2026 και σε 1,6 δισ. ευρώ για το 2027 και αναμένεται να ωφελήσει περίπου 4 εκατομμύρια φορολογούμενους.

Αυξήσεις αποδοχών συνταξιούχων

Κατά τη διάρκεια του 2025 εφαρμόστηκαν τα ακόλουθα μέτρα:

- αύξηση των συντάξεων με βάση τον πληθωρισμό και το ΑΕΠ κατά 2,4%, με δημοσιονομικό κόστος 474 εκατ. ευρώ,
- ετήσια αναπροσαρμογή των ορίων της Εισφοράς Αλληλεγγύης Συνταξιούχων (ΕΑΣ), ώστε οι συνταξιούχοι που υπάγονται σε αυτή να λαμβάνουν το πλήρες ποσό της αύξησης της σύνταξης,
- επέκταση από το 2025 της απαλλαγής από τη φαρμακευτική δαπάνη στους χαμηλοσυνταξιούχους και
- καθιέρωση κοινωνικής ενίσχυσης ποσού 250 ευρώ κάθε Νοέμβριο για συνταξιούχους άνω των 65 ετών με χαμηλά εισοδηματικά κριτήρια (14.000 ευρώ για άγαμους και 26.000 ευρώ για έγγαμους) καθώς και για ανασφάλιστους υπερήλικες και άτομα με αναπηρία, με ετήσιο κόστος 360 εκατ. ευρώ.

Τα νέα μέτρα για τους συνταξιούχους, πέραν των ωφελειών της φορολογικής μεταρρύθμισης και της ενίσχυσης του Νοεμβρίου, τα οποία θα εφαρμοστούν από το 2026, είναι τα εξής:

- περαιτέρω αύξηση των συντάξεων με βάση τον πληθωρισμό και το ΑΕΠ,
- μη συνυπολογισμός της προσαύξησης της σύνταξης των εργαζόμενων συνταξιούχων λόγω της εργασίας τους κατά τον υπολογισμό της ΕΑΣ και
- μη συμψηφισμός του 50% της αύξησης της σύνταξης με την προσωπική διαφορά από τον Ιανουάριο 2026, πλήρης δε κατάργηση του συμψηφισμού από τον Ιανουάριο 2027. Το μέτρο αυτό εκτιμάται ότι θα ωφελήσει άμεσα περίπου 671.000 συνταξιούχους.

Το συνολικό κόστος της αύξησης των συντάξεων βάσει πληθωρισμού και ΑΕΠ και λαμβανομένου υπόψη του μη συμψηφισμού με την προσωπική διαφορά, εκτιμάται για το 2026 σε 629 εκατ. ευρώ.

Αυξήσεις αποδοχών δημόσιων υπαλλήλων

Κατά τη διάρκεια του 2025 εφαρμόστηκαν τα ακόλουθα μέτρα:

- θεσμοθέτηση κανόνα ετήσιας οριζόντιας αύξησης των μισθών ανάλογα με την αύξηση του κατώτατου μισθού, με το δημοσιονομικό κόστος για το 2025 να ανέρχεται στο ποσό των 215 εκατ. ευρώ,
- αυτοτελής φορολόγηση της αποζημίωσης των εφημεριών των ιατρών του Εθνικού Συστήματος Υγείας (ΕΣΥ), με κόστος 40 εκατ. ευρώ,
- μείωση των ασφαλιστικών εισφορών κατά μία (1) μονάδα και στο Δημόσιο, με κόστος 83 εκατ. ευρώ,
- μερικός ή πλήρης μη συμψηφισμός της προσωπικής διαφοράς στη μισθολογική εξέλιξη των δημόσιων υπαλλήλων, με ετήσιο κόστος 12 εκατ. ευρώ προσαυξανόμενο κατά 5 εκατ. ευρώ ετησίως,
- αύξηση του κινήτρου επίτευξης στόχων, με ετήσιο κόστος 40 εκατ. ευρώ,
- αύξηση της νυχτερινής αποζημίωσης των ενστόλων, με ετήσιο κόστος 25 εκατ. ευρώ και
- ενίσχυση των στελεχών των Ενόπλων Δυνάμεων και των Σωμάτων Ασφαλείας με το επίδομα ιδιαίτερων συνθηκών εργασίας και επικινδυνότητας ύψους 100 ευρώ μηνιαίως, με εκτιμώμενο συνολικό κόστος 111 εκατ. ευρώ για το 2025 και 222 εκατ. ευρώ για το 2026.

Για το 2026, πέραν των ωφελειών που θα έχουν οι δημόσιοι υπάλληλοι από τη φορολογική μεταρρύθμιση, εφαρμόζονται οι ακόλουθες παρεμβάσεις ύψους 613 εκατ. ευρώ:

- οριζόντια αύξηση των μισθών από τον Απρίλιο 2026, ανάλογα με την αύξηση του κατώτατου μισθού, με εκτιμώμενο κόστος 358 εκατ. ευρώ περίπου,
- αναμόρφωση του μισθολογίου των Ενόπλων Δυνάμεων με αυξήσεις εφαρμοζόμενες από τον Οκτώβριο 2025, ετήσιου κόστους 162 εκατ. ευρώ (καθαρού κόστους 85 εκατ. ευρώ μετά την αναδιάρθρωση της δομής των Ενόπλων Δυνάμεων) και των Σωμάτων Ασφαλείας (Ελληνική Αστυνομία, Πυροσβεστικό Σώμα, Λιμενικό Σώμα - Ελληνική Ακτοφυλακή), ετήσιου κόστους 127 εκατ. ευρώ,
- αυξήσεις στην αποζημίωση υπηρεσίας αλλοδαπής, στο επίδομα ειδικών καθηκόντων και στις αποζημιώσεις για τα δίδακτρα φοίτησης των τέκνων του προσωπικού του Υπουργείου Εξωτερικών, με ετήσιο κόστος 30 εκατ. ευρώ,
- μισθολογική αναγνώριση (δύο μισθολογικά κλιμάκια) των αποφοίτων Πολυτεχνικών Σχολών και άλλων Πανεπιστημιακών Σχολών με πενταετή κύκλο σπουδών, κόστους 7 εκατ. ευρώ και
- θέσπιση αφορολόγητου για το επίδομα βιβλιοθήκης των μελών ΔΕΠ και των ερευνητών, με ετήσιο κόστος 6 εκατ. ευρώ περίπου και αναγνώριση προϋπηρεσίας ερευνητών σε Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (ΑΕΙ) και σε τεχνολογικούς φορείς, ανεξαρτήτως της σχέσης εργασίας.

Παρεμβάσεις για το στεγαστικό πρόβλημα

Το 2025 εφαρμόστηκαν τα κάτωθι μέτρα:

- νέο πρόγραμμα «ΣΠΙΤΙ μου II», συνολικού προϋπολογισμού 2 δισ. ευρώ, με διευρυμένα ηλικιακά και εισοδηματικά κριτήρια σε σχέση με το πρώτο πρόγραμμα «ΣΠΙΤΙ μου»,
- απαλλαγή από τον φόρο εισοδήματος για 3 έτη σε ιδιοκτήτες οι οποίοι από τις 08.9.2024 έως τις 31.12.2025 εκμισθώνουν κενά σπίτια με μακροχρόνια μίσθωση ή μετατρέπουν τη βραχυχρόνια μίσθωση ακινήτων σε μακροχρόνια,
- απαγόρευση της εγγραφής για το 2025 στο μητρώο βραχυχρόνιων μισθώσεων νέων ακινήτων του κέντρου της Αθήνας (1ο, 2ο, 3ο δημοτικό διαμέρισμα),
- αύξηση του τέλους ανθεκτικότητας στην κλιματική κρίση για βραχυχρόνιες μισθώσεις,

- διπλασιασμός της μέγιστης επιδότησης του προγράμματος «Ανακαινίζω - Ενοικιάζω» και
- επιστροφή σε ετήσια βάση, από τον Νοέμβριο 2025, ενός μισθώματος σε δικαιούχους ενοικιαστές (κύριας και φοιτητικής κατοικίας) με βάση εισοδηματικά και περιουσιακά κριτήρια, που καταλαμβάνουν περίπου το 80% των ενοικιαστών, ετήσιου κόστους 230 εκατ. ευρώ.

Για το 2026 οι νέες παρεμβάσεις περιλαμβάνουν:

- επέκταση και για το έτος 2026 της φοροαπαλλαγής διάρκειας τριών ετών για κενά ακίνητα που θα διατεθούν σε μακροχρόνια μίσθωση, με κόστος 13 εκατ. ευρώ για το 2026 και 22 εκατ. ευρώ για το 2027. Σε αυτό το πλαίσιο διευρύνεται το πεδίο εφαρμογής του μέτρου, ως ακολούθως:
 - ο σε περίπτωση που η μίσθωση αφορά σε τρίτεκνη ή πολύτεκνη οικογένεια, η απαλλαγή θα χορηγείται και για σπίτια με μεγαλύτερο εμβαδό από 120 τ.μ., προσαυξανόμενο κατά 20 τ.μ. για κάθε εξαρτώμενο τέκνο άνω των δύο,
 - ο σε περίπτωση αποχώρησης του μισθωτή εντός της τριετίας, η απαλλαγή συνεχίζει να ισχύει για το υπολειπόμενο διάστημα και εφόσον το ακίνητο κενωθεί άπαξ και εκμισθωθεί εκ νέου και
 - ο ειδικά για τις περιπτώσεις μίσθωσης σε ιατρικό ή νοσηλευτικό προσωπικό που απασχολείται σε φορείς της Γενικής Κυβέρνησης, σε εκπαιδευτικούς όλων των βαθμίδων της δημόσιας εκπαίδευσης καθώς και σε ένστολο προσωπικό των Ενόπλων Δυνάμεων και των Σωμάτων Ασφαλείας, η απαλλαγή ισχύει και υπό την προϋπόθεση ότι το ακίνητο μισθώνεται για τουλάχιστον έξι (6) συναπτούς μήνες,
- θέσπιση από το 2026 ενδιάμεσου συντελεστή 25% (από 35%) για εισόδημα από μισθώματα, το ύψος του οποίου κυμαίνεται από 12.000 έως 24.000 ευρώ. Το μέτρο εκτιμάται ότι θα ωφελήσει περίπου 161.000. ιδιοκτήτες και παράλληλα, αναμένεται να συμβάλλει στη φορολογική συμμόρφωση και στη συγκράτηση των τιμών των ενοικίων. Το δημοσιονομικό κόστος εκτιμάται σε 90 εκατ. ευρώ ετησίως,
- επέκταση της αναστολής του ΦΠΑ στις νέες οικοδομές μέχρι το τέλος του 2026, με ετήσιο κόστος 18 εκατ. ευρώ,
- παράταση της μείωσης του φόρου εισοδήματος για δαπάνες αναβάθμισης κτηρίων για τα έτη 2025 και 2026, με εκτιμώμενο κόστος 5 εκατ. ευρώ,
- επέκταση για το έτος 2026 του περιορισμού νέων βραχυχρόνιων μισθώσεων στα τρία δημοτικά διαμερίσματα της Αθήνας και
- θέσπιση νέου πλαισίου κοινωνικής αντιπαροχής σχετικά με την αξιοποίηση της δημόσιας ακίνητης περιουσίας για την κατασκευή σύγχρονων κοινωνικών κατοικιών, με στόχο την εξασφάλιση κοινωνικής μίσθωσης σε ευάλωτες ομάδες.

Κατάργηση ΕΝΦΙΑ σε οικισμούς με πληθυσμό έως 1.500 κατοίκους

Από το 2026 ο ΕΝΦΙΑ μειώνεται κατά 50%, ενώ από το 2027 ο φόρος καταργείται πλήρως για κύριες κατοικίες σε οικισμούς με πληθυσμό έως 1.500 κατοίκους, εξαιρουμένων των οικισμών της Αττικής (πλην των νησιών). Το μέτρο αφορά περίπου σε 1 εκατομμύριο ακίνητα εντός 12.720 οικισμών (σε σύνολο 13.586 οικισμών) της χώρας, με ετήσιο κόστος 75 εκατ. ευρώ περίπου. Σημειώνεται ότι η αποκέντρωση συνδέεται άμεσα και με το στεγαστικό πρόβλημα, κατά τα ως άνω.

Μείωση ΦΠΑ κατά 30% στα ακριτικά νησιά του Αιγαίου

Από την 01.01.2026 ο ΦΠΑ μειώνεται κατά 30% στα νησιά της περιφέρειας του Βορείου Αιγαίου, του νομού Έβρου (Σαμοθράκη) και του νομού Δωδεκανήσων με πληθυσμό έως 20.000 κατοίκους. Το ετήσιο κόστος του μέτρου υπολογίζεται σε 25 εκατ. ευρώ και αποσκοπεί στην ενίσχυση της οικιστικής και της επιχειρηματικής δραστηριότητας στις εν λόγω περιοχές.

Αναμόρφωση τεκμηρίων διαβίωσης

Θεσπίζονται μεταρρυθμίσεις σχετικά με τα τεκμήρια διαβίωσης με στόχο τη μείωση της φορολογικής επιβάρυνσης για περίπου 477.000 φορολογούμενους, ετήσιου κόστους 40 εκατ. ευρώ.

Ειδικότερα, οι εν λόγω μεταρρυθμίσεις συνίστανται στα ακόλουθα:

- μείωση των συντελεστών που προσδιορίζουν τις αντικειμενικές δαπάνες για κατοικίες, η οποία κυμαίνεται από 30% έως 35%,
- υπολογισμός της τεκμαρτής δαπάνης για τα αυτοκίνητα που ταξινομήθηκαν μετά την 01.11.2010 με βάση εφεξής τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα (κατ' αναλογία με τα τέλη κυκλοφορίας) και όχι με βάση τα κυβικά εκατοστά. Η εν λόγω παρέμβαση ευνοεί την αγορά νεότερων οχημάτων, κάτω της δεκαετίας, με χαμηλότερες εκπομπές ρύπων,
- μείωση της τεκμαρτής δαπάνης για τα νεότερα σκάφη στα χαμηλότερα επίπεδα, όπως ισχύει για τα παλαιότερα σκάφη και
- εξαίρεση από την ελάχιστη αντικειμενική δαπάνη των εξαρτώμενων τέκνων που έχουν ίδιο εισόδημα.

Ενίσχυση επενδύσεων

Οι παρεμβάσεις που αποβλέπουν στην ενίσχυση των ιδιωτικών επενδύσεων είναι οι ακόλουθες:

- αύξηση του εθνικού σκέλους του προϋπολογισμού δημοσίων επενδύσεων κατά 500 εκατ. ευρώ σε μόνιμη βάση από το 2025, ανερχόμενου σε 3,3 δισ. ευρώ το 2026,
- νέα δράση του Προγράμματος Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης για την ενίσχυση επενδυτικών σχεδίων για νέες αλλά και για υφιστάμενες πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις σε περιοχές Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης (Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας και Δήμοι Μεγαλόπολης, Τρίπολης, Γορτυνίας και Οιχαλίας),
- δράση 200 εκατ. ευρώ στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2021 - 2027, για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων στους τομείς της μεταποίησης και των υπηρεσιών,
- στοχευμένη δράση 50 εκατ. ευρώ για κλάδους με υστέρηση στο εμπορικό ισοζύγιο,
- δράση 70 εκατ. ευρώ για την ενίσχυση της αυτοαπασχόλησης πτυχιούχων που ενδιαφέρονται να αναπτύξουν νέα επιχειρηματική δραστηριότητα,
- χρηματοδότηση δράσης για τις επιχειρήσεις που θα επενδύσουν στην ανάπτυξη ή/και στην παραγωγή στους τομείς των ψηφιακών τεχνολογιών, της βιοτεχνολογίας και των καθαρών και αποδοτικών ως προς τη χρήση των πόρων τεχνολογιών, με προϋπολογισμό 50 εκατ. ευρώ (ευρωπαϊκή πρωτοβουλία STEP),
- αύξηση κατά 300 εκατ. ευρώ του εγγυοδοτικού προγράμματος InvestEU, στο πλαίσιο του ΤΑΑ, για τη στήριξη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και με στόχο να κινητοποιηθούν δάνεια ύψους

3,6 δισ. ευρώ, τα οποία θα στηρίξουν τουλάχιστον 25.000 μικρομεσαίες επιχειρήσεις σε όλη τη χώρα, -

- επέκταση της χρηματοδότησης του Ταμείου Χαρτοφυλακίου ΤΕΠΙΧ ΙΙΙ μέσω της ΕΑΤ, με επιπλέον πόρους 780 εκατ. ευρώ, για επιχειρηματικά δάνεια μικρομεσαίων επιχειρήσεων,
- θεσμοθέτηση νέων ταμείων το 2026, όπως το Ταμείο Αγροτικής Επιχειρηματικότητας (έως 170 εκατ. ευρώ), το Ταμείο Εγγυοδοσίας DeLFI Plus (έως 500 εκατ. ευρώ) και το Patent Fund (41,4 εκατ. ευρώ) για τη στήριξη της κατοχύρωσης ευρεσιτεχνιών και
- υπερεκπτώσεις επενδυτικών δαπανών με στόχο την ενίσχυση των ιδιωτικών επενδύσεων σε νεύραλγικούς τομείς της βιομηχανίας. Προς αυτή την κατεύθυνση, οι δαπάνες σε στρατηγικούς τομείς, όπως η άμυνα και η κατασκευή οχημάτων καθώς και αεροσκαφών και των εξαρτημάτων αυτών, θα εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα των επιχειρήσεων προσαυξημένες κατά 100%. Το μέτρο αφορά σε επενδύσεις της περιόδου 2026 - 2028, με το συνολικό ύψος της φορολογικής έκπτωσης να ανέρχεται στο ποσό των 150 εκατ. ευρώ.

Λοιπές παρεμβάσεις

Οι λοιπές παρεμβάσεις που έλαβαν χώρα το 2025 για την ενίσχυση του διαθέσιμου εισοδήματος περιλαμβάνουν:

- μείωση των ασφαλιστικών εισφορών κατά 1 μονάδα,
- κατάργηση του τέλους επιτηδεύματος από το 2025 σε συνέχεια της μείωσης κατά 50% το 2024,
- μονιμοποίηση της επιστροφής του ΕΦΚ στους αγρότες με νέο σύστημα,
- αυτοτελής φορολόγηση εφημεριών των ιατρών του ΕΣΥ,
- μείωση του ψηφιακού τέλους συναλλαγής σε μία σειρά από συναλλαγές,
- κατάργηση τέλους σταθερής τηλεφωνίας (5%) για συνδέσεις με οπτική ίνα,
- απαλλαγή από τον φόρο ασφαλιστρού (15%) συμβολαίων υγείας για παιδιά ηλικίας έως 18 ετών,
- φοροαπαλλαγή οικειοθελών παροχών επιχειρήσεων υπέρ των νέων γονέων,
- κίνητρο προσέλκυσης ιατρών σε προβληματικές και άγονες περιοχές,
- αύξηση του φοιτητικού στεγαστικού επιδόματος για τα περιφερειακά Πανεπιστήμια,
- αύξηση των αποδοχών των σπουδαστών στρατιωτικών σχολών,
- αναμόρφωση του επιδόματος επικίνδυνης και ανθυγιεινής εργασίας ΟΤΑ,
- μείωση των τραπεζικών προμηθειών,
- διπλασιασμός των εισοδηματικών ορίων του εξωδικαστικού μηχανισμού και
- μείωση των ασφαλιστικών εισφορών για υπερεργασία, υπερωρίες, νυχτερινή απασχόληση και απασχόληση σε ημέρες αργίας ή Κυριακές για εργαζόμενους πλήρους απασχόλησης.

Για το 2026 θεσπίζονται οι ακόλουθες νέες παρεμβάσεις:

- κατάργηση από τον Ιανουάριο 2026 του τέλους 10% στη συνδρομητική τηλεόραση, με ετήσιο κόστος 22 εκατ. ευρώ,
- επέκταση της μείωσης κατά 50% του ελάχιστου εισοδήματος για τους ελεύθερους επαγγελματίες στους οικισμούς εκτός Αττικής με πληθυσμό έως 1.500 κατοίκους και τα σχολικά κυλικεία,
- εξαίρεση από το ελάχιστο εισόδημα για τις νέες μητέρες που ασκούν ελεύθερο επάγγελμα κατά το έτος γέννησης του τέκνου καθώς και για τα επόμενα δύο έτη,
- αύξηση της αποζημίωσης των οπλιτών από 8,8 ευρώ σε 50 έως 100 ευρώ μηνιαίως, με ετήσιο δημοσιονομικό κόστος 25 εκατ. ευρώ περίπου,

- έναρξη λειτουργίας από τον Ιανουάριο 2026 του Ταμείου Καινοτομίας Φαρμάκων, με ετήσιο κόστος 50 εκατ. ευρώ, για την ευχερέστερη πρόσβαση των ασθενών σε καινοτόμες θεραπείες και
- απαλλαγή, από το φορολογικό έτος 2026, των ιδρυμάτων και των κληροδοτημάτων από τον φόρο εισοδήματος καθώς και μη φορολόγηση των δωρεών προς αυτά. Το εν λόγω μέτρο έχει ετήσιο κόστος 43 εκατ. ευρώ.

Πίνακας 2.4.: Κυριότερες μόνιμες δημοσιονομικές παρεμβάσεις 2025 - 2027				
Περιγραφή	2025	2026	2027	
A. Νέες παρεμβάσεις*				
Αναμόρφωση κλίμακας φορολογίας εισοδήματος με έμφαση στις οικογένειες με παιδιά, στους νέους και στη μεσαία τάξη	0	-1.218	-1.624	
Μείωση του φόρου εισοδήματος ακινήτων με εισαγωγή ενδιάμεσου συντελεστή 25%	0	0	-90	
Σταδιακή κατάργηση του ΕΝΦΙΑ για κύριες κατοικίες σε οικισμούς με πληθυσμό έως 1.500 κατοίκους (50% μείωση το 2026 και πλήρης κατάργηση το 2027)	0	-38	-75	
Αναπροσαρμογή και εξορθολογισμός του συστήματος τεκμηρίων διαβίωσης	0	-40	-40	
Μη συμψηφισμός του 50% της αύξησης των συντάξεων με την προσωπική διαφορά των συνταξιούχων το 2026 και κατάργηση του συμψηφισμού από το 2027	0	-75	-210	
Μείωση ΦΠΑ κατά 30% στα νησιά της περιφέρειας του Βορείου Αιγαίου, του νομού Έβρου (Σαμοθράκη) και του νομού Δωδεκανήσων με πληθυσμό έως 20.000 κατοίκους	0	-25	-25	
Μείωση κατά 50% του ελάχιστου εισοδήματος για τους ελεύθερους επαγγελματίες στους οικισμούς εκτός Αττικής με πληθυσμό έως 1.500 κατοίκους και τα σχολικά κυλικεία καθώς και εξαίρεση από το ελάχιστο εισόδημα για τις νέες μητέρες τόσο κατά το έτος γέννησης του τέκνου όσο και για τα επόμενα 2 έτη	0	-10	-10	
Αναμόρφωση του μισθολογίου των Ενόπλων Δυνάμεων	-41	-162	-162	
Εξοικονόμηση από την αναμόρφωση της δομής των Ενόπλων Δυνάμεων	19	77	77	
Αύξηση της αποζημίωσης των οπλιτών από 8,8 ευρώ σε 50 έως 100 ευρώ	0	-25	-25	
Αναμόρφωση του μισθολογίου των Σωμάτων Ασφαλείας (ΕΛΑΣ, ΠΣ, ΛΣ - ΕΛΑΚΤ)	-32	-127	-127	
Αναμόρφωση των αποδοχών των υπαλλήλων του Υπουργείου Εξωτερικών	0	-30	-30	
Αναγνώριση μισθολογικά integrated master του Πολυτεχνείου και λοιπών Πανεπιστημιακών Σχολών με πενταετή κύκλο σπουδών	0	-7	-7	
Θέσπιση αφορολόγητου επιδόματος βιβλιοθήκης μελών ΔΕΠ και ερευνητών	0	-6	-6	
Απαλλαγή από τον φόρο εισοδήματος ιδρυμάτων και κληροδοτημάτων	0	0	-43	
Ταμείο Καινοτομίας Φαρμάκων	0	-50	-50	
Κατάργηση τέλους συνδρομητικής τηλεόρασης	0	-22	-22	
A. Σύνολο	-53	-1.758	-2.465	
B. Παρεμβάσεις που θεσμοθετήθηκαν κατά την εκτέλεση του προϋπολογισμού 2025				
Επιστροφή ενός ενοικίου ετησίως	-230	-230	-230	
Κοινωνική ενίσχυση ύψους 250 ευρώ κάθε Νοέμβριο σε συνταξιούχους, ανασφάλιστους υπερήλικες και σε άτομα με αναπηρία	-360	-360	-360	
Αύξηση του εθνικού σκέλους του προϋπολογισμού δημοσίων επενδύσεων (σε σχέση με το ΜΔΣ)	-500	-500	-600	
Επέκταση του μέτρου της αύξησης του ορίου φαρμακευτικής δαπάνης κατά 100 εκατ. ετησίως και μετά το 2025	0	-100	-200	
Αύξηση του ορίου υγειονομικής δαπάνης διαγνωστικών και ιδιωτικών κλινικών	-35	-35	-35	
Χορήγηση φαρμάκων υψηλού κόστους από τον ΕΟΠΥΥ μέσω ιδιωτικών φαρμακείων	-12	-12	-12	
Επίδομα επικινδυνότητας ενστόλων ύψους 100 ευρώ μηνιαίως	-111	-222	-222	
Επέκταση απαλλαγής από τη φαρμακευτική δαπάνη στους χαμηλοσυνταξιούχους	-23	-23	-23	
Μη συμψηφισμός της προσωπικής διαφοράς των δημοσίων υπαλλήλων	-12	-17	-22	
Κατάργηση των ηλικιακών περιορισμών για τη χορήγηση του επιδόματος κώφωσης - βαρηκοΐας	-4	-4	-4	
Παράταση ισχύος της μείωσης του φόρου εισοδήματος για δαπάνες αναβάθμισης κτηρίων για τα έτη 2025 και 2026	-5	-5	0	
B. Σύνολο	-1.292	-1.508	-1.708	
Γ. Παρεμβάσεις που ενσωματώθηκαν στον προϋπολογισμό 2025				
Οριζόντια αύξηση μισθολογίου του δημόσιου τομέα, ώστε ο εισαγωγικός μισθός να μην υπολείπεται του επιπέδου του κατώτατου μισθού	-215	-572	-882	
Αύξηση των συντάξεων με βάση τον ρυθμό μεταβολής του ΑΕΠ και του πληθωρισμού	-474	-1.028	-1.562	
Μείωση των ασφαλιστικών εισφορών κατά 1% το 2025	-448	-448	-448	
Κατάργηση του τέλους επιτηδεύματος από το 2025 σε συνέχεια της μείωσης κατά 50% το 2024	-125	-144	-150	
Μείωση του ΕΝΦΙΑ κατά 20% για κατοικίες φυσικών προσώπων με φορολογητέα αξία έως 500.000 ευρώ, που ασφαλίζονται για φυσικές καταστροφές	-21	-41	-45	
Μονιμοποίηση της επιστροφής του ΕΦΚ στους αγρότες με νέο σύστημα	-100	-100	-100	
Αυτοτελής φορολόγηση εφημεριών των ιατρών του ΕΣΥ	-40	-40	-40	

Πίνακας 2.4.: Κυριότερες μόνιμες δημοσιονομικές παρεμβάσεις 2025 - 2027

Περιγραφή	2025	2026	2027
Μείωση του ψηφιακού τέλους συναλλαγής σε μία σειρά από συναλλαγές (τόκους εταιρικών δανείων, οικοδομικές άδειες, χρησιδάνεια, γάμους, ασφαλιστήρια συμβόλαια κ.λπ.)	-32	-32	-32
Κίνητρα για την καινοτομία, τις συγχωνεύσεις και τις εξαγορές	-41	-41	-41
Κατάργηση τέλους σταθερής τηλεφωνίας (5%) για συνδέσεις με οπτική ίνα (≥ 100 mbps)	-24	-24	-24
Απαλλαγή από τον φόρο ασφαλιστρού (15%) συμβολαίων υγείας για παιδιά ηλικίας έως 18 ετών	-17	-17	-17
Φοροαπαλλαγή οικειοθελών παροχών επιχειρήσεων υπέρ των νέων γονέων	-6	-6	-6
Απαλλαγή από τον φόρο εισοδήματος για κενά ακίνητα ή ακίνητα σε βραχυχρόνια μίσθωση, η οποία θα μετατραπεί σε μακροχρόνια μίσθωση (επέκταση και για το έτος 2026)	-3	-13	-22
Επέκταση της απαλλαγής από τον ΦΠΑ στα νέα κτήρια (επέκταση και για το έτος 2026)	-18	-18	0
Κίνητρο προσέλκυσης ιατρών σε προβληματικές και άγονες περιοχές	-16	-16	-16
Αύξηση κατά 20% της αποζημίωσης νυχτερινής απασχόλησης των ενστόλων από τον Ιανουάριο 2025	-25	-25	-25
Αύξηση του φοιτητικού στεγαστικού επιδόματος για τα περιφερειακά Πανεπιστήμια (από 1.500 ευρώ σε 2.000 ευρώ ετησίως και σε 2.500 ευρώ σε περίπτωση συγκατοίκησης)	-15	-15	-15
Αύξηση των αποδοχών των σπουδαστών στρατιωτικών σχολών	-14	-14	-14
Αναμόρφωση του κινήτρου επίτευξης στόχων στο Δημόσιο	-20	-40	-40
Αναμόρφωση του επιδόματος επικίνδυνης και ανθυγιεινής εργασίας στους ΟΤΑ	-37	-37	-37
Γ. Σύνολο	-1.691	-2.671	-3.517
Γενικό σύνολο (Α+Β+Γ)	-3.036	-5.937	-7.691

* όπως ανακοινώθηκαν στη ΔΕΘ 2025

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΔΗΜΟΣΙΟ ΧΡΕΟΣ

Η εκδοτική δραστηριότητα του Ελληνικού Δημοσίου συνεχίστηκε ομαλά καθ' όλη τη διάρκεια του τρέχοντος έτους καλύπτοντας τις χαμηλές χρηματοδοτικές του ανάγκες, κατά κύριο λόγο με κοινοπρακτικές εκδόσεις, οι οποίες είχαν υψηλό ποσοστό υπερκάλυψης του βιβλίου προσφορών τους, ενώ διατέθηκαν κατά προτεραιότητα σε τελικούς επενδυτές. Σημαντική συνεισφορά στην αναχρηματοδότηση των δανειακών αναγκών είχαν και κατά το τρέχον έτος οι μηνιαίες δημοπρασίες επανέκδοσης ομολόγων, οι οποίες συνεχίζουν να διενεργούνται σύμφωνα με το πρόγραμμα που έχει ήδη ανακοινωθεί. Τα συνολικά ταμειακά διαθέσιμα του Ελληνικού Δημοσίου παρέμειναν στα υψηλά επίπεδα των τελευταίων ετών, ενώ ξεκίνησε από το προηγούμενο έτος η χρήση μέρους του αποθεματικού προσόδων από τις αγορές κεφαλαίου για προπληρωμές των ευρωπαϊκών δανείων του μηχανισμού Greek Loan Facility (GLF).

Τον Δεκέμβριο 2025 αναμένεται να υλοποιηθεί νέα πρόωρη αποπληρωμή των ευρωπαϊκών δανείων του GLF, τα οποία έχουν κυμαινόμενο επιτόκιο, με την αναλογική αποπληρωμή δανείων που λήγουν κατά τα έτη 2033 - 2041, συνολικού ύψους 5.290 εκατ. ευρώ. Έχουν προηγηθεί οι αποπληρωμές δανείων ύψους 7.935 εκατ. ευρώ τον Δεκέμβριο 2024, 5.290 εκατ. ευρώ τον Δεκέμβριο 2023 και 2.645 εκατ. ευρώ τον Δεκέμβριο 2022.

Σε συνέχεια της ανάκτησης της επενδυτικής βαθμίδας (BBB-) από το Ελληνικό Δημόσιο το 2023 από τους οίκους αξιολόγησης DBRS, Standard & Poor's, Fitch, R & I και Scope, ακολούθησαν περαιτέρω αναβαθμίσεις κατά μία θέση, στη βαθμίδα BBB με σταθερή προοπτική, τον Δεκέμβριο 2024 από τον οίκο αξιολόγησης Scope και τον Μάρτιο και Απρίλιο 2025 από τους οίκους αξιολόγησης DBRS και Standard & Poor's, αντίστοιχα. Επιπλέον, ο οίκος Moody's αναβάθμισε το αξιόχρεο του Ελληνικού Δημοσίου στην επενδυτική βαθμίδα Baa3 με σταθερή προοπτική τον Μάρτιο 2025. Περαιτέρω, τον Μάιο του τρέχοντος έτους ο οίκος Fitch προχώρησε σε αναβάθμιση των προοπτικών της ελληνικής οικονομίας από σταθερές σε θετικές.

Οι χρηματοδοτικές ανάγκες του Ελληνικού Δημοσίου κατά τη διάρκεια του 2025 καλύφθηκαν, κατά κύριο λόγο, από κοινοπρακτικές εκδόσεις και επανεκδόσεις ομολόγων σταθερού επιτοκίου δεκαετούς, δεκαπενταετούς και τριακονταετούς διάρκειας, συνολικής ονομαστικής αξίας 7.000 εκατ. ευρώ. Επιπλέον, καλύφθηκαν από επανεκδόσεις μεσοπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων ομολόγων μέσω δημοπρασιών συνολικής ονομαστικής αξίας 700 εκατ. ευρώ καθώς επίσης και από αναχρηματοδότηση βραχυπρόθεσμου χρέους. Ο βραχυπρόθεσμος δανεισμός του Ελληνικού Δημοσίου πραγματοποιήθηκε μέσω εκδόσεων εντόκων γραμματίων τρίμηνης, εξάμηνης και ετήσιας διάρκειας καθώς επίσης και μέσω πράξεων διαχείρισης ταμειακής ρευστότητας υπό τη μορφή repo agreements, τις οποίες συνάπτει ο Οργανισμός Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους (ΟΔΑΗΧ) για την αξιοποίηση των διαθεσίμων, κυρίως, των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης.

Στις 31.8.2025 το σύνολο των δανείων που έχουν χορηγηθεί από τον Μηχανισμό Στήριξης διαμορφώθηκε σε 216.708,7 εκατ. ευρώ, τα οποία συνίστανται αποκλειστικά σε ευρωπαϊκά δάνεια των κρατών - μελών της Ευρωζώνης.

3.1. Σύνθεση δημόσιου χρέους

3.1.1. Το χρέος της Κεντρικής Διοίκησης και της Γενικής Κυβέρνησης

Το χρέος της Γενικής Κυβέρνησης εκτιμάται ότι θα διαμορφωθεί σε 362.800 εκατ. ευρώ ή 145,4% ως ποσοστό του ΑΕΠ στο τέλος του 2025 έναντι 364.885 εκατ. ευρώ ή 153,6% ως ποσοστό του ΑΕΠ το 2024, παρουσιάζοντας μείωση κατά 8,2 ποσοστιαίες μονάδες έναντι του 2024. Το 2026 το χρέος της Γενικής Κυβέρνησης προβλέπεται ότι θα διαμορφωθεί σε 359.000 εκατ. ευρώ ή 137,6% ως ποσοστό του ΑΕΠ, παρουσιάζοντας μείωση κατά 7,8 ποσοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ έναντι του 2025 (Πίνακας 3.1.).

Το χρέος της Κεντρικής Διοίκησης εκτιμάται ότι θα διαμορφωθεί σε 398.400 εκατ. ευρώ ή 159,6% ως ποσοστό του ΑΕΠ στο τέλος του 2025 έναντι 403.861 εκατ. ευρώ ή 170,0% ως ποσοστό του ΑΕΠ το 2024, παρουσιάζοντας μείωση κατά 10,4 ποσοστιαίες μονάδες έναντι του 2024. Το 2026 το ύψος του χρέους της Κεντρικής Διοίκησης προβλέπεται ότι θα διαμορφωθεί σε 394.600 εκατ. ευρώ ή 151,2% ως ποσοστό του ΑΕΠ, παρουσιάζοντας μείωση κατά 8,4 ποσοστιαίες μονάδες έναντι του 2025.

Πίνακας 3.1. Σύνθεση δημόσιου χρέους (σε εκατ. ευρώ)						
	2021	2022	2023	2024	2025*	2026**
Ομόλογα	80.794	84.933	90.459	96.870	100.502	102.007
Βραχυπρόθεσμοι τίτλοι	11.800	11.800	11.988	8.416	8.100	8.100
Δάνεια	258.786	253.618	249.537	241.631	234.798	227.493
Βραχυπρόθεσμο δάνεια	36.957	49.925	54.539	56.944	55.000	57.000
Α. Χρέος Κεντρικής Διοίκησης	388.337	400.276	406.523	403.861	398.400	394.600
(ως % του ΑΕΠ)	210,4%	192,6%	180,5%	170,0%	159,6%	151,2%
Β. Χρέος ΝΠΔΔ, κέρματα κ.λπ. μείον επενδύσεις σε τίτλους Ελληνικού Δημοσίου	-4.062	-7.720	-11.913	-14.587	-13.100	-11.350
Γ. Χρέος Κεντρικής Κυβέρνησης κατά ESA (Α+Β)	384.275	392.556	394.610	389.274	385.300	383.250
(ως % του ΑΕΠ)	208,2%	188,9%	175,2%	163,9%	154,4%	146,9%
Δ. Χρέος ΟΤΑ, ΟΚΑ μείον ενδοκυβερνητικό χρέος	-20.134	-24.551	-25.500	-24.389	-22.500	-24.250
Ε. Χρέος Γενικής Κυβέρνησης (Γ+Δ)	364.141	368.005	369.110	364.885	362.800	359.000
(ως % του ΑΕΠ)	197,3%	177,0%	163,9%	153,6%	145,4%	137,6%
ΑΕΠ	184.575	207.854	225.197	237.573	249.576	260.959

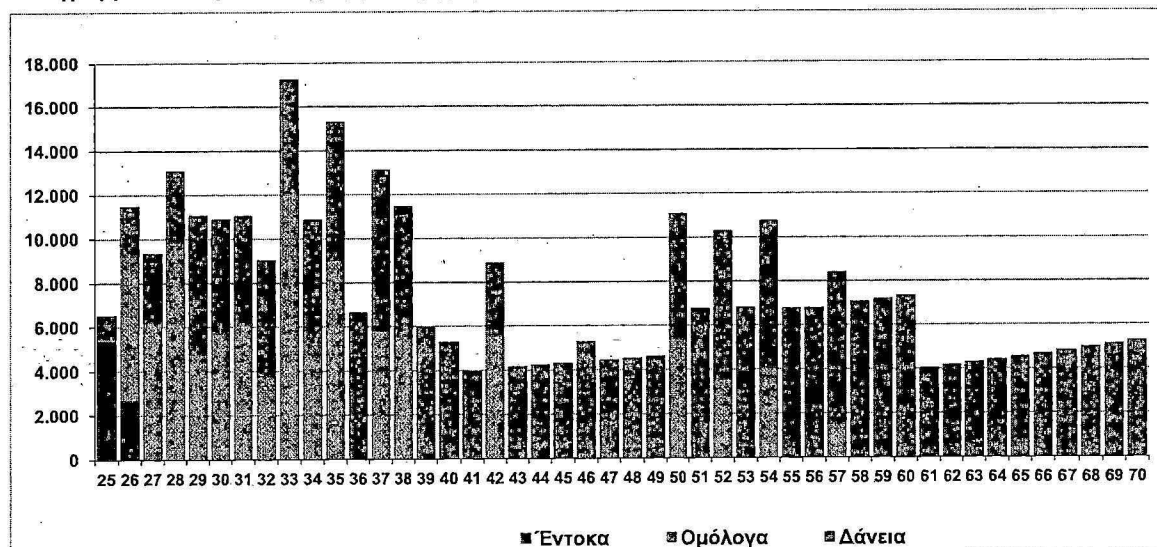
* Εκτιμήσεις

** Προβλέψεις

3.1.2. Δομή και χαρακτηριστικά του χρέους της Κεντρικής Διοίκησης

Ο χρονικός ορίζοντας των λήξεων του χρέους της Κεντρικής Διοίκησης¹ στις 31.8.2025 εκτείνεται μέχρι το έτος 2070. Η περαιτέρω δανειοδότηση του Ελληνικού Δημοσίου μέσω των αγορών τα επόμενα έτη αναμένεται να αντικαταστήσει σταδιακά τα δάνεια με ομόλογα (Διάγραμμα 3.1.).

¹ Μη περιλαμβανομένων των Repos του Ελληνικού Δημοσίου με τους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης.

Διάγραμμα 3.1.: Χρονοδιάγραμμα λήξης χρέους της Κεντρικής Διοίκησης την 31η.8.2025 (σε εκατ. ευρώ)

Πηγή: ΟΔΔΗΧ

3.2. Δαπάνες εξυπηρέτησης χρέους

Όπως αποτυπώνεται παρακάτω (Πίνακας 3.2.), οι δαπάνες για τόκους του χρέους της Κεντρικής Διοίκησης μετά το 2021 διαμορφώνονται κοντά στα επίπεδα των 6.000 - 7.000 εκατ. ευρώ, ήτοι 2,9% - 3,0% περίπου ως ποσοστό του ΑΕΠ. Σε επίπεδο Γενικής Κυβέρνησης οι δαπάνες για τόκους μετά swap αναμένεται να διαμορφωθούν κοντά στα επίπεδα των 5.000 εκατ. ευρώ για τα έτη 2025 και 2026. Οι μειωμένες δαπάνες τόκων τα τελευταία χρόνια οφείλονται στη μείωση του ύψους του δημόσιου χρέους μετά την ανταλλαγή των ομολόγων (PSI) του Μαρτίου 2012 και την επαναγορά του Δεκεμβρίου 2012, στη μείωση των επιτοκίων των δανείων του Μηχανισμού Στήριξης και την αναβολή καταβολής τόκων για τα δάνεια που χορηγήθηκαν από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΕΤΧΣ) καθώς επίσης και στις συμφωνίες ανταλλαγής επιτοκίων.

	2021	2022	2023	2024	2025*	2026**
Τόκοι προ SWAP	4.504	4.917	7.652	8.279	8.004	7.876
Τόκοι μετά SWAP	5.967	6.060	6.475	7.045	7.422	7.240
Τόκοι μετά SWAP ως % του ΑΕΠ	3,2%	2,9%	2,9%	3,0%	3,0%	2,8%
Τόκοι Γενικής Κυβέρνησης, σε ταμειακή βάση, μετά SWAP					5.050	4.950

Σημείωση: Οι τόκοι προ SWAP υπολογίζονται συμφηφιστικά και αφορούν στις πληρωμές τόκων μείον τις εισπράξεις από επανεκδόσεις ομολόγων κ.λπ.

* Εκτιμήσεις

** Προβλέψεις

Πηγή: ΟΔΔΗΧ

3.3. Οι αγορές τίτλων του Ελληνικού Δημοσίου

Η ΕΚΤ εξακολούθησε την επεκτατική νομισματική πολιτική της και κατά το τρέχον έτος, ανακοινώνοντας τέσσερις επιπρόσθετες μειώσεις του επιτοκίου καταθέσεων εντός του πρώτου εξαμήνου. Το εν λόγω

επιτόκιο, το οποίο διαμορφώνεται πλέον σε 2%, μειώθηκε οκτώ συναπτές φορές από τα μέσα Μαΐου 2024 έως τις αρχές Ιουνίου 2025, επιστρέφοντας στα επίπεδα του Δεκεμβρίου 2022. Παράλληλα, από τα τέλη του 2024 η ΕΚΤ έχει παύσει πλήρως να επανεπενδύει κατά τη λήξη τους τα ποσά κεφαλαίου από την εξόφληση των τίτλων που αποκτήθηκαν στο πλαίσιο του έκτακτου προγράμματος αγοράς κρατικών χρεογράφων ("Pandemic Emergency Purchase Programme" - PEPP).

Η συνολική συμμετοχή των ελληνικών ομολόγων στο έκτακτο πρόγραμμα ποσοτικής χαλάρωσης της ΕΚΤ εξακολουθεί να παραμένει σχετικά υψηλή παρά τη μη επανεπένδυση των ποσών των επερχόμενων λήξεων και εκτιμάται σε περίπου 32 δισ. ευρώ, γεγονός που καθιστά αναγκαία την κατά το δυνατόν συχνότερη έκδοση νέων τίτλων από το Ελληνικό Δημόσιο, προκειμένου να διασφαλίζεται η επάρκειά τους για διαπραγμάτευση στη δευτερογενή αγορά. Κατά το τρέχον έτος οι αποδόσεις των μακροπρόθεσμων κρατικών τίτλων των χωρών της Ευρωζώνης παρουσίασαν ανοδική τάση συγκριτικά με το προηγούμενο έτος.

Η διαφορά απόδοσης (yield spread) μεταξύ του δεκαετούς ελληνικού και του αντίστοιχου γερμανικού ομολόγου αναφοράς κινήθηκε σε αρκετά χαμηλότερα επίπεδα συγκριτικά με το προηγούμενο έτος και διαμορφώθηκε κατά μέσο όρο στα επίπεδα των 77 μονάδων βάσης κατά τη διάρκεια του 2025. Στο τέλος Σεπτεμβρίου η διαφορά απόδοσης διαμορφώνεται στα επίπεδα των 66 μονάδων βάσης, με την τρέχουσα απόδοση του δεκαετούς ομολόγου να διαμορφώνεται σε ποσοστό 3,38% περίπου.

Το βραχυχρόνιο κόστος δανεισμού του Ελληνικού Δημοσίου, όπως διαμορφώνεται στις δημοπρασίες εντόκων γραμματίων 13, 26 και 52 εβδομάδων, παρουσίασε σημαντική πτώση κατά τη διάρκεια του 2025, ακολουθώντας παρόμοια πορεία με αυτή των αντίστοιχων ευρωπαϊκών επιτοκίων βραχυπρόθεσμης διάρκειας. Η πτωτική τάση των βραχυπρόθεσμων επιτοκίων αποτυπώθηκε και στις πρόσφατες δημοπρασίες του Ιουλίου, του Αυγούστου και του Σεπτεμβρίου 2025, δεδομένου ότι τα επιτόκια διαμορφώθηκαν σε 1,76% για τα τρίμηνα, 1,74% για τα εξάμηνα και 1,97% για τα ετήσια έντοκα γραμμάτια.

3.3.1. Πρωτογενής αγορά τίτλων

Το Ελληνικό Δημόσιο πραγματοποίησε τον Ιανουάριο 2025 κοινοπρακτική έκδοση δεκαετούς ομολόγου ονομαστικής αξίας 4.000 εκατ. ευρώ με σταθερό επιτόκιο 3,625% και ακολούθησε τον Μάρτιο 2025 κοινοπρακτική επανέκδοση ομολόγων δεκαπενταετούς και τριακονταετούς διάρκειας, αντίστοιχης ονομαστικής αξίας 2.000 εκατ. ευρώ και 1.000 εκατ. ευρώ και με απόδοση 4,057% και 4,408%, αντίστοιχα. Επιπλέον, τον Φεβρουάριο, τον Απρίλιο και τον Σεπτέμβριο του τρέχοντος έτους πραγματοποιήθηκαν μέσω δημοπρασίας επανεκδόσεις ομολόγων λήξεως 15.6.2035, 12.3.2029 και 15.6.2035, συνολικής ονομαστικής αξίας 700 εκατ. ευρώ, με αποδόσεις 3,237%, 2,34% και 3,26%, αντίστοιχα.

Η έκδοση τίτλων βραχυπρόθεσμης διάρκειας από το Ελληνικό Δημόσιο συνεχίστηκε κατά τη διάρκεια του τρέχοντος έτους. Στις 31.8.2025 το ανεξόφλητο υπόλοιπο των εντόκων γραμματίων του Ελληνικού Δημοσίου (ΕΓΕΔ) ανερχόταν σε 8.099,8 εκατ. ευρώ, ενώ τα γeros ανήλθαν σε 58.295,14 εκατ. ευρώ.

3.3.2. Δευτερογενής αγορά τίτλων

Η συνολική αξία των συναλλαγών που καταγράφηκε στο Σύστημα Άυλων Τίτλων της ΤΤΕ, η οποία περιλαμβάνει τις αγοραπωλησίες τίτλων και τις συμφωνίες επαναγοράς στην εξωχρηματιστηριακή αγορά (over-the-counter) και στις ηλεκτρονικές πλατφόρμες διαπραγμάτευσης, διαμορφώθηκε σε 948,2 δισ. ευρώ το 2ο τρίμηνο του 2025 έναντι 867,5 δισ. ευρώ το 1ο τρίμηνο του 2025, ενώ το 2ο τρίμηνο του 2024 είχε διαμορφωθεί σε 711,7 δισ. ευρώ.

Κατά το 2ο τρίμηνο του 2025 το 10,71% της συναλλακτικής δραστηριότητας στην Ηλεκτρονική Δευτερογενή Αγορά Τίτλων (ΗΔΑΤ) επικεντρώθηκε στους τίτλους με διάρκεια έως 5 έτη, το 37,57% στους τίτλους με διάρκεια από 5 έως 10 έτη και το 51,72% σε τίτλους με διάρκεια από 10 έως 30 έτη.

Η σύνθεση της ομάδας των βασικών διαπραγματευτών αγοράς κατά το τρέχον έτος αποτελείται από 4 ελληνικά και 14 διεθνή πιστωτικά ιδρύματα.

3.4. Βασικές κατευθύνσεις δανεισμού και διαχειριστικών στόχων για το 2026

Κατά το έτος 2025 το χρέος της Γενικής Κυβέρνησης παρουσιάζεται μειωμένο σε απόλυτο μέγεθος, ενώ συνεχίστηκε η μείωσή του και ως ποσοστού του ΑΕΠ λόγω της νέας αύξησης τόσο του ονομαστικού όσο και του πραγματικού ΑΕΠ. Παράλληλα, το ύψος των συνολικών ταμειακών διαθεσίμων του Ελληνικού Δημοσίου διατηρήθηκε στα υψηλά επίπεδα των προηγούμενων ετών.

Η βραχυπρόθεσμη χρηματοδότηση του Ελληνικού Δημοσίου για όλο το έτος 2025 εξασφάλισε συνεχή εκδοτική παρουσία σε όλο το βραχυχρόνιο τμήμα της καμπύλης αποδόσεων, σταθεροποιώντας παράλληλα τη μέση σταθμική ωρίμανση του βραχυχρόνιου δανεισμού καθώς και τους δείκτες κινδύνου αναχρηματοδότησης σε χαμηλά επίπεδα. Επιπλέον, συνεχίστηκε και το τρέχον έτος η διαδικασία των δημόσιων εγγραφών για ιδιώτες μικροεπενδυτές στις δημοπρασίες ΕΓΕΔ, διάρκειας 3, 6 και 12 μηνών, για απόκτηση τίτλων έως του ποσού των 15.000 ευρώ ανά ΑΦΜ.

Οι μικτές χρηματοδοτικές ανάγκες του Ελληνικού Δημοσίου για το 2025, περιλαμβανομένης και της επικείμενης πρόωρης εξόφλησης των διμερών δανείων με τις χώρες της Ευρωζώνης (GLF), ύψους 5.290 εκατ. ευρώ, που αφορά αναλογικά (pro rata) στις λήξεις από το 2033 έως και το 2041, καλύφθηκαν κυρίως από δύο κοινοπρακτικές εκδόσεις ομολόγων σταθερού επιτοκίου. Συγκεκριμένα, η πρώτη έκδοση ύψους 4.000 εκατ. ευρώ αφορούσε σε νέο δεκαετές ομόλογο λήξης 2035, ενώ η δεύτερη αφορούσε σε διπλή έκδοση συνολικού ύψους 3.000 εκατ. ευρώ με επανέκδοση (re-opening) υφιστάμενων ομολόγων δεκαπενταετούς και τριακονταετούς διάρκειας, λήξης 2038 και 2054 αντίστοιχα, σε συνδυασμό με επαναγορά υφιστάμενων ομολόγων ύψους 1.500 εκατ. ευρώ, λήξης 2026 (dual tranche + switch and tender offer).

Με τις ανωτέρω εκδόσεις σε συνδυασμό με τη χρήση μέρους των ταμειακών διαθεσίμων, υλοποιήθηκε το σύνολο σχεδόν του εγκεκριμένου δανειακού προγράμματος του έτους, περιλαμβανομένων και των ποσών για πρόωρες εξοφλήσεις δημόσιου χρέους, με ταυτόχρονη κάλυψη των κενών ληκτότητας της καμπύλης αποδόσεων με επαρκούς ρευστότητας ομολογιακές εκδόσεις αναφοράς (benchmark issues) και με περαιτέρω βελτίωση των όγκων συναλλαγών της δευτερογενούς αγοράς ελληνικών κρατικών χρεογράφων. Επιπλέον, διενεργήθηκαν τρεις δημοπρασίες επανέκδοσης ομολόγων σε προκαθορισμένα τακτά χρονικά διαστήματα (3η εβδομάδα κάθε μήνα), μέσω των οποίων αντλήθηκε συνολικό ποσό 700 εκατ. ευρώ. Οι εν λόγω δημοπρασίες αποσκοπούν κυρίως στην ικανοποίηση της επενδυτικής ζήτησης και ταυτόχρονα στην ευχερέστερη λειτουργία της δευτερογενούς αγοράς ομολόγων, με παροχή περαιτέρω ρευστότητας σε επιλεγμένα σημεία της καμπύλης αποδόσεων, ενώ η ανακοίνωση του χρονικού προγραμματισμού τους πιστοποιεί την επιστροφή του Ελληνικού Δημοσίου στην εκδοτική κανονικότητα.

Δεδομένων των υψηλών ταμειακών διαθεσίμων του Ελληνικού Δημοσίου καθώς και των σχετικά περιορισμένων χρηματοδοτικών αναγκών του για το έτος 2026 συνεπεία και των προαναφερόμενων προτιληρωμών, η δανειακή στρατηγική για το επόμενο έτος αναμένεται να είναι και πάλι περιορισμένη. Συγκεκριμένα, η στόχευση της δανειακής στρατηγικής συνίσταται στη διασφάλιση της συνεχούς εκδοτικής παρουσίας του Ελληνικού Δημοσίου στις διεθνείς αγορές κεφαλαίων, στην περαιτέρω παροχή εκδόσεων υψηλής ρευστότητας με διατήρηση κατά το δυνατόν της ήδη εκτεταμένης φυσικής ωρίμανσής τους, στη μείωση των περιθωρίων δανεισμού του Ελληνικού Δημοσίου καθώς και στην επιπρόσθετη

διασφάλιση της συνέπειας του Ελληνικού Δημοσίου ως κρατικού εκδότη με χαρακτηριστικά χώρας της Ευρωζώνης. Ταυτόχρονα, στο πλαίσιο των ευκαιριών που παρέχονται στο βραχυχρόνιο τμήμα της ευρωπαϊκής καμπύλης, θα αξιοποιηθούν στον μέγιστο δυνατό βαθμό οι υφιστάμενες θέσεις και τα χαρακτηριστικά του ελληνικού χαρτοφυλακίου δημόσιου χρέους. Τέλος, θα συνεχιστεί η πολιτική πρόωρων αποπληρωμών χρέους με χρήση και μέρους των ταμειακών διαθεσίμων και συγκεκριμένα των δανείων που προέρχονται από τον επίσημο τομέα, δηλαδή των διμερών δανείων με τις χώρες της Ευρωζώνης. Κύριος στόχος είναι η αποπληρωμή των εν λόγω διμερών δανείων μία δεκαετία νωρίτερα από την τελική ημερομηνία λήξης τους, ήτοι το αργότερο έως το 2031, ούτως ώστε το χρέος της Γενικής Κυβέρνησης να μειωθεί τόσο ως απόλυτο μέγεθος όσο και ως ποσοστό.

Για την επίτευξη των ανωτέρω στόχων θα επιδιωχθεί στο πλαίσιο λειτουργίας της πρωτογενούς αγοράς, πλέον της εκδοτικής δραστηριότητας, η εφαρμογή της πολιτικής διαχείρισης χαρτοφυλακίου μέσω της οποίας θα διασφαλίζονται ο αναγκαίος χώρος για τη συνεχή παρουσία του Ελληνικού Δημοσίου στις αγορές, η περαιτέρω μείωση του κινδύνου αναχρηματοδότησης, η παροχή της αναγκαίας ρευστότητας και η βελτίωση της λειτουργίας της δευτερογενούς αγοράς των ελληνικών ομολόγων, με ταυτόχρονη αξιοποίηση της εκάστοτε κλίσης της ελληνικής καμπύλης αποδόσεων για τη διασφάλιση βέλτιστου αποτελέσματος αναφορικά με το κόστος δανεισμού.

Κατά το επόμενο έτος θα διατηρηθούν οι βασικοί μεσοπρόθεσμοι στόχοι διαχείρισης του χαρτοφυλακίου δημόσιου χρέους, όπως είναι η πλήρης αντιστάθμιση του συναλλαγματικού κινδύνου για τα δάνεια εκτός ευρώ και η διατήρηση της υφιστάμενης αναλογίας χρέους σταθερού επιτοκίου στο σύνολο του χαρτοφυλακίου.